

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 39 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. Penktadienis-Friday, Rugsėjis-September 15, 1972 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N.Y. 11221 15 centų

RENGIASI EUROPOS SAUGUMO KONFERENCIJAI, KURI BŪTŲ NAUDINGA NIXONUI, BRANDTUI IR BREŽNEVUI

Savaitės įvykius matuojant populiarumu, tektų juos minėti tokia eile: rugsėjo 5 teroras Muenchene, olimpiados eiga, Kissingerio kelionė į Maskvą. Politinės svarbos atžvilgiu toliausių tikslų siekia kelionė į Maskvą. NIXONO TIKSLAI: taika Vietname prieš rinkimus

Pasitarimuose Maskvoje rugsėjo 10 - 13 prezidento patarėjo Kissingerio tiesioginis tikslas — susitarti dėl Vietnamo su

atvykusių tam reikalui Šiaurės Vietnamo atstovu. Maža vilties, kad Š. Vietnamas rodytų nuolaidų, turėdamas iniciatyvą savo rankose: sėkmingai atnaujintą karinę ofensyvą, propagandą amerikiečių opinijai palenkti paleidžiant tris belaisvius ir siūlant jų šeimoms, kad jos atvyktų į Hanoi belaisvių atsiimti. Žino taip pat, kad Nixonui susitarimas labai reikalingas prieš rinkimus.

Kad Š. Vietnamas būtų sukalbamesnis, Kissingeris turi ir

kitą pokalbio temą — Europos saugumo konferenciją, dėl kurios pakeliui į Maskvą Kissingeris rugsėjo 8 buvo sustojęs ir Vokietijoje — tarėsi su Brandtu ir opozicijos vadais Barzeliu bei Straussu. Šia konferencija suinteresuotas ir Brandtas.

BRANDTO TIKSLAI: "Westpolitik" prieš rinkimus

Rugpjūčio gale ir rugsėjo pradžioje Brandtas tarėsi su Prancūzijos ir Italijos ministrais dėl vakarų Europos, 10 kraštų, viršūnių konferencijos, kuri turėtų būti spalio 19 - 20. Joje turėtų būti žingsnis pirmyn į jungtinę Europą, pradedant nuo piniginių unijų. Turėtų būti sutartas ir bendras nusistatymas dėl Europos saugumo prieš Europos saugumo konferenciją.

Jei Brandtui ši iniciatyva paviktų, tai jis jaustųsi po "Ostpolitik" laimėjimo laimėjęs ir "Westpolitik". Toks laimėjimas sustiprintų jo padėtį prieš rinkimus, kurie numatomi gruodžio mėn.

BREŽNEVO TIKSLAI: Europos "finlandizacija"

Europos saugumo konferenciją Brežnevas seniai perša. Ne be jo žinios Suomija pasiūlė pradėti paruošiamuosius darbus lapkričio 20. Sovietai eina prie tos konferencijos laipsniškai. Kaip "aukščiausio sovieto" užsienio komisijos narys G. Zukovas kalbėjo: mes gi esam europiečiai, ir dabar, kai ratifikuota Vokietijos - Sovietų sutartis, atviras kelias į paneuropinę sąjungą ir eilę sutarčių, kurių eilėje pirmas žingsnis buvo Sovietų - Prancūzijos sutartis. Europa — sakė — yra mūsų širdžiai artimas rūpestis.

Pagal "Exil et Liberte" pasakojimą tas sovietų rūpestis siekia ne tik status quo Europoje, pripažinimo, bet ir visos Europos "finlandizavimo", t. y. siekia padaryti Europą neutralią kaip Suomiją su aiškia sovietų įtakos persvara.

Vardan tokios aaugumo konferencijos Maskva nurodė Lenkijos ministeriui lankytis Bonnoje; nurodė Čekoslovakijai būti sukalbamesnei derybose su V. Vokietija.

SS — Egiptas

NEATMEZGAMI ŪKIO RYŠIAI SU RUSIJA

Rusijos-Egipto kariniai santykiai nebesugrąžinami į senąją padėtį, bet per tą patį draugavimo periodą išvystyti prekybiniai mainai turi pasilikti, nes jie taip greit negali būti pakeisti, pereinant prie kitų partnerių.

Maskvos investavimai Egipte labai dideli, Egipto prekybos mainai veik išimtinai yra su Rusija, kuriai atsilyginama ne pinigais, bet natūra: medvilne, tekstilės gaminiais, avalyne, baldais ir daržovių konservais.

Medvilnė yra didžiausia Egipto eksporto prekė, kurios 60 proc. tenka Rusijai. Jeigu ji būtų parduodama kitur pasaulyje rinkos kainomis, tai Egiptas gautų už ją daugiau pinigų. Bet Egiptas kitokio pasirinkimo neturi, nes jis neturi ką parduoti kitiems kraštams, kurių valiuta galėtų atsilyginti rusams. Kitos Egipto prekybos kilmės būtų parduodamos Europos rinkoje, nes jų kokybė labai žema. Bet Rusijos rinkai jos

buvo apsirasta, kad daugumos katalikų vieta rinkimuose yra demokratų partija. McGovern puolėsi taip pat įsiteikti katalikams.

geros, nes ten tebėra kasdieninio vartojimo prekių badas.

Žinovų nuomone, nors ir kaip labai norėtų Egiptas dabar nukipti su Maskva prekybinių mainų ryšį, to negalėtų padaryti, nepakenkęs savo jau sulipdytai ūkinei sistemai. Tai žino Maskva, todėl ji nekeršijo Egiptui už karinio ryšio nutraukimą, nes norėjo išsaugoti ūkinį ryšį.

Egiptas užmezgė prekybinius ryšius su Rusija 1955, kada Nasseris Maskvą pardavė pirmąją siuntą Čekoslovakijos ginklų. Viskas įgavo didelės proporcijas po to, kai Amerikos Dulles atšaukė pažadą finansuoti Asvano užtvankos ir hidroelektrinės įgėgėnės statybą. Amerikos vietą tada labai skubiai užėmė Rusija, kuri sugebėjo per tą laiką pertempti stygą ir buvo sutramdyta ištrėmimu...

— Malazija uždarė savo sienas iš užsienių atvykstantiems visokio plauko ir kvapo hipiams. Didžiausia keliaujančių valkatų grupė yra iš Amerikos. Vėliausioji jų telkimosi vieta buvo Indija, bet ir iš ten jiems įsakyta kaip galint greičiau išvykti.

MUZIKŲ SEIMAS NEW YORKE

Amerikos Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų Sąjungos seimas įvyko rugsėjo 4, Darbo dieną, Angelių Karalienės parapijos salėje. Seimas buvo 50-tasis iš eilės, taigi — jubiliejinis.

Iškilmingos pamaldos prasidėjo 10 val. pamaldomis tos pačios parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebravo: Sąjungos dvasios vadas ir Angelių Karalienės parapijos klebonas kun. A. Petrauskas, prel. J. Balkūnas — Maspetho liet. parapijos klebonas, kun. Pr. Raugas. — Apreiškimo parapijos klebonas. Muzikas kun. L. Budreckas pasakė pritaikytą pamokslą, išryškindamas muzikos vertę Bažnyčioje.

Mišiom grojo tos pačios parapijos vargonininkas Albinas Prižgintas. Giedoją suvažiavę apylinkės vargonininkai. Solo giedoją solistė Ona Zubavičienė.

Mišios buvo aukojamos už mirusius Sąjungos narius ir už visus muzikus.

Iškilmingas posėdis

Pasibaigus mišiom, visi persikėlė į pirmojo aukšto salę. Čia buvo bendri pusryčiai. Po pusryčių tuoj pereita į antrojo aukšto salę. Čia vyko jubiliejinis muzikų suvažiavimas.

Į garbės prezidiumą pakviesta Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Sąjungos dvasios vadas kun. A. Petrauskas, (nukelta į 12 psl.)

Liet. Vargonininkų-Muzikų Sąjungos suvažiavime sveikina Liet. gen. konsulas A. Simutis. Prie stalo garbės prezidiumas. Iš k. A. Kačanauskas — Sąjungos sekretorius, J. Čižauskas, prel. J. Balkūnas, A. Simutis, V. Mamaitis — Sąjungos pirmininkas, A. Aleksis, kun. A. Petrauskas — dvasios vadas, kun. P. Raugas, Tėv. L. Andriekus, OFM. Nuotr. P. Ažuolas

SACHAROVO MEMORANDUMAS BREŽNEVUI

Smaigstomos gairės naujam režimui

Pro pleišėjančią bolševikų Rusijos sieną vėl pralindo i Vakarus labai įdomus dokumentas — Sovietų akademiko ir Žmogaus teisių komiteto nario Andrejaus D. Sacharovo memorandumas. Jis buvo įteiktas Brežnevui 1971 kovo 5. Nėgavęs jokio atsakymo, autorius jį paleido viešumon 1972 birželio mėn. Amerikoje atspausdintas tekstas yra kiek sutrumpintas. Įdomus dokumentas tuo, kad tai yra gairės naujam Rusijos režimui. Tai "suzmoginto socializmo" programa, kurią buvo pradėjęs vystyti Čekoslovakijos Dubčekas su savo būriu "Pragos pavasario" metu.

— "Laikau labai svarbiu dalyku, kad kompetentingi organai apsvaistytų žemiau sekančias mano sugestijas," — rašoma memorandume.

"Mano manymu, jau seniai pribrendo laikas susidomėti visuotine amnestija politiniams kaliniams. Įskaitant ir asmenis, įkalintus dėl religinių įsitikinimų, uždarytus psichiatrinėse institucijose, nubaustus už bandymą pereiti be leidimo valstybės sieną, papildomai nubaustus už bandymą pabėgti iš bandžiamosios stovyklos ar už stovykloje skleistą propagandą. Labai svarbu atidaryti visų teismų duris, ypač nagrinėjant politinių kalinių bylas, kad visi esminiai faktai plačiai pasiektų viešumą.

"Aš manau, kad psichiatrinė bausmė už politinius, ideologinius ir religinius įsitikinimus negali būti toleruojama. Reikia įstatymo ginti teisėms žmonių, kuriems gresia prievartinis įkalinimas psichiatrinėse institucijose. Reikia taigai naujų teisinių normų apsaugoti ir tiems žmonėms, kuriems iškeltos politinės bylos, bet kurie įtariamieji esą pasimaišiusio proto.

"Kai dėl visuomenės informavimo, laisvo pasikeitimo žiniomis ir įsitikinimų laisvės, tą reikalaujantys spaudos ir kitų masinės komunikacijos priemonių įstatymo projektas turi būti pirmiausia pateiktas pačiai

visuomenei susipažinti ir apsvaistyti.

"Tvarkant tautybių ir išvykimo iš krašto problemas, labai svarbu naujais įstatymais sugrąžinti visas teises toms tautoms, kurias Stalinas perkėlė į kitas vietas. Taip pat reikalingi įstatymai, garantuoją piliečiams pilniausią teisę ir laisvę iš krašto išvykti ir jį atgal sugrįžti.

"Tarptautinių problemų tarpe yra svarbu apsispręsti ir visų žinių paskelbti, kad mūsų kraštas savo valia atsistatytų pirmasis panaudoti masinio naikino ginklus (atominis, cheminis, bakteriologinis, gaisrus sukeliančias). Veiksmingai nusiginklavimo kontrolei užtikrinti reikia įsileisti mūsų teritorijon tarptautines patikrinimo komisijas.

"Mes turime keisti savo politiką Vid. Rytuose ir Vietname — per Jungt. Tautas ir diplomatiniais kanalais turime siekti kaip galint greičiau atstatyti ten taiką kompromisų nevengiant".

Sekančiame skyriuje Sacharovas tiesia naujos valstybinės tvarkos pagrindus. Vedamoji

Papildyta Vliko valdyba

Vliko taryba rugsėjo 9 patvirtino Vliko pirmininko pasiūlytus du naujos valdybos narius — V. Radzivaną ir A. Razgaitį. Jie buvo išrinkti vietoje pasitraukusių prieš kurį laiką dr. B. Nemicko ir R. Kežio.

Respublikonų platforma dėl paramos etninėm grupėm

JAV LB valdyba praneša, kad respublikonų priimtoje platformoje dėl paramos etninių grupių reikalaujama:

"Amerikos tautinių grupių kultūriniai skirtumai visada yra buvę jėgos šaltiniais mūsų bendruomenės ir mūsų partijai... Mes prizuadame stipriai remti dviejų kalbų išlaikymą remiant

zvaigždė — demokratizacija ir liberalizacija. Naujoji tvarka turėtų padėti išvesti kraštą iš izoliacijos ir atsilikimo, Rusija turėtų susilyginti su pažangiais kapitalistiniais kraštais. Šio skyriaus turinys bus atpasakotas sekančiam numerį.

TRUMPAI AMERIKOJE

Unijos ir Nixonas. — Naujaisi apklausinėjimai rodo, kad šiuo metu 49 proc. unijose esančių darbininkų balsuotų už prez. Nixoną, tik 40 proc. už McGoverną. A.F.L.-C.I.O. vyr. vadovas Meany Darbo Dienos proga užsiminė, kad, jo turimom žiniom, daugiau kaip pusė unijų narių šiemet balsuos už prez. Nixoną. Jis pats vis dar skelbia nebaluosiąs nei už vieną, nei už kitą kandidatą, bet faktas jau visų pastebėtas, kad jis vis labiau pradeda gnaibyti McGoverną už bolševikiškas simpatijas.

Žydų neįtikino. — McGovern buvo susitikęs su New Yorko žydų rabinais ir bandė juos įtikinti, kad ne prez. Nixonas, bet jis pats esąs didžiausias Izraelio draugas. Misija nepasisekė — žydai nė aciu už kalbą nepasakė.

— Artistai, rašytojai, unijų vada ir civilinių teisių veikėjai Amerikoje suorganizavo Intelektualinės laisvės komitetą protestuoti prieš rašytojo Solženecino persekiojimą ir niekinimą Rusijoje.

įstatymą (bilingual act) ir etninių studijų (ethnic studies heritage act) įstatymą".

JAV LB centro valdybos atstovai liudijo tiek Lietuvos laisvės reikalui, tiek etninės paramos reikalui platformos komisijos apklausinėjimuose Miami Beach mieste ir įteikė tais reikalais po memorandumą.

MUENCHENO DVASIA TEBEGYVENA SU NUOLAIIDOM IR ŠYPSNIAIS

"Pasaulis yra pritrūkęs akimirkos įsitikinimo, kad prievarta gali padaryti viską, teisingumas — nieko"

Aleksandras I. Solženitsinas, Nobelio laureatas, anais žodžiais apibūdino dvasinę dabarties padėtį. Apibūdino nepasakytoje kalboje. Kalba turėjo būti pasakyta 1971 Maskvoje, įteikiant jam Nobelio premiją už geriausią 1970 veikalą. Bet premija nebuvo įteikta, nes Sovietai neleido atvykti Švedijos akademijos sekretoriui. Nepasakyta kalba betgi apibėgo visą Vakarų pasaulį, kai ją pirmiausia paskelbė Londono spauda š. m. rugpjūčio 24.

Prievarta įsigalėjusi Sovietuose. Ten prievarta nutildė rašytojus, ištrėmė juos į koncentracijos lagerius, į bepročių namus, nuskandino jų veikalus tyloje. Teisingumas nutildytas. Bet tai ne tik Sovietuose. Visame pasauly įsigalėjusi prievarta, jėga. Rašytojas ypačiai pabrėžia Jungtines Tautas.

"Prieš ketvirtą šimtmečio gimė Jungtinių Tautų organizacija su dideliu pasaulio viltim. Deja, nemoraliam pasauliui jos išaugo taip pat nemoralios. Tai yra ne Jungtinė Tautų organizacija, bet jungtinė vyriausybės organizacija, kurioje visos vyriausybės yra lygios — tos, kurios yra laisvai išrinktos, ir tos, kurios priimestos prievarta, ir tos, kurios ginklu valdžiai pasigrobė... J.T. pavydžiai saugoja laisvę kai kurių tautų ir neglūžuoja laisvę kitų. Klusnūs balsavimo rezultatai yra tas, kad jos (J.T.) nesima tirti privatinę apeliacijų — kuklių, paprastų žmonių atodūsių, šauksmų, maldavimų yra nepakankamas daiktas, už kurio gali užsikabinti tokia didelė organizacija, J.T. nepadarė jokių pastangų, kad jos geriausias per 25 metus kūrinys žmogaus teisių deklaracija būtų privalus vyriausybėms vykdyti. Taigi tie paprasti žmonės yra išduoti valiai vyriausybių, kurių jie nėra išsirinke".

Su prievarta neišvengiamai eina ir melas. "Kiekvienas, kuris pasirinko prievartą kaip metodą, neišvengiamai turi pasirinkti melą kaip savo principą".

"Ne visada ir nebūtinai atviri ima spausiti už gerkles; dažniau reikalauja iš asmens tik priešai, kad jis bus ištikimas melui, tik melo bendrininkas".

Ir Solženitsinas pesimistiškai mato, kaip prievarta ir melas plačiai laimi. Esą Dostojevskis tik vaizduotėje matė vėlnius, apračiusius žemę, o mes juos turime prieš savo akis: pasakutinių laikų grobimus, spogdinimus, padeginėjimus, jie skelbia savo pasiryžimą sukrėsti ir sugriauti civilizaciją! Ir jiems tai gana sekasi".

Kodėl sekasi? Ir pagrindinę priežastį rašytojas išreiškia žinomąja "Muencheno dvasia" —

dvasia kapituliacijos prieš blogį.

"Muencheno dvasia nėra tik praėjusi. Tai nebuvo tik trumpas epizodas. Aš net drįsčiau pasakyti, kad Muencheno dvasia vyrauja dvidešimtajame amžiuje. Bails civilizuotasis pasaulis nesurado nieko, kuo jis galėtų pasipriešinti atgijusios barbarybės staigiam anpuoliui, kaip tik nuolaidas ir šypsnius."

"Muencheno dvasia yra laimingų žmonių valios liga. Tai kasdieninė būseną tų, kurie yra perėję ir pasidavę troškuliui gerovės bet kuria kaina; kurių materialinė gerovė yra jų žemiškos egzistencijos pagrindinis siekimas. Toki žmonės — o jų šiandieniniam pasauly yra daug — pasirenka pasyvumą ir pasi-

traukimą, kad tik jų įprastasis gyvenimas būtų kiek ilgiau pratęstas; kad tik nereikėtų šiandien peržengti slenkstį, už kurio yra priespauda, o rytoj — jie mano — bus viskas gerai. (Bet to niekad nebus! Už bailumą atlyginama tik piktybe)."

Apeliuoja autorius į rašytojus, kad jie būtų tiesos, teisingumo skelbėjai. Bet "tam reikalinga auka. Mes įgyisime drąsos ir laimėjimo tik tada, kai mes išdrįsime aukotis".

Pats Solženitsinas yra tiesos ir aukos už tiesą žmogus. Kai 1945 drįso laisvę draugui kritiškai pasisakyti apie Staliną, buvo išsiųstas į koncentracijos lagerį ir išbuvo jame iki 1953. Paskui dar buvo ištremtas ir tik 1957

reabilituotas — Chruščiovo laikais.

Lageriai ir ištėmimas nepalaužė Solženitsino drąsos. Už savo atvirą nuomonę dabar jis išmestas iš rašytojų draugijos, nors yra didžiausias šio meto rusų rašytojas.

Iš kovos lauko nebėga: nevyko į Stockholmą pasiimti premijos tik dėl to, kad Sovietai galėjo jo neišleisti atgal. O jis norėjo už savo tautą kovoti, būdamas su tauta.

Vakaruose Solženitsinas dabar pavadinamas pranašu. Bet pranašų likimas nepavydėtinas: žydai ne kartą savo pranašus vijo šalin, nenorėjo jų klausyti.

Ir Solženitsino reikalavimas laikytis teisingumo, ne prievartos, tiesos, ne melo, nepriimtinas Sovietų valdovam, kurie tiki prievartos visagalybę.

Nepriimtinas ir Vakarų viešajam, kurie serga Muencheno liga.

Bažnyčioje ir šalia jos:

AMERIKOS KUNIGAI ĮNIKO GINČYTIS DĖL VIETNAMO

tiktai katalikais; kad pasikalbėjime su vyskupu nesitraukė palydovai.

Lyons ir klausia: kodėl ta komunistų propaganda dengiama. Amerikos katalikų vyskupų konferencijos vardu? Bet katalikų informacijos tarnybai tai ne pirmas kartas.

Skilimas ir dėl Pietų Vietnamo

Jėzuitas McLaughlin, Baltųjų Rūmų pareigūnas, važinėjo po Pietų Vietnamą ir parvežė informaciją, kad Pietų Vietnamo katalikų ir protestantų kunigai vieningai pasisakė, jog pasipriešinimą Šiaurės Vietnamo agresijai jie laiko teisingu ir teisėtu dalyku.

Į šį pareiškimą reagavo "kunigų federacijos" pirmininkas kun. Bonnike: esą Vietnamo kunigai yra valdžios terorizuojami taip kalbėti, o iš tikrųjų visi nori, kad Amerika greičiau pasitrauktų ir tada jie būsiai laisvi.

Vyskupų konferencijos vardu pasiūsti laiškei visiem kongresmanam, kad jie palaikytų praktiką autobusais vežioti mokinius rasinei pusiausvyrai palaikyti. Atstovų rūmai didele balsų dauguma pasisakė prieš autobusų vartojimą tam reikalui tolesnėm distancijom. Demokratų konvencija už vežiojimą, respublikonų prieš.

Katalikų balsuotojų, kaip rado Gallupas, įsiregistravę 77 proc., protestantų 75 proc.

Kongo prezidentas Mobutu įsakė kūdikiams duoti tik afrikietiškus vardus. Vieną kunigą misionierių, kuris pakrikštijo mergaitę Marie-Salvatrice vardu, suėmė ir ištėmė. Pats Mo-

butu buvo pakrikštytas Joseph vardu. Dabar jį pakeitė į Sese-Seko-Kuku-Ngheandu-Wa-Za-Banga (sutrumpintai: Sese Seko).

ISIJUNGIA Į KUNIGŲ "DIALOGĄ" IR LIETUVIAI

Omahos arkivyskupijos "kunigų senatas" paskelbė rezoliuciją prieš Amerikos politiką Vietnamu. Pagal laikraščio pranešimą senatui rezoliuciją pasiūlė "teisingumo bei taikos komitetas".

Kun. Leonardas Musteikis laišku tame pat laikrašty "The True Voice" kreipėsi į senatą, suabejodamas, ar senatas, ta naują taiką ir teisingumą, smerkdamas Ameriką, kuri gina užpultąjį Pietų Vietnamą; ar senatas vadovavosi teisingumu, padėdamas labiau užpuolikiui, ne užpultajam.

Kodėl jūs negirdite šauksmo Estijos, Latvijos, Lietuvos ir kt. kenčiančiųjų? Jūs nematėte kraštų, užtvindytų kraujo ir ašarų; žmonių, iš kurių atimta laisvė, kurių šeimos, pastogės sugriautos. Ir šventovės išniekintos, bažnyčios sugriautos. Ar jūs praverėte lūpas jiems paguosti ir ginti? Ar jūs pasiuntėte kokią peticiją prezidentui, kad juos gelbėtų? Jūsų teisingumas ir taika yra "made and blessed by the USSR, the cancer of the world".

Omahos arkivyskupas Daniel E. Sheehan, paskaitęs laišką, atrašė kun. Musteikiui:

"Dear Fr. Leonard: I enjoyed your letter in The True Voice. It was very timely and good".

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Atsakymas N. Y. Times

"New York Times" liepos 6 paskelbė vedamąjį "Rusifikacija", nurodymas, kad trečias lietuvis, Andriuskevičius, susidėgęs, protestuodamas prieš rusų okupaciją.

Dėl to Maskva negalėjo tylėti. O čia dar prez. Nixonas paskelbė tradicinę Pavergtų tautų savaitę. Rusai turėjo duoti, anot jų, "atkirtį". Tas uždavinys betgi pavestas ne "Pravdai" ar "Izvestijom", o tariamai amerikiečiam žmonėm. JAV komunistų laikraštis "Daily World" New York tuojau paskelbė amerikiečio, kilusio iš Lietuvos, Filipo Bonoskio "atsakymą šmeižikam iš New York Times". Nuo to "atkirtis" pradėtis. Bet šis laikraštis mažai paplitęs. Tad jame paskelbtą Bonoskio straipsnį pakartojo Maskvos "Literaturnaja gazeta". Po savaitės pakartojo ir Lietuvoje "Literatūra ir menas" (liepos 29).

Dabar ne tik maskviniai, bet ir kitų sričių gyventojai bus patyrę, kad Amerikoje Pavergtų tautų savaitė buvo švenčiama, kad buvę "išpuoliai prieš tarybines respublikas", kad vykusios "propaganda" prieš tarybinę santvarką. O Lietuvoje lietuviai dar sužinos apie save, kad "lietuviai niekad taip gerai nevalgė, nesirengė, neturėjo tokių puikių butų". Čia jau proga Lietuvos gyventojam pasijuokti ne iš "šmeižikų", bet iš Bonoskio provokacinio melo, kuris lyg sakytų: kietų teisybės yra mano rašte apie jus, tiek teisybės yra mano rašte ir apie tuos šmeižikus Amerikoje.

Bavarijoje, Altoettinge katalikų savaitraštis "Altoettinger Liebfrauenbote" 24 nr. įdėjo platų straipsnį "Raudonasis Bažnyčios persekiojimas Lietuvoje". (E)

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Apmokant Queens ir apylinkėse lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėles (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. bismo mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Tebeira, Jr. laido tuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves, Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernios kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val. Šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-08 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami pohaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dažna ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant, pakietus į Europą. Užsikiškite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda baltu (gal vyksti ir kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot. patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Lietuviškam rajone —

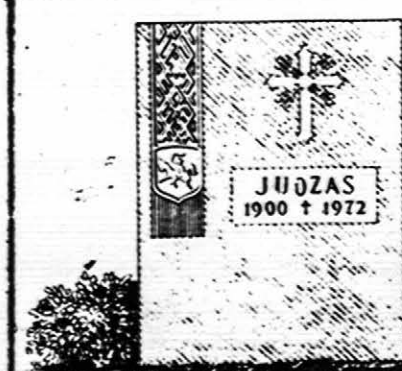
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriame ir veltui pristatome į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Pamokslas nuo ežero. Šį vaizdą įsidėjo San Diego vyskupo laiškas "Southern Cross", pažymėdamas, kad Neringos stovykloje, laikomoje Nekalto Prasidėjimo Seserų, kun. William Wolkowich kalba stovyklautojam apie vandens simboliką tikėjime — kaip anais bibliniais laikais. Mūsų skaitytojas D. Č., atsiuntęs laikraštį, pridėjo pasipiktinimą, kad anas laikraštis nepažymėjo, jog tai lietuvių vienuolių ir lietuvių jaunimo stovykla.

DARBININKAS910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7291

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Muenchenas, Muenchenas

Tai, kas įvyko Muenchene rugsėjo 5, visus sujaudino. Visi pajuto, kokis nesaugus yra asmuo šiais laikais, nors tiek kalbama apie tarptautinį saugumą.

Po šių įvykių esi lyg išėjęs iš spektaklio, kuriame buvo rodoma tragedija. Ir nesiskubini tarti: tie buvo geri, tie negerai. Mintis skverbiasi giliau: kas buvo tie teroro vykdytojai ir teroro aukos?

Aišku, kad čia buvo ne plėšikiškas užpuolimas, o žūtbutinio totalinio karo epizodas. Karo tarp Izraelio ir arabų, tarp tos pačios rasės žmonių, tarp "brolių". Brolžudiškas karas su šiais rasei būdingu atkaklumu ir žiaurumu. Vieni šiame kare yra pasiryžę mokėti savo gyvybę už tai, ko siekia. Antri pasiryžę nenusileisti šantažui ir neatiiduoti to, ką yra laimėję, nors tektų už tai mokėti savo vaikų gyvybę.

Mintis skverbiasi dar giliau: kas žiėbė aistrą, kuri Muencheno scenoje vienos ir antros pusės veikėjus pavertė lavonais? Čia tenka ištarti šodžius, kuriuos pavartojo Solženitsinas, kalbėdamas apie mūsų laikus; tai Muencheno dvasia.

Muenchenas yra puikus mokslo, meno, svaigaus džiaugsmo miestas. Bet Muenchene iškilo ir smurto, neapykantos genijus Hitlerio vardas. Muenchenas virto ir simboliu kapituliacijos prieš šantažą, smurtą (Muenchene įvyko ir olimpinį žaidimų metu olimpiados komiteto kapituliacija prieš šantažą).

Smurto neatjungiamas palydovas, o dar dažniau priežastis yra neteisėybė. Kur įsigali smurtas, įsigali ir neteisėybė. Kur vykdoma neteisėybė, ima kilti jai pasipriešinimas taip pat smurtu, teroru.

Neteisėybė buvo įvykdyta po pirmojo pasaulinio karo Versailles sutartim. Ir iš tos netei-

sybės Europos organizme prasi-veržė votis hitlerizmo forma. Po antrojo karo neteisėybės buvo vykdomos viena po kitos. Tada ir Šventoj žemėj su gera sekla pasėta neteisėybės piktžolė: sukuriant Izraelio valstybę buvo išvietinti milijonas vietos gyventojų arabų. Ir lig šiol tie išvietintieji laikomi barakuose. Amerikos mokami išvietintieji išlaikyti 55 mil. dol. yra humanitarinis gestas, išmalda, bet tai nėra problemos sprendimas.

Tačiau Daily News priminė JAV buv. ambasadoriaus J. Taurose žodžius po "šešių dienų karo": esą didžiosios valstybės ir Jungtinės Tautos nepajėgė ir atsisakė pažiūrėti viduriniuose rytuose faktam į akis per 20 metų prieš "šešių dienų karą". Tas pats nepajėgumas — priduria laikraštis — dabar davė naują faktą — Muencheno tragediją.

Iš tada įvykdytos neteisėybės aukų, iš išvietintųjų lagerių atsiranda desperacinio teroro veikėjų, kurie virsta įrankiu pašalinėm jėgom, siekiančiom chaoso (Muencheno teroristai buvo ginkluoti sovietiniais automatais).

Pagrobimai, smurtas, teroras, kapituliacija prieš terorą — rasė Solženitsinas — tai Muencheno dvasia, gyva ir dabar ir net vyraujanti dvidešimto amžiuje.

Tai dabartinės civilizacijos sutemos. Tai, kas įvyko Muenchene, nėra paskutinis Izraelio-arabų karo veiksmas. Muenchenas taip pat nėra vienintelė vieta, kurioje vyksta teroro karai. (O Vietnamas, o Airija, o įvykiai už geležinės uždangos!).

Kas nenori būti pesimistas dėl šios dienos civilizacijos išsigimimo, turi šaukte šaukti prieš tebepraktikuojamą "Muencheno dvasią" — prieš smurtą bei kapituliaciją smurtui; šaukti už teisingumo principą tarptautiniuose santykiuose

Stebint, kas darosi šių dienų katalikų Bažnyčioje, kartais pasigirsta abejojantis klausimas: ar Vatikanas žino, kas iš tikrųjų dedasi įvairių kraštų religiniame ir dvasiniame pasaulyje? Kad Vatikanas yra gerai informuotas tais klausimais, rodo neseniai, kad ir ne oficialiame, Vatikano organe L'Osservatore della Domenica 20 Nr. išspausdintas straipsnis apie JAV katalikų Bažnyčios šandieninę padėtį, kurio mintis čia norime atpasakoti.

"Žemės drebėjimas" Amerikos Bažnyčioje:

Jau keletas metų, kai bausis žemės drebėjimas sukrėtė iš pagrindų JAV katalikų Bažnyčią. Nėra tos dienos, kad laikraščiai ir žurnalai nepaduotų kokios nors naujos žinios iš tos katastrofos: kunigai meta savo kunigišką tarnybą ir veda; seserys palieka vienuolynus; teologai atsisako katalikiškų mokyklų ir universitetų katedrų ir užleidžia jas pasauliečiams; parapišes mokyklos užsidaro, nes neturi mokytojų ir mokytojų. Tai bausis ir sukrečiantis vaizdas, kurio dar prieš 6-7 metus niekas nesitikėjo ir nelaukė. Skaudžiausia, kad tuos smūgius, nuo kurių kenčia Bažnyčia, su malonumu ir triumfališkai skelbia daugelis JAV katalikiškų laikraščių ir žurnalų. Užuo ištisę gailėstingą ranką, kad bent aprištų kraujuojančias Bažnyčios žaizdas, jie pasiduoda sensacijų skelbimo aistrai, kuri yra būdinga šių laikų spaudoje, ypač kai auka yra katalikų Bažnyčia.

Detroito rugpjūčio 13 pašventintas kartinis akmuo ir pamatai naujos lietuvių bažnyčios ir kultūros centro. Šventinimo apeigas atlieka Dievo Apaizdos lietuvių parapijos kunigai iš k. kun. Alfonsas Babonas ir klebonas kun. Mykolas Kundrotas. Nuotr. K. Sragausko.

Pro Vatikano teleskopą**JUNGTTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ BAŽNYČIA**

Tarp jo priežasčių — kritikos epidemija:

Bet kokios yra priežastys to netikėto ir neapmatyto griuvimo JAV Bažnyčios, kuri iki II Vatikano Susirinkimo buvo žydinti ir nuolat auganti, sudarydama Bažnyčiai džiaugsmo ir viltis ateinantiems dešimtmečiams?

Tai klausimas, kurį nuolat girdime visų lūpose, tačiau į kurį niekas nepajėgia duoti patenkinamo atsakymo.

Tarp priežasčių, kurios dažniausiai nurodomos, pirmoje vietoje yra diskusijų ir kritikos laisvė, kuriai duris atidarė II Vatikano Susirinkimas. Kaip žinoma, Susirinkimas pakvietė galvoti, diskutuoti, kritikuoti, dialoguoti ne tik Susirinkimo Tėvus ir patarėjus, bet visus: kunigus ir pasauliečius. Šią netikėtą privilegiją tuojau išnaudojo kai kurie amerikiečiai katalikai, ypač pasauliečiai "intelektualai", o paskui ir kunigai bei teologai, kurie griebsi žiauriai kritikuoti kiekvieną Bažnyčios gyvenimo apraišką, kiekvieną jos narį, hierarchiją, pasauliečius, kunigus ir teologus, vienuolius ir seseris, katalikiškas institucijas, ypač katalikiškas pa-

rapines mokyklas, katalikiškus universitetus, seminarias, ligonines, liturgiją ir teologijos mokslą. Sekdami Hans Kueng, kuris Amerikoje susilaukė didesnio pritarimo ir triumfo, negu kituose kraštuose, kaip tik dėl užsiuolimo ant Bažnyčios už praeities klaidas, ko nėra padarę net savo metu protestantai, daugelis Amerikos katalikų rašytojų apkaltino Bažnyčią triumfalizmu, klerikalizmu, legalizmu, farizeizmu, obskurantizmu, prietaringumu, paviršutiniškumu. Net ir rimtieji katalikų autoriai ir laikraščiai tiesiog lenktyniauja, kuris griežčiau sukritikuos ir pasmerks Bažnyčią.

Vienas pavyzdys. Neseniai Bostono seminarijos profesorius jėzuitas T. J. McDonnell, rodos, gana konservatyviame The Homiletic and Pastoral Review rašė: "Amerikos Bažnyčia, kaip mes ją pažįstame, yra mirusi. Didingi raudoni mūsų bažnyčių bokštai ir toliau sudaro mūsų miestų siluetą, tačiau tų bažnyčių viduje miesto lankytojas randa baidą tuštumą. Išganymo prieglauda tapo vėjų ir šalčio buveine. Tamsybės, kurios gaubia

"slums", neleidamos praskverbti saulės spinduliui, kaip tik išeina iš bereikalingos egzistencijos bėmirstančios Bažnyčios. Vargšų, negrų, portorikiečių, kurie kovojo už sklypelį žemės saulėje, akivaizdoje Bažnyčia yra paprasta laiko ženklų ir aistrų stebėtoja".

Panašių kaltinimų Bažnyčiai galima būtų pacituoti tūkstančius. Visur pilna naujos religinės literatūros, kuri su įniršimu, kokio niekad dar nebuvo ne tik Bažnyčios, bet ir visuomenės istorijoje, mirtinai plaka savąją Bažnyčią. Ir toji literatūra pagaminta amerikiečių rašytojų katalikų.

Tai, nors JAV Bažnyčia veikė su šveicariško laikrodžio tikslumu, nors buvo puikiai organizuota, negalėjo atsilaukti prieš tokią baidą kritikos banga. Tokia kritika tikriausiai prisidėjo prie to, kad šiandien JAV Bažnyčia atsidūrė į krizę.

Kita priežastis — "bedieviško" galvojimo infiltracija:

O tačiau krizė, kuri grasina katalikų Bažnyčią paskandinti bedugnėje, nėra iššaukta vien tik tos kritikos atmosferos, kurią sudarė II Vatikano Susirinkimas. Prie krizės prisidėjo kita, gal ne mažiau svarbi, priežastis, būtent infiltracija į katalikų galvosėną vadinamosios krikščionybės sekuliarizacijos teorijos. Toji teorija nori viską išaiškinti be Dievo, todėl nepripažįsta jokios vertės žmogaus santykiui su Dievu. Esą, žmogaus išganymas nepriklauso nuo paskučiausiųjų (eschatologinių) dalykų, nuo anapus, o tik nuo dabarties ir istorinės ateities. Tai, pagal sekuliarizacijos teoriją, ir Bažnyčia bei krikščionybė gali turėti svorio ir veikti į žmoniją, jei ji prisistatys kaip istorinio ir žemiškojo išganyimo nešėja. Ji tokia bus, jei įrodys, jog pajėgia nugaleti karo, bado, skurdo, rasinių konfliktų, ligų ir panašias blogybes.

Tokio žmogaus išganymo supratimo akivaizdoje didelis skaičius amerikiečių katalikų, ypač teologų, padarė išvadą, kad Bažnyčia yra nereikalinga ir bereikšmė. Liturginės apeigos, malda, tikybės mokymas, teisi-

(nukelta į 4 psl.)

PO MOKSLO KAUKE

MONSINJORAS LEONARDAS C. GIŽINSKAS, T.L.

1

Potvyniškai paplitusi klaida

Viename Detroito parke atsitiktinai sutikau seną pažįstamą. Jį pažinojau dar jam lankant mokyklą. Tada jis buvo geras berniukas. Neabejoju, kad jis pasiliko geras vyras ir dabar.

Atrodė, kad tas mūsų susitikimas mum abiem buvo lygiai malonus. Atsisėdę ant parko suolo, šnekučiavomės ir stebėjom įprastinius popiečio vaizdus. Komiškai apsirergusios senutės maitino karvelius. Pensininkai studijavo futbolo rungtynių davinius. Puošnios, nuobodžio varginamos Balzako amžiaus ponitės vedžiojo savo išlepintus šuniukus, kurie dažnai, neįtikėtinu būdu, labai panašėjo į savo ponias. Pro šalį praėjo pora "hipių", ilgais plaukais, nekustomis barzdomis, neplautais ir nelygintais marškiniais, dėmėtomis, apačioj apspurusiomis kelnėmis, ant basų kojų iškrypusiais sandalais. Mano bendras patraukė pečiais. "Negaliu suprasti, kaip civilizuotoj aplinkoj gyveną žmonės gali norėti būti panašūs į primityvius, beveik laukinius žmones! Ar jūs galite tai suprasti?"

"Suprasti ir aprobuoti yra visiškai skirtingi dalykai. Man juos suprasti nesunku. Daugumas jų tik "beždžioniauja". Vadinasi, mados reikalas! Bet šito judėjimo pradininkai, kiek žinau, bandė šituo būdu išreikšti protestą prieš mūsų civilizacijos nukrypimus — ne tik nuo krikščioniškos moralės idealų, bet dažniau atvejais net nuo humanistinės etikos dėsnų. Apgailėtina, kad jų pačių tarpe žymi dalis nesilaiko prigimtino padorumo bei dorovingumo reikalavimų. Tiesa, kad civilizuoto žmogaus noras atrodyti laukiniu yra keistas mūsų gyvenimo fenomenas. Bet, mano įsitikinimu, yra daug keisčiau, kada kultūringas žmogus "per fas et nefas", vadinasi — trūko plyšo, nori kitus ir save patį įtikinti, kad jo močiutė buvo niekas kitas, kaip tik beždžionė."

Mano bendro veide pasireiškė nustebimas. Jis paklausė: "Argi nėra mokslo įrodę, kad žmogus evoliucijos keliu išsivystė iš beždžionės?"

Jo nustebimas dar padidėjo, kada aš atsakiau, kad mokslas, žinoma, tikras, objektyvus

mokslo, šito niekada nėra įrodę. Jis nėra įrodęs Darvino teorijos, nežiūrint beveik visą šimtmetį trukusių pastangų, milijoninių išlaidų iškaskom ir kelių skandalais pasibaigusiu apgaulių bei mistifikacijų.

Mano bendro veide pasirodė skeptiškas šypsni.

"Jūs taip kalbate, kadangi esate kunigas. Daugelis gamtos mokslų atstovų mano kitaip." Dėl šito jo pasakymo neįsijaudinau. Tokios reakcijos aš tikėjau. Darvino teorijos populiarumas yra toks didelis, kad prieš ją pasisakyti tikrai reikalinga nemaža pilietinės drąsos.

Tiesa apie Darvino teorijos patikimumą

Įtarimas, kad tik kunigai priešinasi Darvino teorijai, nesiderina su daug metų trukusiais stebėjimais įžymaus tos srities eksperto. Vincent J. O'Brien, Castleknock College (County Dublin, Ireland) profesorius, aišrių gamtos mokslų mokytojų draugijos pirmininkas, Dubline leidžiamame žurnale The Wanderer prieš kelerius metus rašė, kad tarp jo su tikrą intelektualų evoliucija tiki daug daugiau teologų, o mažiau gamtininkų.

Dr. William J. Tinkle, gavęs doktoratą už mokslinius darbus zoologijos srityje, savo 1970 išleistojo knygoj "Hereditary: A Study in Science and the Bible" pateikia 300 vardų pripažintų

mokslininkų gamtininkų, atmetančių evoliucijos teoriją. Čia paminėsiu tik vieną kitą, labiau pasižymėjusį.

Profesorius Louis Bounoure, Prancūzijos tautinio mokslinių tyrimų biuro direktorius, savo jaunystėj tikėjęs evoliucija, vėliau viešai pareiškė pilnai sutinkąs su savo mokslo kolega Jean Rostand, kuris savo knygoj "Le Monde et la Vie" (1963) evoliucijos teoriją apibūdino kaip "pasaką suaugusiems".

Anglijoj, Darvino tėvynėj, labai didelį vardą gamtos mokslų srityje turi Thomas Huxley ir ypač jo vaikai Julian Huxley. Pastarasis savo knygoj "Evolution in Action" rašo: "Evoliucijos teorijos sužlugdo; jos nebesiderina su faktais. Iš tikrųjų, naujų atradimų šviesoj jų net nedera vadinti mokslinėmis teorijomis, bet tenka į jas žiūrėti tik kaip į spekuliacijas, neturinčias jokio realaus pagrindą, arba kaip į senus prietarus, užmaskuotus moderniu drabužiu. Jos atrodė gana natūralios praeityje, kada mes nenusimanėm apie paveldėjimo mechanizmą" (1953 metų laidos 40 puslapis). Sir Julian Huxley, tarptautinio masto autoritetas gamtos mokslų srityje, būdamas ateistas, tikrai nebuvo kunigų įtakoj, kada biologijos profesorius bei studentų plačiai skaitomoj savo knygoj padarė šitą Darvino teoriją negailėstiną ir traukinantį pareiškimą.

Kompetentingų mokslininkų, gamtos mokslų ekspertų, opoziciją evoliucijos teorijai pripažino ir kontroversinis prancūzų rašytojas Teilhard de Chardin. Vienas jo biografai bei kritikai jo susižavėjimą evoliucijos teorija pavadino apsidėmimu (obsession). Gi tas de Chardin savo knygoj "Phenomenon of Man" (218 puslapy) rašo: "Žmogus gali netekti kantrybės ir patekti į nevirtį, matydamas, kad tiek daug protų, ir tai neeilinių idėjų".

Mano bendras smalsiai klausėsi. Jis panorio patirti daugiau apie viso šito klausimo istoriją. Aš sutikau jo norą patenkinti.

Trumpa evoliucijos teorijos istorijos santrauka

Charles Darwin (1809-1882) nebuvo pirmas, kuriam atėjo mintis, kad žmogus gal galėjo išsivystyti evoliucijos keliu iš žemesnių gyvūnų. Anksčiau už jį prancūzas George Buffon (1707-1788) kėlė tą pačią mintį. Didžiosios prancūzų revoliucijos laikotarpį grįžo prie šito klausimo kitas prancūzas — J. B. Lamarck (1744-1829). Bet jų raštai liko beveik nepastebėti. Ne geresnės laimės turėjo ir Darwinas, kada 1859 paskelbė savo pirmąją knygą "Rušių pradžia" (The Origin of Species). Visas furoras iškilo vėliau, kada jis po kelerių metų paskelbė savo ant-

rają knygą — "Žmogaus kilmė" (The Descent of Man) ir netrukus ją palydėjo viešu pareiškimu, kad jis atsisakęs tikėjimo į Dievą ir prisideda prie ateistų eilių. Tada pastarieji šoko visokiomis priemonėmis populiarinti Darvino teoriją. Jie tam naudojo spaudą, viešas paskaitas, įvairiais vardais prisidengusius klubus, net mokslo davinii tendencingus iškreipimus bei mistifikacijas. Vadinasi, pasisekimas nebuvo rezultatas objektyvinės Darvino teorijos vertės, bet tik propagandos, kuri, kaip ir šiandieną, buvo ir liko galingiausias viešosios opinijos formavimo veiksnys.

Dr. W. R. Thompson 1956 rašė, kad šitokia labai menkai pagrįsta (tikriausiai sakant — visiškai nepagrįsta) teorija išpopuliarėjo tik dėl dviejų priežasčių. Būtent: 1) mokslo sferose susmuko sąžiningumas bei garbingumas ir 2) masėse sumažėjo tikėjimas į antgamtybę.

Kuo Darwinas bandė pagrįsti savo teoriją?

Darvinas manė, kad evoliucija yra neišvengiama pasekmė dviejų pasaulio reišinių, kuriuos jis laikė negincijamais faktais. Būtent: 1) kova už būvį ir 2) iš tos kovos išeinanti natūrali atranka. Natūralią atranką jis suprato ir aiškino, kad kovoj už būvį stipresnis laimi; laimėjęs pasilieka, gi silpnesnis žūsta. (Bus daugiau)

GERAŠIRDŽIAI LKR ŠALPOS RĖMĖJAI

Melstis už persekiojamuosius Lietuvoje yra mūsų visų pareiga. Lietuviai tai nuoširdžiai vykdo. Jie savo geraširdiškumą parodo ir aukomis. Lietuvų Katalikų Religinė Šalpa yra labai dėkinga kiekvienam geradariui. Šia proga norim keletą jų suminėti.

Kun. Teofilus Palis, nuolatinis aukotojas, šiemet savo dosnia auka tapo mecenatu. Tokiais LKRŠ mecenatais jau yra kun. **Simonas Morkūnas**, Sioux City, Iowa, kun. **Pijus Lekešis**, Putnam, Conn., Mr. Mrs. **Jonas Yerkes**, Chicago, Ill., ir viena N.N. geradarė.

VYSK. P. MARCINKUS — GALIMAS KANDIDATAS Į POPIEŽIUS

Boston Sunday Globe rugpjūčio 20 rašo, kad vysk. P. Marcinkus yra minimas kaip vienas iš trijų populiariausių kandidatų į naujos popiežiaus. Iš Vatikano rašo Nino Lo Bello. Straipsnyje rašoma, kad Vatikane esą gandy, jog pop. Paulius žada pasitraukti rugsėjo 26, kada jam sueis 75 metai. Taip Vatikane esą du klausimai: kas bus kitas popiežius, ar jis gali būti neitalas?

Minimi keli italai kardinolai.

Lietuvių parapijos už Lietuvą Visos lietuvių parapijos laisvą pasaulį nuolat meldžiasi už savo draugus Lietuvoje. Jos tiki dvasine jėga, nepamiršdamos sutelkti ir aukų, kad jomis būtų galima pagelbėti tiems, kurie persekiojami ir kuriems pagalba reikalinga.

Jau buvo rašyta, kad labai sėkmingai rinkliavos vyko visose Scrantono, Allentown vyskupijų lietuvių parapijose. Nesenai visos Pittsburgho vyskupijos lietuvių parapijos — Šv. Kazimiero, Šv. Vincento, Šv. Petro ir Povilo (Homestead), Šv. Izidorius (Braddock) ir Šv. Antano (Bridgeville) — turėjo

rinkliavas ir atsiuntė savo dovanas.

Philadelphijos arkivyskupijos rinkliavos vyko Šv. Jurgio, Šv. Andriejaus ir Šv. Kazimiero parapijose Philadelphia ir Aušros Vartų parapijoje Chester, Pa., kuri jau nebeveiks (tai buvo pasakutė jos auka).

Chicagoje Šv. P. Marijos Gimimo parapija įvykdė sėkmingą rinkliavą ir ta proga gavo mecenatą — Jono Yerkes šeimą. Ciceroje Šv. Antano parapija turėjo sėkmingą rinkliavą balandžio mėnesį. Per LKRŠ rėmėjus gaunama ir daugiau aukų. Nekalto Prasidėjimo parapija ir mokykla Chicagoje yra nuolatiniai LKRŠ rėmėjai. Gauta jų dosni parama.

Kanados lietuviai tikinčiosios Lietuvos dienos proga maldomis ir aukomis labai sėkmingai parėmė persekiojamą Bažnyčią.

Šv. Jurgio parapija Rochester, N.Y., atskubėjo pagalbon su rinkliava. Tai buvo pirmoji šios parapijos auka, gauta tėvų pranciškonų, ypač naujojo klebono pastangomis.

Šv. Trejybės parapija, Newark, N.J., įteikė savo auką. Ji kasmet padaro rinkliavą.

Jėzaus Nukryžiuotojo seselės, Elmhurst, Pa., nuolat meldžiasi. Atsiuntė ir savo dosnią

auką. Nesitikejome iš seselių tokios dovanos. Žinome, kad ir jos iš aukų gyvena.

Šv. Pranciškaus parapija, Lawrence, Mass., gegužės mėnesį turėjo savo metinę rinkliavą, ir gavom dosnią auką.

Šv. Onos mažutė parapija, Jersey City, N.J., nuoširdžiai prisidėjo savo aukomis ir nuolat prisimena persekiojamuosius.

Sopulingosios Dievo Motinos parapija, Kearny, N.J., parėmė persekiojamą Bažnyčią šiemet ir nepamiršta tikinčiųjų Lietuvoje.

Dievo Apvaizdos parapija, Detroit, Mich., parėmė LKRŠ dosniai, nors jos parapičiai dabar daug aukojasi savo bažnyčios statybai. Šv. Antano parapija, Detroit, sėkmingai įvykdė rinkliavą ir nuolat remia persekiojamuosius.

Hartfordo arkivyskupijos lietuvų parapijos — Šv. Antano (Ansonia), Šv. Trejybės (Hartford), Šv. Andriejaus (New Britain), Šv. Kazimiero (New Haven) — po labai sėkmingų rinkliavų atsiuntė aukų. Gauta aukų ir iš pavienių asmenų.

Clevelando parapijos — Šv. Jurgio ir Nepaliaujamos Pagalbos — ir LKRŠ būrelis labai dosniai rėmė ir remia persekiojamuosius.

Baltimorės Šv. Alfonso parapija yra nuolatinė pagalbininkė. Šiemet atsiuntė labai dosnią auką ir daug mišų stipendijų. Šv. Kazimiero parapija, Los Angeles, Calif., labai organizuotai įvykdė maldų ir aukų vaju. Gauta labai dosni auka.

Patersono Šv. Kazimiero parapičiai atsiuntė savo dosnias aukas. Gaunama iš jų ir pavienių aukų.

Nekalto Prasidėjimo parapija, E. St. Louis, padarė rinkliavą, ir gavom dosnią auką.

Šv. Kazimiero parapija, Sioux City, nuolat labai remianti LKRŠ, atsiuntė savo auką ir šiemet.

LKRŠ

— Bibliografų latvio Benjamins Jegers ir lietuvio Česlovo Grincevičiaus žiniomis laisvame pasaulyje 1945 - 1971 laikotarpy latviai yra išleidę 233 poezijos knygas, lietuviai — 212, beletristikos knygų latviai išleido 473, lietuviai — 243, scenos veikalių latviai išleido 46, lietuviai — 35.

jant daugelio pasiūlymus kunigų, vienuolių ir seserų, kartais išdavikišku būdu, JAV Bažnyčioje dar yra "tylioji dauguma", kuri liko ištikima pagrindinėms krikščionio pareigoms, kuri ir toliau gyvena nuostabių maldos, aukos, kantrybės ir klusybės gyvenimu, kuri, nenutraukdama ryšio su Dievu, moka surasti ir pažangoje bei gerovėje vertybių amžinajam gyvenimui, kuri popiežiaus asmenyje mato Kristaus Vietininką ir pri pažįsta, kad jis yra vienintelis Dievo Žodžio saugotojas ir aiškintojas.

Kalbant apie ištikimybę popiežiui, galima pastebėti Romoje kasdieninį reiškinį: tarp atvykstančių pamatyti ir pagerbti Kristaus Vietininką, didelė dalis yra amerikiečių katalikų.

Kitas apčiuopiamas ištikimybės popiežiui, o per jį ir Bažnyčiai, ženklas — tai daugelio amerikiečių katalikų įsipareigojimas, vadovaujant uoliems vyskupams, įgyvendinti praktikoje II Vatikano Susirinkimo nutarimus, sekant ne progresistų ir kritikuotojų teologų mokslą, o popiežiaus nuorodas.

Taigi yra pagrindu tikėtis, kad toji "tylioji dauguma" yra Bažnyčios išgelbėjimo ir jos likimo garantija Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Kaip tik tos daugumos dėka, kai jau bus praėjusi pusisusirinkiminė audra ir sekuliarizacijos banga, taip žiauriai sužalojusi veslų JAV Bažnyčios medį, jis vėl išaugins naujas šakas ir atneš gausių, sveikų vaisių.

B.M.

P. S. Šis Vatikano laikraščio straipsnis Amerikos katalikų spaudoje buvo vertinamas kaip neobjektyvus ir vienašališkas.

Pop. Paulius VI rugpjūčio 16 privačioje audiencijoje priėmė prel. J. B. Končių, kuris padovanojo savo parašytas knygas.

PREL. J. KONČIUS LANKĖSI PAS POPIEŽIŲ

Rugpjūčio 16 d. 11:30 v. popiežius Paulius VI savo vasaros rezidencijoje Castel Gondolfo privačioje audiencijoje priėmė prel. J. B. Končių, kuris šiuo metu gyvena Romoje.

Prel. J. B. Končius įteikė popiežiui savo parašytas 7 knygas, iš jų trys buvo angliškų, o 4 lietuviškų. Popiežius pažadėjo skaityti angliškąs knygas, nes noris susipažinti su lietuvių tauta.

Toliau prel. J. B. Končius prisiminė, kaip po karo jis šalpos reikalais lankėsi Europoje. Dabartinis popiežius tuo metu buvo Pijaus XII Vatikano sekretorius, rūpinosi pabėgėliais Europoje. Tuo metu Amerikos

Lietuvių Kunigų Vienybė ir Balfas siūsdavo savo paramą kaip tik per Vatikaną, ir sekretorius Msgr. Montini tą paramą perduodavo lietuviams. Balfas pirmininkas ir Amerikos Lietuvių Kunigų Šalpos Komisijos pirmininkas prel. J. B. Končius net susirašinėjo su Msgr. Montini tos šalpos reikalais.

Visa tai prisiminęs, prel. J. Končius dar kartą padėkojo popiežiui už visokeriopą pagalbą, prisiminė lietuvių kenčiančią tautą, religijos persekiojimą Lietuvoje ir paprašė apaštališko palaiminimo.

Popiežius dar paklausė, ar jis pažįstas lietuvių vysk. P. Marcinkų. Prel. J. B. Končius jį gerai pažįsta ir su juo bičiuliaujasi.

Hot Springs, Arkansas

Pašventintas paminklas a. a. prof. K. Račkauskui

geidaujant. Tai buvo jo paskutinė valia.

Hot Springs, Arkansas vasarvietė, š. m. vasario 24 mirė profesorius dr. Konstantinas Račkauskas. Palaidotas vietos Kalvarijos kapinėse.

Liepos 8 ant velionies kapo buvo pašventintas paminklas. Šv. Jono parapijos bažnyčioje vyko gedulingos pamaldos. Mišias už velionį aukojė kun. dr. J. Sakevičius.

Iškilmėse dalyvavo abu profesorius sūnūs, Raimondas ir Rolandas, artimieji giminės St. ir S. Laniauskai ir Viktoras Degutis su žmona, sunkiose ligos valandose velionį globojusi Liucija Gudeliene ir beveik visi Hot Springs bendruomenės lietuviai.

Po mišų visi dalyviai nuvyko į Kalvarijos kapines. Čia kun. J. Sakevičius, svečias iš Anglijos, pašventinęs paminklą, pasakė momentui pritaikytą pamokslą. Savo kalboje profesorių prisiminė ir pagerbė Petras Balčiūnas (Paulė ir Petras Balčiūnai sergantį profesorių nuoširdžiai padėjo globoti ir slaugyti). Iškilmės buvo baigtos giesme "Marija, Marija".

Po iškilmių Royale Vista viešbuty buvo pietūs, kuriuose dalyvavo 62 asmenys. Šie pietūs buvo suruošti a. a. profesorius pa-

Paminklas iškaltas iš vieno gabalo Vermonto melynų granito. Abi jo pusės šlifotos. Priešaky įmontuota velionies fotografija. Apačioje vieną pusę įgraviruotas stilizuotas kryžiuokas, antroji — Gedimino stulpai. Tarp šių simbolių įrašyti Lietuvos himno žodžiai: "Ir šviesa, ir tiesa mūsų žingsnius telydi". Tai gražiausias paminklas Hot Springs kapinėse. Jis atkreipia į save ne vieno praeivio akį, ir velionis nebus toks vienišas.

Arti jo kapo ilsisi to paties likimo draugas Aleksas Jucas.

Liepos 16 profesorius mirė jo paminklo šventinimą paminėjo Hot Springs lietuvių radijas. Laisvės varpai. K. Ūkana

Su didžiąja amerikiečių spauda JAV LB centro valdyba palaiiko artimus ryšius. Vedamas susirašinėjimas su The New York Times, trijų mėnesių bėgyje centro valdybai gaunant net tris laiškus. Palaikomas glaudus ryšys su kolumnistais David Lawrence, dr. Russell Kirk, National Review redaktorium William F. Buckley ir kt. Buckley liepos 12 laiške teigia: "Aš ieškosiu kiekvienos progos išreikšti savo pagarbą Baltijos žmonių laisvei."

Romoje pas vysk. Povilą Marcinkų, kuris birželio 19 atšventė savo kunigystės 25 metų sukaktį. Iš k. kun. P. Celiešius, kun. St. Yla, vysk. P. Marcinkus, vysk. V. Deksnys, kun. D. Počius ir kun. A. Valančius, kilęs iš tos pačios Šv. Antano parapijos Chicagoje kaip ir vysk. P. Marcinkus.

JAV KATALIKŲ BAŽNYČIA

(atkelta iš 3 psl.)

nės ir moralinės normos neduodančios naudos realių žmonių problemų sprendimui. Papratinės mokyklos, katalikiški universitetai, vienuolynai, seminarijos, kokie buvo praeityje, nepasitarnauja karų, bado, rasinių kovų ir kitų blogybių pašalinimui. Todėl visa turi būti arba panaikinta, arba radikaliai reformuota.

Iš sekuliarizacijos principo eina natūrali ir logiška išvada, kad reikia sunaikinti tradicinį Bažnyčios vaizdą. To ir imasi visu uolumu katalikai amerikiečiai.

Trečia priežastis — "amerikoniško veido" ieškojimas:

Bet dar yra ir trečia priežastis, ne mažiau svarbi už aukščiau minėtas, prisidėjusi prie krizės, į kurią atsidūrė šių dienų katalikų Bažnyčia Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tai ieškojimas savosios asmenybės, arba, kaip sakoma, "savosios tapatybės".

Kaip žinoma, JAV Bažnyčia buvo sukurta išimtinai ateivių: airių, italų, prancūzų, lenkų, ispanų, portugalų, vokiečių ir kitų. Tai buvo ateiviai iš tautų, turinčių skirtingas kultūras ir religines tradicijas. Tad buvo visai natūralu, kad JAV Bažnyčios organizmas buvo sulipdytas iš įvairių religinių bendruomenių, kur buvo jaučiamas stipriausias

ir geriausiai organizuotos airių mažumos svoris. Bet, augant katalikų skaičiui ir didėjant jų svariui amerikiečių visuomenėje, pamažu augo mintis įsigyti JAV Bažnyčiai savąją fizionomiją, savą veidą, kad Bažnyčia būtų daugiau vienybės, vieninga. Tokį tikslą pasiekti, aišku, nebuvo lengva, nes jis pareikalavo tam tikrų atsisakymų, naujenybių. Reikalas pasidarė dar sudėtingesnis, kada, beieškančio naujo amerikietiško Bažnyčios veido, kai kurie įvairių tautybių katalikai, kaip italai, ispanai, portugalai, prancūzai, lenkai savo noru, per daug lengvai ir skubiai atsisakė savųjų kilmės kraštų religinių ir kultūrinių tradicijų paveldėjimo, įausdami menkavertiško kompleksą prieš jankius ir protestantus.

Kardinolas Wright, laikomas savojo krašto reikalų giliu žinovu, ne kartą yra pasakęs, kad įvairios etninės amerikiečių katalikų grupės kenčia "kolektyvinės mažakraujystės atakas". Tai ypač pastebima pas airius, lenkus, italus ir prancūzus. Jie pamiršo nuostabų savo kilmės kraštų palikimą: savo muziką, meną, poeziją, religines tradicijas. Tai tautos, kurios davė pasauliui didžiausius airių poetus, italų artistus, menininkus, muzikus, genialius prancūzų romanistus, drąsius lenkų didvyrius, — jos nustumė iki to, kad

ėmė save laikyti "menkesnėmis už amerikiečius", kurių ne vienas, išėjęs ar pasprukęs iš anglų kalėjimo, tapo Naujosios Anglijos bankininku arba Virginijos medvilnės plantacijų savininku.

Toksai menkavertystės kompleksas prieš anglosaksus, be abejonės, prisidėjo prie bereikalingo ir galutinio sunaikinimo brangių tradicijų, kas padaryta ypač paskutiniaisiais metais.

Ateities galimybes — laimės "tylioji dauguma" ar "progresistai"?

Iki šiol nagrinėjome pagrindines priežastis tos audros, kuri nusiaubė JAV Bažnyčią po II Vatikano Susirinkimo. Lieka dar pasakyti keletą žodžių apie ateities galimybes šios Bažnyčios, kuri dar taip neseniai buvo gražiausia ir daug žadanti lisyvė žydinčiame Kristaus Bažnyčios darže. Koks bus jos rytoj?

Esant dabartinei padėčiai, yra tokių, kurie pramato, kad, jei JAV Bažnyčia nepajėgs nugalėti sekuliarizacijos bangos, tai po 20 metų ji visiškai išnyksianči. Tokį tamsų rytojų pramato ne vienas apsilankęs JAV ir paskui tai parašęs spaudoje.

Bet yra daugelis ir tokių, kurie tikisi, kad taip neįvyks. Nepaisant gilios krizės, nežiūrint daugelio katalikų mintytojų pasiūlytų doktrinos srityje, ne-

ORGANIZUOJAMOS STIPENDIJOS SAO PAULO

LIETUVIAM

Pasakoja kun. J. Šulcas,
lietuviškojo jaunimo globėjas

New Yorke trumpam buvo sustojęs kun. Jonas H. Šulcas, atvykęs į antrąjį jaunimo kongresą iš Sao Paulo su Brazilijos lietuvių jaunimo delegacija. Jis lankėsi Darbininko redakcijoje ir čia papasakojo apie Sao Paulo lietuvių gyvenimą, lietuvių jaunimą ir jo planus padėti tam jaunimui.

Pats kun. J. Šulcas dalyvavo ir pirmame kongrese, buvo atvykęs su Vokietijos jaunimu. Baigęs teologijos mokslus Romoje, jis kurį laiką dirbo Vasario 16 gimnazijoje, ten buvo kapelionu, bendrabučio vedėju.

Praeitais metais saleziečiai Sao Paulo mieste perėmė lietuvių parapiją, iš klebono pareigų pasitraukus prel. P. Ragažinskui. Saleziečių vadovybė ten ir nukėlė jaunąjį entuziastą kun. Joną Šulcą. Nuvykęs į Sao Paulo, įsijungęs į pastoracinį darbą, jis visą dėmesį skyrė lietuviškam jaunimui. Būdamas pats jaunas, jaunuosius ir geriau supranta, prie jų geriau prieina.

Ar kalba Brazilijos lietuvišką jaunimą lietuviškai?

Sao Paulo mieste, sako, yra apie 40.000 lietuvių. Villa Zeli-noje, kur yra lietuviška parapija, ten jų gyvena daugiausia. Gyvenimo standartas ten yra kur kas žemesnis, nei Amerikoje. Tėvai iš savo darbo negali vaikų išmokyti. Jaunieji jau 14-15 metų eina dirbti. Dieną dirba ir vakare mokosi. Taip eina per visas mokyklas ir per universitetą.

Dirbdami įstaigose, besimokydami brazilijoje mokyklose, jaunieji patenka į to krašto aplinkumą ir lietuviškai mažai bekalbia.

Architektas Edmundas Arbas iš Santa Monica, Calif.

ARCHITEKTAI IR INŽINIERIAI SUAŽIUOJA WASHINGTONAN

Washingtono spalio 7-9 vyks-ta Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas, kuriame bus visa eilė paskaitų, simpoziumų. Tai bus vienuoliktasis suvažiavimas.

Tame suvažiavime architektas Edmundas Arbas skaitys paskaitą — Lietuvis architektas iš-civijoje. Jis yra gimęs Trakų apskrityje, lankė Kaišiadorių gimnaziją ir Kauno Techniku-mą. Technikos mokslus tęsė Kaune ir ekonomijos — Vilniaus universitete. Architektū-rą studijavo Vienoje, Austrijoje, ir Vokietijoje. Amerikoje lankė Lawrence Technologijos Insti-tutą, Detroit, Mich.

Jis architektu praktikai yra registruotas Michigane ir Cali-fornijoje, taip pat yra išlaikęs National Council NCARB profesinius egzaminus. Jo darbai yra įvertinti eile premijų Ame-rikoje, Brazilijoje, Australijoje.

Dirbęs visoje eilėje firmų, šiuo metu Californijoje turi savo privačią firmą — Edmund Arbas A.I.A. and Associates. Firmos darbai apima universinių kompleksus, pramonės centrus, mokyklas, ligonines, butų kompleksus ir įstaigų dangorai-zius.

Kun. J. Šulcas

Dėmesys lietuvių kalbai

Tačiau jaunimas mieliai domi-si viskuo, kas yra lietuviš-ka. Čia veikia jaunimo organi-zacijos, veikia ateitininkai, yra du jaunimo ansambliai, Zil-vitis — bendras ansamblis, kuris puoselėja ir dainas ir šo-kius, ir Nemunas — tautinių šokių grupė. Yra ten ir jau-nimo namai, kurie turi nemažą patalpą. Jaunimas turi kur eiti ir kur pasidėti. Jaunimo namuose veikia Romuvos klubas, ku-ris turi 50 narių.

Veikia ir lietuviškos šeštadi-ninės mokyklos. Jų yra net dvi. Viso mokinių apie 100. Dirba mokykloje 8 mokytojai. Mo-kinių skaičius ne mažėja, bet daugėja, nes visame jaunimo tarpe yra entuziazmo išmokyti lietuviškai, pažinti lietuvių kul-tūrą ir savus papročius.

Ateina ir vyresnieji į tokias mokyklas. Kad būtų lengviau dirbti, yra suorganizuoti su-augusių kursai, kuriuose moka-ma lietuviškai.

Tas entuziazmas ir privertė pagalvoti, kaip padėti jaunimui, kad jis geriau baigtų mokslus, kad geriau pasiręgtų savo pro-fesijai, kad glaudžiau dirbtų su lietuviškąja visuomene.

Pirmiausia, reikia tam jauni-mui padėti, padėti konkrečiai.

Kun. J. Šulcas turi ir planą — Amerikoje surinkti stipendijų, kurios padėtų Brazilijos gabe-snius lietuvių vaikus išleisti į mokyklą. Jei nebūtų galima suorganizuoti visos stipendijos, tai reikėtų paremti bent egzami-nų metu, kad nereikėtų jiems dirbti.

Stipendija — 400 dol. visiem metams. Organizacijos ar pavie-niai asmenys galėtų pasiimti ir globoti vieną studentą, skirdami jam tokią stipendiją. Kandidatą jau parinktų vietoje Sao Paulo mieste. Stipendija parinktam leistų geriau mokytis. Jis ir pri-sirytų prie lietuviškos bendruo-

menės, nes bendruomenė jį lei-do mokytis. Kartu tai būtų pas-katas palaikyti visa, kas lietu-viška, atgaivinti visokeriopą veiklą.

Daug padėtų ir pasikeitimas studentais, jei jis toks įmano-mas, jei tai galima suorganizuo-ti. Bet galima pasikviesti jau-nimą į Ameriką, kad jis čia pa-būtų stovyklose, kad išmoky-tų dirbti su jaunimo organizaci-jomis.

Ar pasiseks surasti tokių stipendijų?

Mielas entuziastas čia važinė-jo su jaunimo delegacija, paskui buvo Vermonto mergaičių stovykloje. Per tą laiką jis su-gėbėjo aplankyti Hamiltono, Toronto, Bostono, Brocktono lietuvius. Iš New Yorko keliavo į Baltimorę, Čicagą. Paskui ke-liauja į San Francisco, Los Angeles, iš ten išskren-da į pietus. Rugsėjo gale jau bus Sao Paulo.

Kai jis buvo pasiekęs New Yorką, jis jau buvo surinkęs

SKAUČIŲ DAINOS KONKURSAUS

LSS seserijos vadija buvo paskelbusi vyr. skaučių dainos konkursą. Dabar tas konkursas pratęsiamas iki lapkričio 1. Kas konkursui jau yra atsiuntę teks-tus ir melodiją, dar gali juos pa-keisti. Atsiųsti tekstai kai kur neatitinka nustatytom konkurso sąlygom.

Vyr. skaučių daina turi atiti-kti šokiui — Dievui, Tėvynei, Artimui. Reikia prisiminti ir Ga-biją. Dainos tekstai su melo-dija siunčiami vyr. sk. skyriui iki lapkričio 1. Tekstai ir melo-dija pasirašoma slapyvardžiu, atskirame voke, kuris atžymėtas slapyvardžiu, įdedama kortelė su vardu, pavarde, amžiumi, adresu. Konkurse gali dalyvauti visi, ir ne skautai. Dainos teks-tas gali būti parašytas vieno, o melodija — kito asmens.

Dainom įvertinti sudaroma juri komisija, kuriai pirminin-kauja ps. A. Muliolienė. Komi-sija savo nutarimus skelbia ne vėliau kaip lapkričio 15.

SKAUTU RAŠINIO KONKURSAUS

Vyr. skaučių ir skautų vyčių suvažiavime buvo paskelbtas rašinio konkursas tema — Simo Kudirkos auka — atnaujintos kovos dvasia! Dabar konkursas pratęsiamas iki lapkričio 25.

Jame gali dalyvauti vyr. skautės ir skautai vyčiai nuo 16 iki 20 metų amžiaus. Tema gali būti ir kitokia — Simo Kudir-kos tragedijos esmė. Rašinyje turi būti paliesta laisvės supratimas, laisvės siekimo kaina, Simo Kudirkos įvykio reikš-mė, atgarsiai lietuvių visuome-

STAMFORD, CONN.

Maža Stamfordo ir apylinkės lietuvių kolonija stengiasi veik-ti, kiek leidžia sąlygos. Šalia Bal-fo ir Lietuvių Bendruomenės skyrių, daug veiklos parodo ir L. M.F. klubas, vadovaujamas energingos Irenos Zemaitaitienės. Klubas narės, šalia einamųjų reikalų, rengia ir kultūrinės pas-kaiteles.

Klubas kasmet surengia vai-kam eglutę ir Motinos dienos minėjimą. Programas daugiausia atlieka vietiniai lietuvių vaikai. Iš gautų pajamų klubas kas-met aukoja vietinėm bibliote-kom knygų ir plokštelių apie Lietuvą. Šiemet buvo aukota Tautos Fondui ir ypač jaunimo kongresui.

Ryšium su birželio įvykių mi-nėjimu ir paskutiniiais įvykiais Lietuvoje, Stamfordo Lietuvių Bendruomenės ir Moterų klubo pastangomis buvo įdėti straips-niai Stamfordo "Advocate" ir

Norwalko "The Hour". Per vie-tines radijo stotis birželio 14-15 buvo kalbama mūsų reikalu kėlis kartus.

Birželio 16 per Norwalko radiją buvo transliuojama iš Romo Ke-zio gauta juostelė. Birželio 25 per Norwalko radiją buvo pa-kviesta kalbėti Irena Zemaitaitienė. Ryšium su kardinolo John Krol paskelbimu, kad birželio 18-toji skirta maldai už per-sekiojamą Lietuvos Bažnyčią, klubo narės asmeniškai kreipėsi į vietines katalikų bažnyčias, kad ta diena būtų tinkamai paminėta.

Stamfordo Ferguson knygyno dviejoje vitrinose buvo išsta-tyta knygos ir žemėlapiai, kurių tikslas — supažindinti amerikie-čius su Lietuva, žiauria komunis-tų priepaude ir ypatingai religio-jos persekiojimu.

Klubas yra pasiruošęs prieš iš-siskirstant atostogų, dar su-ruošti jaunimui gegužinę.

J.V.

Kun. J. Šulcas laiko mišias Vokietijoje Vasario 16 gimnazijos .. parke 1971 m. per Jonines. Nuotr. kun. J. Dėdino

10 tokių stipendijų. Pradžia ge-ra. Atsirai ir daugiau žmonių, kurie padės Pietų Amerikos lietuviškajam jaunimui eiti mokslus ir veržtis į šviesesnę ateitį.

Jei kas prisimintų ano krašto lietuvių ir norėtų su jais susi-siekti, štai to jaunimo globėjo adresas: Kun. H. J. Šulcas, CX P. 4118, Sao Paulo SP, Brasil, S.A.

MIRĖ ONA RADŽIUVIENĖ

Hartford, Conn., ligoninėj lie-pos 12 mirė Ona Radžiuvienė-Jankutė, sulaukusi 65 m. am-žiaus.

Pašarvota buvo Giuliano-Sa-garino koplyčioj. Šeštadienio rytą velionės kūnas atlydėtas į Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčią, kur atlaikytos ge-dulingos mišios ir kitos pa-maldos.

Palaidota Šv. Benedikto ka-pinėse, Bloomfelde, Conn.

Ji paliko vyrą Stasį (Stanley Rogers Sr.), sūnų taip pat Sta-sį (Stanley Rogers Jr.), seserį Sofiją Balskus, gyvenančią Hartforde, ir du vaikaičius.

Ona Radžiuvienė buvo gimusi Mahanoy mieste, Pa., bet Hartforde išgyveno 35 me-tus. Ji buvo uoli L.A.P. klubo rėmėja ir padėjėja, ypač paren-gimų metu.

Išėkis, Ona, Viešpaties ra-mybėj.

Jonas Bernotas

A. A. JUOZAS LUKAS

New Britain, Conn., ligoni-nėj, liepos pabaigoj mirė Juo-zas Lukas, sulaukęs 78 m. am-žiaus. Jis buvo gimęs Lietu-voj, o New Britaine išgyveno 40 metų. Anksčiau dar yra gy-venęs Waterbury, Conn.

Jis buvo daugelį metų veik-lus scenos direktorius, akto-rius ir režisiorius su lietuvių grupe Varpo Dramos klube. Jis dirbo drauge su Andriumi Re-kum, dabar gyvenančiu Hart-forde, Conn. Kartu rengda-v vakarėlius, organizuodavo chorus ir t.t.

A. a. J. Lukas ilgą laiką dir-bo Emhart korporacijoj. Velio-nis paliko žmoną Petronėlę Pa-triciją, sūnų Edvardą Luką, gyv. Windsor Locke, Conn., ir tris vaikaičius.

Išėkis, Juozai, dangaus ra-mybėj.

Jonas Bernotas

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vie-nuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojos:

J. Kuchinskas, Hampton Bays, N.Y., 10, anksč. 10, pažad. 50.

M. Kulikaitis, Paterson, N.J., 10, anksč. 50, pažad. 100. N.N., Valley Stream, N.Y., 75, anksč. 225.

A. Mullery, Brooklyn, N.Y., 40, anksč. 60.

E. Sabales, Mastic Beach, N. Y., 10, anksč. 20, pažad. 50.

L. D. Siemasko, Dix Hills, N. Y., 100, anksč. 10.

A. M. Walker, Middle Vil-lage, N.Y., 3, anksč. 89, pažad. 100.

A. Znotas, Kearny, N.J., 10, anksč. 65, pažad. 300.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

— Naujieji JAV LB įstatai, neseniai priimti LB tarybos se-sijoj Chicagoj, pradės veikti nuo 1973 sausio 1. Jie pabrėžia LB apylinkių svarbą organizacinėj LB struktūroj. Vyriausias JAV LB organas bus kaip ir iki šiol JAV LB taryba, o vyriausias vykdomasis organas bus JAV LB krašto valdyba (iki šiol va-dinta centro valdybos vardu).

JAV LB krašto valdybos pagrindi-niam uždaviniui planuoti ir vykdyti veiks trys pagrindinės JAV LB institucijos. Tai švieti-mo taryba, kultūros taryba ir vi-suomeninių reikalų taryba.

— Tėv. Jurgis Gailiusis, lietuvių pranciškonų provincijolas, rugsėjo 15 išvyksta į Jeruzalę lankyti ten gyvenančių lietuvių pranciškonų. Pranciškonų Or-dinas Šv. Žemėj turi virš 20 vienuolynų, kurie jau daugelį šimtmečių saugo su atpirkimo istorija susijusias šventąsias vie-tas. Sustojęs keliose Europos valstybėse, provincijolas į Ken-nebunkportą grįš spalio 6.

— Petras Molis, lietuvių skautų brolių Vyriausias Skau-tininkas, su šeima rugsėjo 1 išskrido į Europą atostoginei kelionei. Yra pasiryžęs apke-liauti Angliją, Prancūziją, Vo-kietiją, Italiją, Ispaniją ir Por-tugaliją. Kelionės metu žada ap-lankyti Lietuvos atstovybes ir Vokietijos bei Anglijos lietu-vių skautų vienetus. Grįžta rug-sėjo 27. Vyr. Skt. P. Molis šiais metais jau yra dalyvavęs "Lietu-vių jūros skautų, ukrainiečių ir estų jubiliejinėse stovyklose.

— JAV LB švietimo taryba, pagal naujosios JAV LB įsta-tus, organizuos ir tvarkys JAV lietuvių švietimą bei auklėjimą. Ji rūpinsis lietuviškų mokyklų sistema ir programomis, lietu-viškų mokyklų tinklo plėtimu ir jų darbo sąlygų gerinimu, vado-vėlių bei mokslo priemonių ruošimu ir leidimu, naujų mo-kytojų ruošimu, lituanistinių studijų JAV universitetuose steigimu ir išlaikymu, lietuvių jaunimo sporto reikalais ir ki-tais lietuvių švietimo reikalais.

— Sibiro lietuvių maldaknygės naują laidą anglų kal-ba — Mary save us — ruošia išleisti viena australų katalikų knygų leidykla Melbourne. Vietos lietuviai sutiko išpirkti ir išplatinti 1000 egzempliorių, o visą kitą platinimo darbą pasi-ėmė atlikti pati leidykla, veik-dama per katalikų bažnyčias Australijoje.

— JAV LB kultūros taryba, pa-gal naujus JAV LB įstatus, pla-nuos ir vykdys JAV lietuvių bendrinius kultūrinius uždavi-nius. Ji planuos kultūrinių ver-tybių kūrimą ir ugdymą, rū-pinsis lituanistikos, mokslo, grožinės literatūros, dailės, teat-ro, muzikos, bibliografijos ir lietuvių kultūrinės reprezentacijos leidinių leidimu, organizuos, derins ir globos lituanistinės ir kultūrinės medžiagos rinkimą ir saugojimą, organizuos lietuvių kultūros ir mokslo bei me-no darbuotojų suvažiavimus ir pasitarimus, vykdys LB krašto valdybos pavestus uždavinius.

— Nauji Darbininko skaityto-jai: V. Galbuogytė, Woodhaven, N.Y.; J. Vaičius, Chicago, Ill.; S. J. Sumskis, Richmond Hill, N.Y.; J. Skudzinškas, Colonia, N. J.; P. Leonikas, Chicago, Ill. Užsakę kitiem: V. Z. Vitkus, New York City, — V. Vitkui, Rochester, N.Y. Sveikiname naujus skaitytojus ir dekojame užsakytojam. Darbininkas nau-jiem skaitytojams tik 7 dol. pir-miems metams.

NERINGOJE ATIDARYTA SPORTO AIKŠTĖ

Nuo ankstyvo ryto ritosi mašinos iš įvairių vietovių Neringos link, į Putnamo seselių vedamą vasaros stovyklavietę. Paziūrėjus į skaisčiai raudonais veidukais bėgiojančias mergaites, matėsi jų akyse džiaugsmas ir liūdesys. Džiaugėsi, nes matė atvykstančius savo tėvelius ir linksmai sveikinosi su visais. Liūdno, nes žinojo iš savo va-

dovių, kad šiandien yra paskutinė diena stovykloje.

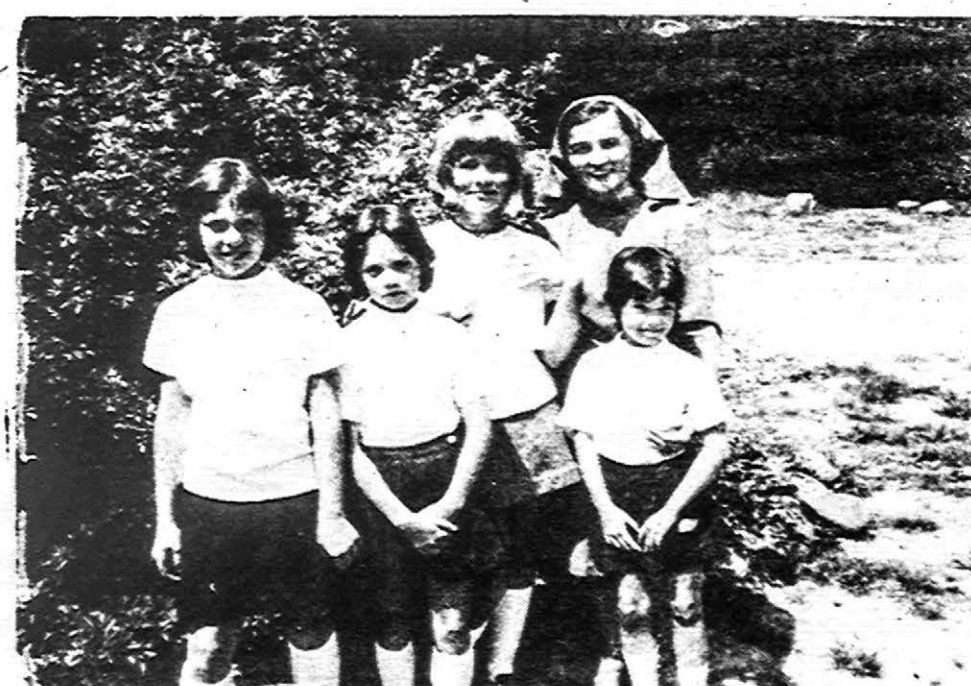
Kilo manyje įvairūs klausimai ir vienos bėgančios mergaitės paklausiau: kodėl jums patiko ši stovykla. Trumpai atsakė: "Čia labai linksma ir smagu". Kitos paklausiau ir gavau tuoj pat panašų atsakymą. Vienos paklausiau, kas labiausiai stovykloje patiko. Viena atsakė — dainos,

Danutė Giedrytė Neringoje kerpa kaspiną ir atidaro sporto aikštėlę šeimos vardu. Šalia stovi sesuo Margarita — Nek. Pr. Marijos seserų vadovė ir kun. St. Yla.

Danutė Giedrytė Neringoje su ses. M. Igne, stovyklos mergaičių vadove.

Sesuo M. Margarita Neringos stovykloje Vermonte su grupe mergaičių iš Montrelio.

NAUJAS BENDRABUTIS — GERA MOKINIŲ PRIEŽIŪRA VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Vasario 16 gimnazija pastatė naują bendrabutį, kuriame šiais mokslo metais gyvens visos gimnazijos mergaitės ir žemesniųjų klasių berniukai.

Pereitais mokslo metais berniukų bendrabutyje dirbo 4 auklėtojai (45 berniukam), šiais mokslo metais tiek pat, betgi yra vienas naujas pagrindinis auklėtojas berniukam. Mergaičių bendrabutyje 33 mergaites auklėjo ir prižiūrėjo 2 mokytojos, jos savo darbą dirbs ir šiais mokslo metais.

Pamokų ruošą taip pat prižiūrima. Žemesniųjų klasių mokiniai pamokas po pietų ruošia savo klasėse, juos prižiūri 1 arba 2 mokytojai. Aukštesniųjų klasių mokiniai pamokas ruošia bendrabutyje, kur juos prižiūri bendrabučio auklėtojai.

Mokslas prasideda rugsėjo 11, dar galima įstoti. Kreipkitės į gimn. direktorių V. Natkevičių, 684 Lampertheim-Huettenfeld, Litauisches Gymnasium, W. Germany. Tel. 06256-322.

kita — menas, kita — šokiai, o kitos atsakė — visas. Paklausiau — kodėl? "Čia visos draugiškos, ir jaučiamės, kaip viena šeima."

Mums tėvams malonu buvo palikti savo mergaites tokioje aplinkoje, kur mūsų vaikai jaučiasi laimingi, ir malonu stebėti, kaip jos sunkiai skiriasi su Neringa, kai turi ją palikti po trijų savaičių.

Stovyklos uždarymo ceremonijos buvo trumpos. Stovyklos vadovė ses. M. Ignė trumpu žodžiu padėkojo visiems ir, apdovanojus visas stovyklautojas, kurios kokių nors būdu pasižymėjo stovykloje, vedė visą stovyklą prie naujos sporto aikštės.

Danutė Giedrytė visos šeimos vardu buvo iškvietusi stovyklos vedėjos ses. M. Ignės perkirpti kaspiną. Kun. St. Yla, Nek. Pr. Marijos seserų kapelionas, trumpu žodžiu apibūdino didelį geradarių, Lietuvos teniso meistrę Feliksą Giedrį, kurio atminimui V. Giedrienė įrengė sporto aikštę.

Ta aikštė džiaugiasi ne tik seserys, bet mes visi lietuviai, kurie leidžiame savo vaikus į šią Neringos stovyklą stovyklauti. L.P.

PROVIDENCE, R.I.

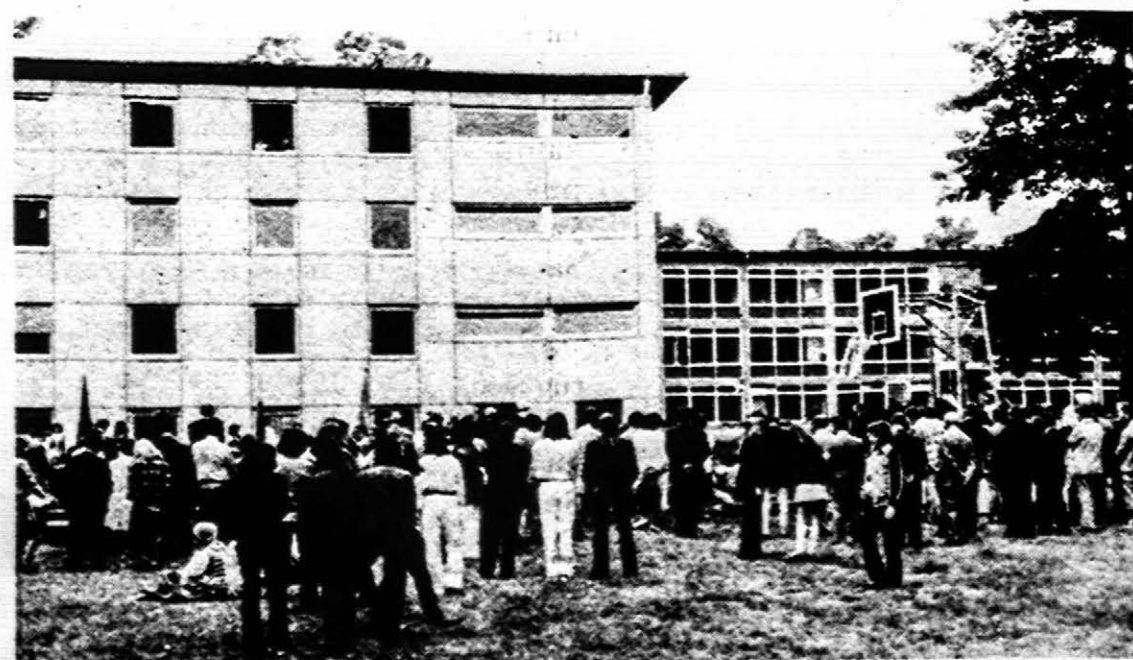
Minėjo 59 metų vedybinę sukaktį

Providence, R. I., birželio 11 Eduardas ir Eleonora (Ramoskaitė) Čiočiai paminėjo 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje buvo iškilmingos padėkos mišios, kurias aukėjo parapijos klebonas kun. V. Martinus. Sukaktuvių vaišės buvo Lietuvių Piliečių klube. Jų metu kalbėjo kun. V. Martinus, Vladas Kachanis ir kiti.

Sukaktuviniškai yra sulaukę gražaus amžiaus. Išaugino ir į mokslą išleido dukrą ir sūnų. Dukra Birutė buvo Naujosios Anglijos Lietuvos vyčių sumani pirmininkė, o dabar yra Rhode Island sodų klubų federacijos pirmininkė. Sūnus Vincas Čiočys yra American Airlines kapitonas.

Eleonora Čiočienė buvo Šv. Onos draugijos ilgametė veikėja ir pirmininkavo ilgesnį laiką. Buvo viena iš pirmųjų Šv. Kazimiero parapijos steigėjų. Edvardas Čiočys yra ilgametis Šv. Kazimiero parapijos komiteto narys, uoliai remia lietuviškas katalikiškas draugas ir Balfą. Ilgiausių metų! — P.G.

Emigracija iš Amerikos į kitas angliškai kalbančias valstybes siekia per metus 40,000. Emigruojančių skaičius auga. Į Kanadą 1970 išvyko 24,424, neskaitytą bėglių nuo karinės tarnybos. Apie 40 proc. emigruojančių yra 20-29 metų amžiaus.

Naujo Vasario 16 gimnazijos bendrabučio šventinimas birželio 17 Romuvoj.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. SVEIKUSKIENE sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsiti jos adresu: Dr. M. L. Sveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

AR GALIMAS "DVILYPIŠ" ATSTOVAVIMAS?

Klausimas

Prašom skubiai atsakyti į mūsų klausimą.

Mes perkam Cantone iš vieno asmens namus ir norim perimti jo "G.I. mortgage". Agento nėra, ir todėl namus perkam gana pigiai. Pardavėjas, kuris dabar gyvena kitoj valstijoje, su mumis kalbėjo ir žadėjo padaryti kai kuriuos dalykus, kaip pvz., išlyginti žemę už namų (grading), užsėti ją žole bei atlikti kitus "landscaping" darbus. Jis mum pasakė turįs Bostone savo advokatą, jam atstovaujiantį ir visus reikalus atliksiantį, nes jis juo pilnai pasitikįs.

Pardavėjas mano, kad mum advokatas nėra reikalingas, nes mes perimam jo paties "mortgage", todėl jokių kliūčių nebūsią. Labai norėtume sutaupyti pinigų, nes turėjome visokių nelauktų išlaidų. Bet bijom, kad nepapultume į bėdą.

Svarbiausia mum rūpi, ar mes, kaip ne "veteranai", galim perimti pardavėjo "G.I. mortgage". Ar bankas negali tam pasipriešinti? Mes labai norim tą "mortgage" perimti, nes procentai labai žemi. Kitaip, tur būt, iš viso tų namų nepirktume.

Kitas klausimas: ar gali tas pats advokatas, kuris tvarko pardavėjo reikalus, ir mum pasitarnauti už mažą sumą "ekstra"? Ar tai nėra priešįstatymus?

Būsim dėkingi už atsakymą. Mes gyvenam vakarinėje Massachusetts dalyje, bet vyras tarnybos reikalais greitai laiku bus perkeltas į Cambridge.

Tautiečiai, Massachusetts

Atsakymas

1) Jei pardavėjai (sellers) sutinka, tai Tamstos galit "perimti" jų "G.I. mortgage" be jų banko "leidimo" ir nebūdami veteranai. Tačiau tai reikštų, kad niekas netikrintų namų nuosavybės stovio (state of title). Tai yra pavojingas dalykas. Jei yra defektų nuosavybės stovy (title), — namus perėmus, visi tie defektai bus Tamstų bėda, o ne buvusio savininko.

2) Nėra tokio įstatymo, kuris draustų pardavėjų advokatui atstovauti ir Tamstų interesams.

Jei ir pardavėjai, ir pirkėjai žino apie tokį "dvilypį" atstovavimą ir nieko prieš tai neturi. Bet žinokite, kad tarnauti dviem dievams nėra patartina nei paigėdautina. Jei būtų koks konfliktas (conflict of interests), advokatas būtų keblio padėty, ir Tamstų reikalai galėtų nukentėti.

Pvz., pirkimo-pardavimo sutartis turi būti atitinkamai sureduoguota, jei Tamstos norite, kad būtų atliekami darbai, kuriuos pardavėjas pažadėjo atlikti, kad jie būtų atliekami tvarkingai ir patenkinamai. Jei sutartis (purchase-sales agreement) nebus tinkamai sureduoguota, namus perėmus — visos pardavėjo pareigos ir visi jo pažadai gali nueiti niekais.

Man atrodo, kad Tamstų atveju reikalingas advokatas, kuris atstovautų vien Tamstos interesams, ir tegul pardavėjų advokatas atstovauja jų interesams. Perkant namus ir sumokant tūkstančius, yra pavojinga ir negudru pasilikti "be atstovavimo" (without representation), norint sutaupyti mažą sumą pinigų.

VYRAS IŠLAIKO SAVO BUVUSIĄ ŽMONĄ

Klausimas

Mūsų sūnus buvo vedęs kitą tautę. Jų vedybinis gyvenimas nuo pat pradžios buvo prastas, pilnas nesantaikos ir neapykantos. Ji, mūsų sūnaus netikusi žmona, matyti, iškėjo už jo dėl to, kad kito negavo. Be to, ji manė, kad jis gerai uždirba ir ne tik galės ją aprūpinti reikalingais daiktais, bet ir pinigų duos gerti ir puošti. Iš pradžios mes su ja jokio reikalo neturėjome, bet, kai gimė mūsų vaikai, jis pasisekė jiems žmoniškai gyventi dėl vaiko. Taip neišėjo. Vaikui gimus, ji namie nesėdėjo, o trankėsi visur ir su visais. Prie vaiko palikdavo savo jauną seserį, dar tik pradžios mokyklą telankančią, o pati išeidavo iki vėlumų.

Gerokai ir gana ilgai pakenčėjęs, mūsų sūnus pasakė savo žmonai, kad, jei ji nemananti pasitaisyti, jie turėsį skirtis. Jis tik grąsino, o iš esmės skirtis nenorėjo, nes buvo gaila vaikučių, kurio nenorėjo palikti.

Po savaitės sūnus gavo laišką iš advokato, kad kreipėsi į jį sūnaus žmona, norėdama skirtis. Mūsų sūnus labai susijaudino, pradėjo ją prašyti jam atleisti, nors nežinia už ką, ir ji atšaukė tą laišką.

Po keleto mėnesių ji ir vėl sumanė skirtis. Šį kartą patarėm sūnui nesipriešinti, nes supratome, kad iš to nieko neišeis. "Divorce" (skyrybų) nebuvo, bet teismas įsakė sūnui mokėti už žmonos ir vaiko išlaikymą ir leido jai gyventi atskirai nuo vyro. Mūsų sūnui yra leista matyti vaiką kas savaitę.

Kai prasidėjo šis nelemtas reikalas, sūnus turėjo valdišką tarnybą, gerai uždirbdavo. Todel mokėti žmonai 40 dolerių per savaitę nebuvo taip sunku. Nuo to laiko praėjo treji metai. Sūnus pradėjo gerti ir dėl to nustojo savo valdiško darbo. Dabar jis dirba fabrike tik kelias dienas per savaitę ir neturi cento prie dušios. Jo žmona dirba kirpykloj (beauty salon) ir gerai uždirba, bet jo nepalieka ramybė. Ji pasisamdė vėl advokatą ir vėl padavė mūsų sūnį į teismą. Teismas priteisė mokėti tiek pat, kiek ir anksčiau, ir, be to, liepė mūsų sūnui sumokėti marčios advokatui.

Šito mes negalim suprasti. Mūsų sūnus jos neprašė jį vėl duoti į teismą, o dabar turi mokėti ir už jos advokatą. Mum atrodo, kad čia darosi kažkas pikto. Mūsų buvusi marta, matyti, nutarė neduoti ramybės mūsų sūnui ir jį privaryti prie karsto lentos.

Ar gali teismas įsakyti mokėti ne tik už savo, bet ir už buvusios žmonos advokatą?

Pasipiktinę tėvai

Atsakymas

Taip, Tamstų sūnus privalo mokėti žmonos advokatui už jo suteiktus jai teisinius patarnavimus (legal services). Jei Tamstų sūnus nebuvo pilnai apmokėjęs žmonai teismo skirtos jai ir vaikui išlaikyti sumos, ji turėjo pilną teisę pasisamdyti advokatą ir ieškoti iš vyro jai priklausančios sumos (arrears of support payments).

Jei Tamstų sūnaus finansinė padėtis yra žymiai pasikeitusi, jis gali pats kreiptis į teismą, prašydamas, kad jo mokėjimai būtų sumažinti. Tai vadinasi "petition for modification of support decree". Jei teismas, išklausęs abi puses ir liudininkus, bus tos nuomonės, kad šis sūnaus prašymas yra "rimtai pagrįstas", — jis gali sumažinti mokėjimus.

Be to, Tamstų sūnus gali kreiptis į teismą, prašydamas, kad žmonai priklausanči suma už praėjusį laiką ir jos advokato priklausanči suma būtų išdėstoma dalimis, tokiu būdu palengvinant mokėjimų našta.

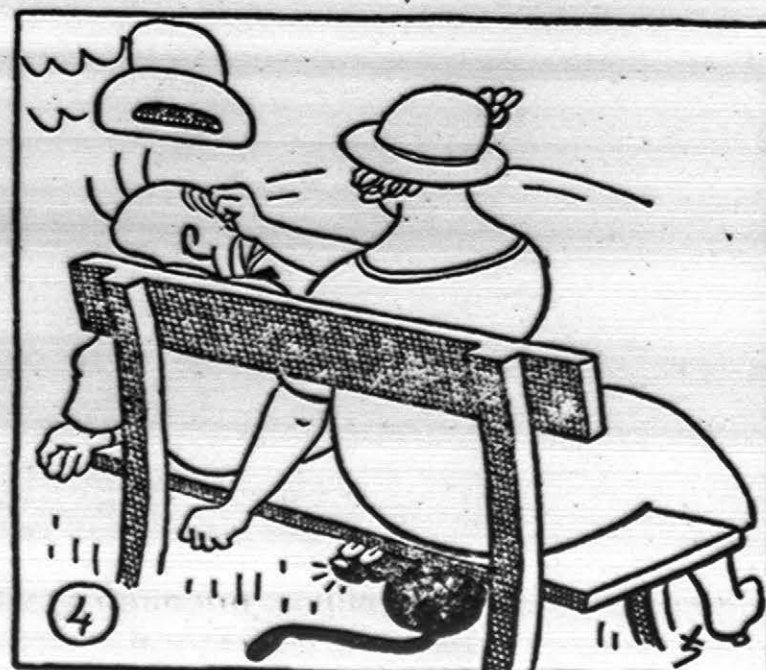
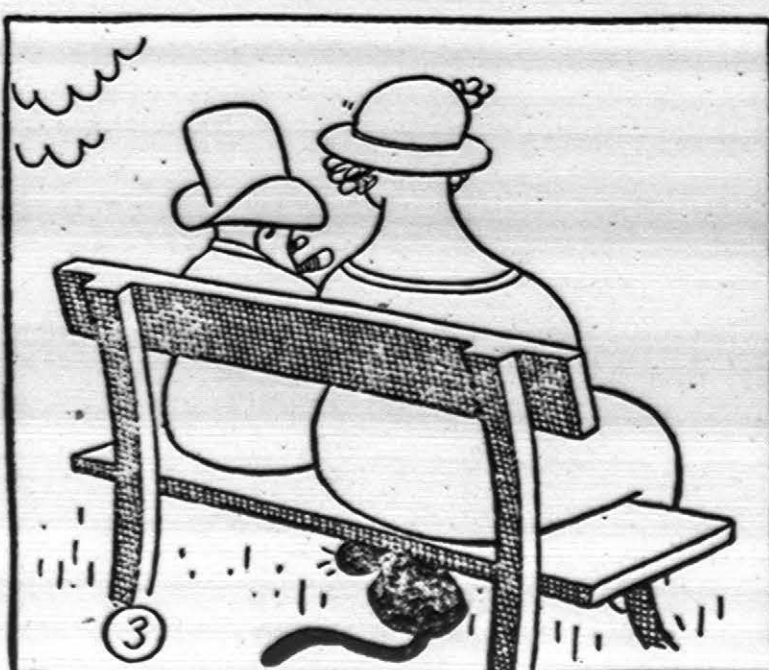
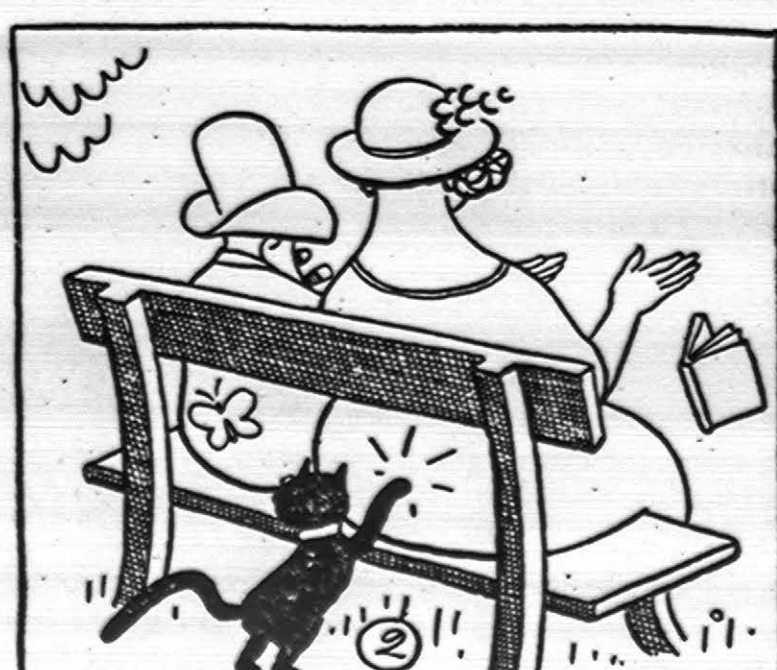
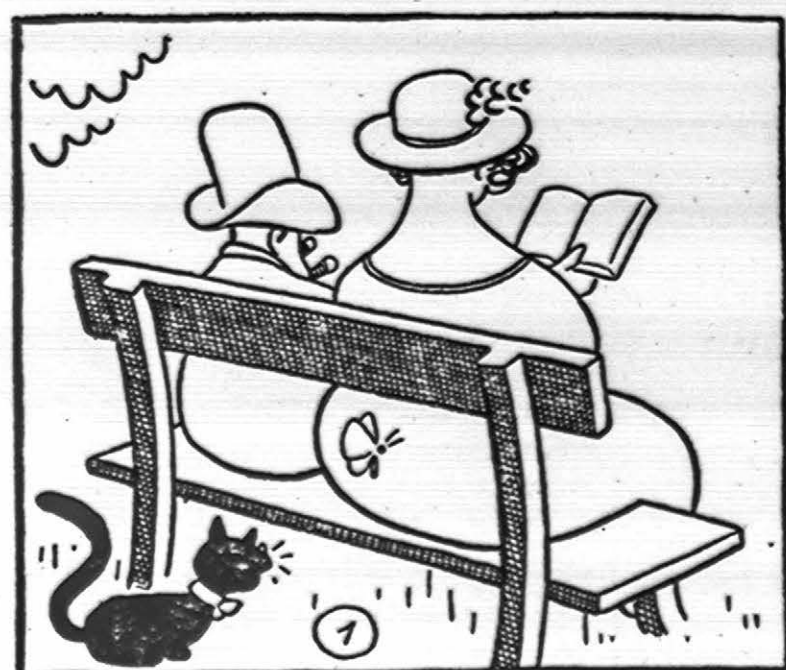
Tamstų sūnus negali savavališkai nemokėti teismo nustatytos sumos. Jei jis tai darys, jo žmona turės pilną teisę pasiimti advokatą ir patraukti savo vyrą į teismą už teismo įsakymo "nepaisymą" (contempt of court). Tokiu atveju Tamstų sūnus ir vėl turės apmokėti žmonos advokato pateiktą sąskaitą, ir taip tęsis be galo.

Reikia žinoti, kad Amerikoj įstatymas verčia vyrą išlaikyti žmoną ir vaikus. Jei pora išiskiria ("separation" arba "divorce" keliu), vyrui uždėta pareiga išlaikyti žmoną ir vaikus neišnyksta. Nesvarbu, kad žmona dirba ir gerai uždirba. Į šią aplinkybę teismas atsižvelgia, nustatydamas mokėtinos sumos dydį, tačiau pareigos nesikeičia: vyras privalo išlaikyti savo buvusią žmoną. Jis privalo ją aprūpinti būtiniais dalykais: maistu, butu ir gydymu, jei gydymas jai reikalingas.

Tamstom asmeniškai aš patariu nesikišti į savo suaugusio sūnaus gyvenimą. Jis niekuomet neįsyp pareigos jausmo (responsibility), jei Tamstos jo gailėsitės ir jį šelpsit materialiai ir moraliai. Leiskit sūnui tvarkyti savo paties reikalus. Jis turės gyventi ir Tamstom mirus. Tegul pratinasi dabar.

Jurgio Spurgio nuotyčiai

PRAŠAU, KAIMYNE, NESIKABINĖTI

ATSIBUSK, AMERIKA!

ARBA TOKS BUS MŪSŲ LIKIMAS

New Hampshire valstybėje yra toks Ashland miestas, prie ežerų, miglotų Baltųjų kalnų papėdėje. Tai kurortinė vieta. Čia žiemą ir vasarą apsiečiai lankosi turistų ir svečių.

Ir tie svečiai bei turistai turi progos pamatyti tikrai keistą reginį. Turi progos ir pamąstyti, kodėl taip yra. Didelėje lentoje įrašyta "Wake up America, or this will be our fate. Live free or die".

Ir kada sustosi pasižiūrėti, pamatysi spygliuotom vielom aptvertą vietą. Tame plote — savotiški kapinių kryželiai. Ant lentelių parašyta valstybių vardai, viršuje pritvirtintos tų kraštų vėliavėlės. Pastatytas ir bokštas, kuris primena vergų stovyklų sargybinių bokštus. Ir bokšto kaktose pamatysi piaušų ir kūjų. Tai Sovietų Sąjungos ženklai. Piautuvus ir kūjus ir pavergė tuos kraštus, atimdami žmonėms jų pilietines laisves.

Čia yra pavergtųjų tautų prisiminimui skirta vieta, savotiškas "kapinynas." Įėjus į tą kapinyną, pirmiausia pamatysi — "Lithuania."

Drauge juk tai yra ir perspėjimas Amerikai.

Mieste yra ir specialus komitetas, kuris kasmet savo iniciatyva rengia pavergtųjų tautų savaitę.

Buvo ir šiemet tokia pavergtųjų tautų savaitė. Pagrindinė programa vyko liepos 23. Į tą šventę buvo pakviesti ir pavergtųjų tautų atstovai. Iš New Yorko nuvyko Margarita Samatienė, Baltijos Moterų Tarybos Lietuvos Delegacijos pirmininkė. Ji čia pasakė kalbą, kurią prisiminė visa vietinė spauda. Kartu aprašė ir jos gyvenimą, kad ji gimusi Amerikoje, augusi Lietuvoje, ten pergyvenusi sovietines okupacijas. Patalpino laikraščiai ir jos nuotrauką. Be jos dar kalbėjo Esčių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė Mrs. Kurman ir Kubos pabėgėlis — dr. Bernardo Figueredo.

Programos pradžioje buvo uždegtas laisvės žibintas, skaityta prezidento Nixono ir New Hampshire gubernatoriaus Walter Peterson proklamacijos, senatorių ir kongresmanų sveikinimai.

Malonu išgirsti, kad ten, New Hampshire kalnų papėdėje, yra pavergtųjų bičiulių, kurie ragina vietos žmones padėti pavergtiesiems atgauti laisvę ir drauge įsijungia apie gresiantį komunistų pavojų.

Prieš dešimtį metų miestelio gyventojų iniciatyva įrengtos tos "tautų kapinės", įrengtos todėl, kad visiems lankytojams primintų apie tragišką tų tautų likimą, komunistų imperializmą.

Margarita Samatienė, Baltijos Moterų Tarybos Lietuvos Delegacijos pirmininkė, lankosi Ashland, N.H. pavergtųjų tautų "kapinėse". Stovi prie kryželio, skirto Lietuvai.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Klebono laiškas šiomis dienomis išsiųstas visiems parapičiam. Laiške prel. L. Mendelis trumpai aprašo savo kelionės įspūdžius po rytinę Afriką, kurią aplankė šią vasarą. Taip pat klebonas aprašo naujos veiklos planą. Mokslo metai pradėti su pamaldomis rugsėjo 6.

Maldos kelionė į Mt. St. Mary's kolegijos Liurdą, Emmitsburg, Maryland, rugsėjo 10 pavyko puikiai. Kelionei vadovavo prel. L. Mendelis. Nuo Šv. Alfonso bažnyčios iš ryto išvyko penki autobusai maldininkų, kurie grįžo tą patį vakarą. Liurde mišias aukėjo klebonas. Maldininkai dalyvavo ir šventoj valandoj Sisters of Charity koplyčioje, kur yra palaimintosios motinos Elžbietos Seton relikvijos.

Kalėdojimas arba metinis parapietų lankymas prasidėjo šią savaitę. Parapijos kunigai — prel. L. Mendelis ir kun. A. Dranginis — aplankys lietuvių dienomis, kurias praneš iš sakyklos. Palaiminę namus, paliks šeimom plotkelių ir naujų metų kalendorių.

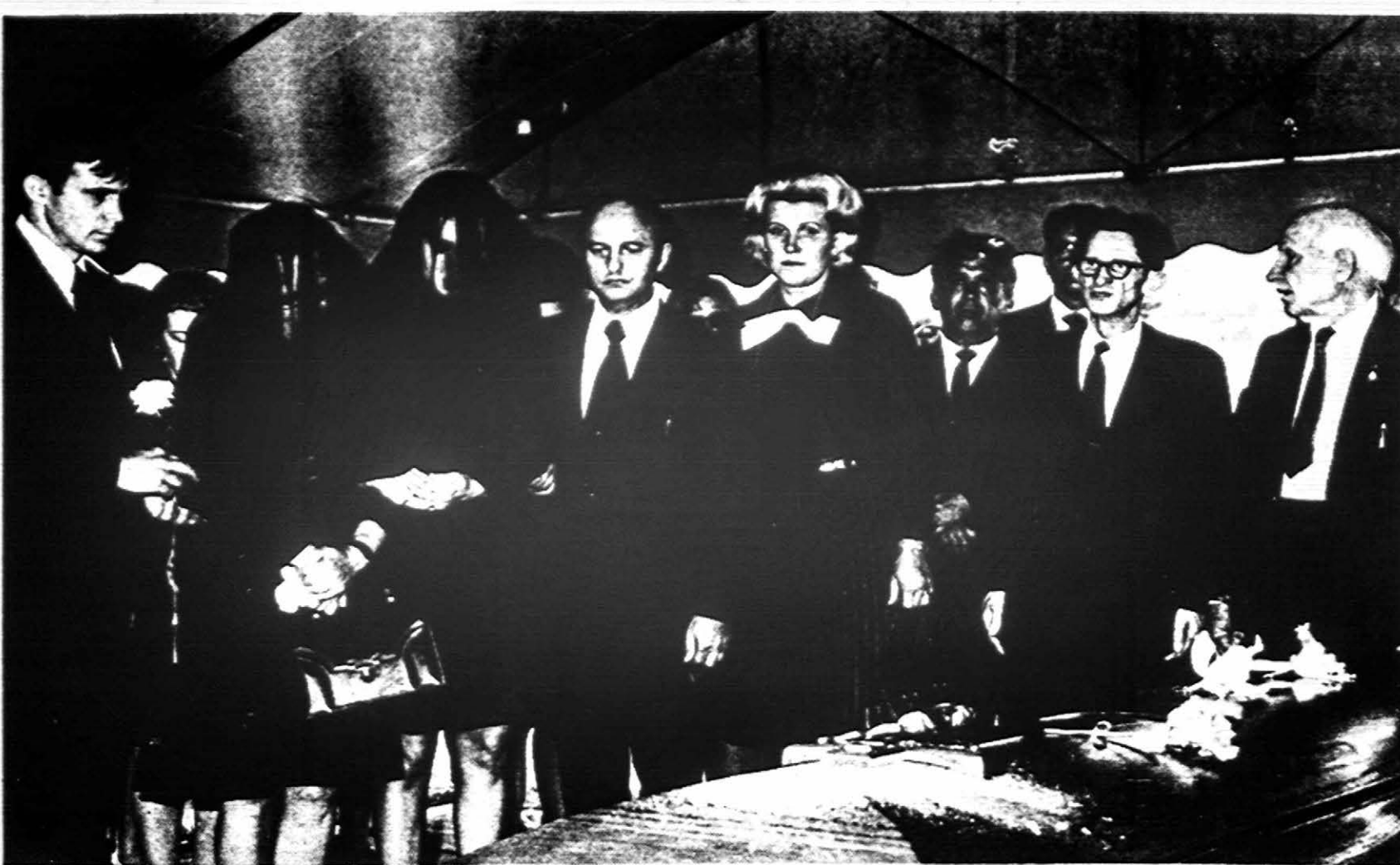
Mykolas Karpavičius Karpers, Bernardo ir Frances Karpers sūnus, kuris turi atsakingą valdišką darbą U.S. Food ir Drug departamente, govo žinią, kad

paskirtas į aukštesnę tarnybą. Kartu su tėvais sveikinamas Mykolą ir linkim sėkmės naujoji tarnyboje.

Vištienos pietus rengia Šv. Alfonso mokyklos rėmėjai, rugsėjo 17, sekmadienį, nuo 1 iki 4 val. popiet. Šv. Alfonso parapijos salėj šokiama gros Edvardo Karčiausko orkestras nuo 2 iki 6 val. vakaro. Veiks baras ir loterija. Visas pelnas skiriamas savos mokyklos išlaikymui.

Lietuvių Posto 154 ir jų padėjėjų naujų valdybų pristatymas ir supažindinimas įvyks rugsėjo 24, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvos Sveitinės di-džiojo salėj. Žymūs Amerikos Legionierių organizacijos Marylando valstijos nariai kiekvienais metais dalyvauja Lietuvių Posto parengime. Tikimasi sulaukti žymių svečių ir šiais metais. Legionieriai yra paruošę gražią programą.

Julė Bayliss mirė Mercy ligoninėje rugsėjo 6. Velionė per paskutinius metus negalavo. Kol sveikata leido uoliai dalyvavo Šv. Alfonso parapijos veikloje, buvo pavyzdinga Sodaliųjų draugijos narė. Ji su vyru Jonu turėjo maisto krautuvę Landsdowne, Baltimorės, Md., priemiesty. Už jos vėlę trys kunigai aukėjo gedulingas mišias Šv. Alfonso bažnyčioje rug-

Prof. A. Salio laidotuvsė. Iš k. dr. A. Gaigalas, S. Salienė, R. Gaigalienė-Salytė, Al. Vaškelis, p. Bigenienė, dr. V. Maciūnas, J. Kavaliūnas, A. Dundulis ir prof. S. Dirmantas.

PROF. ANTANO SALIO LIETUVIŲ KALBOTYROS STIPENDIJA

Profesorių dr. Antanas Salys labai sielojo lietuvių kalbos išlaikymu išeivijoje. Dažnai tuo klausimu jis yra reiškęs savo nuomonę viešuose pokalbiuose ir spaudoje. Betgi pats įspūdingiausias yra paskutinis jo pasakymas, tartas vos dvidešimt dienų (1972.VII.11) prieš mirtį. Tuomet, Lietuvių foto archyvu ruošiant dokumentinį prof. Salio filmą, Profesorius buvo paprašytas tarti savo kaip kalbininko ir lietuvių pageidavimą. Štai jo žodžiai:

"Mano didžiausias troškimas, linkėjimas yra, kad lietuviškoji šeima išlaikytų gyvą senutę mūsų gražią kalbą ir ją

perduotų ateinančioms kartoms, kad jaunoji mūsų karta ne tik patriotiškai šoktų, dainuotų, bet ir kalbėtų skambia lietuviška šnektą. Lietuviškai nebemokančiam Lietuvai ne tik tolima, bet ji bus ir svetima.

Dirbdamas Pennsylvanijos universitete, esu nemažą prisidėjęs prie specialistų paruošimo, kurie dirba ir baltistikos srityje. Gaila, jų tarpe lietuvių kandidatų neturėjau. O vis tiek, kodėl iš mūsų jaunosios kartos negalėtų kada gimti ir lietuvių kalbininkų? Tėvynėje lietuvių kalbos tyrimo darbas varomas plačiai ir šakota vaga. Dirbama, kaip pats mačiau, su dideliu en-

tuziazmu ir užsidegimu. Tik kad tas užsidegimas ir entuziazmas nebūtų užgesintas siauros rytų vėjo. Vis kažkaip prisimenu šūkį, kurį Jonas Jablonskis buvo padėjęs skaitymų knygoje, išleistoje Petrapilyje 1916 metais, skirtoje mūsų tremtiniais, pavadintoje "Vargo mokyklai". Ten tas šūkis skamba šitaip: "Nedidelė garbė svetimomis kalbomis kalbėti, bet didi gėda — savosios gerai nemokėti".

Profesoriui Antanui Saliiui mirus (1972.VII.31), jo šeima, artimieji ir bičiuliai įsteigė jo vardo stipendiją akademinėms lietuvių kalbotyros studijoms, skiriamą išeivijos lietuviui.

Stipendijos administravimo ir skyrimo komisiją sudaro:

Profesoriaus našlė Sofija Salienė,
dr. Antanas Vasys, artimas Profesoriaus kolega,
dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos atstovas,
dr. Vincas Maciūnas, Lituanistikos Instituto atstovas,
dr. Kostas Ostrauskas, Profesoriaus bičiulis ir buvęs jo studentas.

Prof. Antano Salio šviesų atminimą pagerbti norinčius ir lietuvių kalbos puoselėjimu besirūpinančius kviečiame paremti šią stipendiją. Įnašus prašome siųsti šiuo adresu:

A. Salys Scholarship Fund, Liberty Federal Savings & Loan Association, 204 N. Broad Street, Philadelphia, Pa. 19102.

CLEVELAND, OHIO

Rugpjūčio 26 Clevelande, dalyvaudami Lietuvos vyčių seime, dr. Kazys Bobelis, ALT-os pirmininkas, Teodoras Blinstrubas, ALT-os vicepirmininkas, ir dr. Vladas Šimaitis, ALT-os sekretorius, pravedė politinį simpoziumą Lietuvos laisvės klausimais.

Taip pat būnant Clevelande, ALT-os atstovams teko dalyvauti Dirvos piknike, kur Amerikos Lietuvių Tarybos vardu pasveikino dalyvius.

Rugpjūčio 27 Clevelande, lietuvių darželyje, ALT Clevelando skyrius ir Lietuvos Vyčių seimas padėjo vainiką, paminėdami tuos, kurie šią vasarą Lietuvoje susidėjo, protestuodami prieš okupantą, — Kalantį, Stojį, Andriuskevičių ir Zalinkauską.

Dr. Kazys Bobelis, ALT-os pirmininkas, tame paminėjime pasakė kalbą, iškeldamas mūsų brolių tėvynės meilės auką.

ALT Informacija

sodyboje baigia įruošti lietuvišką kryžių, skirtą bolševikų išžudytam giminei atminti.

Pranas ir Marytė Grušai, paskutiniu laiku gyvenę New Jersey, vėl sugrįžo į Los Angeles, kur anksčiau visa šeima gyveno. Su tėvais grįžo ir sūnus Gintaras, šešto skyriaus mokinyš. Nebegrįžo tik dukra Milda, kuri ištekojo už Kęstutio Čižausko ir pasiliko gyventi New Jersey valstijoje.

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero parapijos mokykla naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 5. Mokyklos vedėja — kazimierietė sesuo Leonarda. Jau yra užsiregistravę 288 mokiniai. Lietuvių kilmės vaikų yra 25 proc.

Lituanistinė Šv. Kazimiero mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 16. Veiks 9 skyriai ir darželis. Silpnai kalbančiam lietuviškai planuojama turėti atskirą klasę. Taip pat organizuojami aukštesnieji lituanistikos kursai. Kursus lankyti kviečiami jaunuoliai, norį dirbti lietuviškose mokyklose. Ir šiais metais mokyklos vedėjas bus Vladas Pažiūra.

Lietuvių Bendruomenės šventė rengiama rugsėjo 30, spalio 1. Šeštadienį bus jaunimo sporto varžybos, o sekmadienį — parapijos salėj dail. Inos Leškienės meno darbų paroda ir 1 val. popiet Marshall aukštesniosios mokyklos salėj koncertas. Jame dalyvauja sol. Vidmantas Valatka, sol. Birutė Dabšienė ir pianistė Raimonda Apeikytė.

Santa Monica Lietuvių Klubu suaktyvinis balius bus spalio 7 Miramar viešbuty, Santa Monica, Calif.

Šv. Kazimiero parapijos bazaras įvyks spalio 22 parapijos pastatuose ir kieme.

Radio klubo balius įvyks spalio 28 Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Dainininkai kviečiami įsijungti į Šv. Kazimiero parapijos chorą, kuris, vadovaujamas komp. Broniaus Budriūno, vėl pradėjo repetitijas rugsėjo 8. Naujame sezone numatoma išleisti naują dainų ir giesmių plokštelę ir pastatyti komp. B. Budriūno sukurtą operetę "Sudabrinė diena".

Lietuviškas kryžius rugpjūčio 20 buvo iškilmingai pašventintas apie 100 mylių nuo Los An-

sėjo 9. Palaidota Meadowridge kapinėse. Nuliūdime liko vyras Jonas, dukra vienuolė Sister Mary Rosina ir kiti giminačiai.

Jonas Obelinis

IŠ VISUR

— Antroji Pabaltijo literatūrų konferencija įvyks pastate, vadinamam Center for Tomorrow, Ohio valstybiniam universitetui, Columbus, Ohio, spalio 28-29. Bendroji konferencijos tema bus: "Baltų literatūros ir netolima praeitis." Trys baltų istorijos ir socialinių mokslų specialistai: latvis Edgar Anderson, estas Rein Taagepera ir lietuvis Vincas Trumpa pradės konferenciją su pranešimais, išdėstančiais istorinius ir sociologinius rėmus, kuriuose vystosi baltų literatūros namuose ir užsieny. Po to bus skaitoma maždaug 16 referatų, kurių autoriai yra baltiečiai literatūros specialistai, apie baltų literatūrą išsivystymą pokariname periode.

— Rochester, N.Y., sporto klubo "Sakalas" pastangomis Rochesterįje ruošiamos Kanados sporto apygardos golfo pirmenybės. Jos įvyks Braemer Country golfo aikštėje, 4704 Ridge Rd., W., rugsėjo 16. Pradžią 12 val. Vakare Šv. Jurgio parapijos salėj įvyks vakaro, kurio programą išpildys solo Regina Šablauskaitė, mergaičių sekstetas ir gimnastai. Visi kviečiami atsilankyti ir paremti savo vietinius sportininkus, kuriems gana smarkokai trūksta lėšų tolimesniam veikimui. Po programos šokiai. Pradžią 7:30 val. vak.

— Sol. Gina Čapkauskienė rugsėjo 26 iš Montrealio atvyks į Hamiltoną ir atliks koncertinę programą. Vakara rengia Tautos Fondo skyrius, kuriam dabar pirmininkauja Alf. Patamsis.

— Kun. Jonas Bružikas, S.J., misijonierius iš Brazilijos, šiais metais švenčia amžiaus 75-rių ir kunigystės 50-ties metų sukaktis. Daug nusipelnusiame misijonieriui padėkos mišios ir pagerbimas rengiamas Chicagoj rugsėjo 24, sekmadienį, lietuvių jėzuitų koplyčioje ir Jaunimo centro salėj.

— Hartford, Conn., lituanistinė mokykla Švyturys naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 16, šeštadienį, 9 val. ryto Šv. Trejybės bažnyčioje mišiomis, kuriose kviečiami dalyvauti mokiniai su tėveliais. Po mišių pamokos prasidės Šv. Petro mokykloje, 160 Main St., Hartforde. Tada galės užsiregistruoti ir nauji mokiniai.

— Lietuvos Vyčių sąjungos metiniame seime, įvyksiamame Clevelande, Ohio, rugpjūčio 26-27, buvo svarstyti veiklos reikalai ir išrinkta nauja centro valdyba. Naują valdybą sudaro: kun. Albertas Kontautas iš Brighton, Mass., — dvasios vadovas, pirm. Suzana Baroskas iš Brockton, Mass., I vicepirm. dr. Petras Bizankauskas iš Brockton, Mass., II vicepirm. Albertas Ozalis iš Philadelphia, Pa., III vicepirm. Longinas Švelnis iš Needham, Mass., sekr. Irenė Adomaitis iš Worcester, Mass., izdin. Irenė Sankas iš Chicago, Ill., patikėtiniai-trustees Maria Lukas iš Dayton, Ohio, Gražina Vaškelis iš Detroit, Mich., lietuviškai veiklai — Anthony Miner iš Grafton, Mass., liet. kultūrinei veiklai — Phillip Skrabekis iš Brockton, Mass., ritualo vadovai — Rita Pinkus iš Worcester, Mass., Helen Skudra iš Miller, Ind., Frank Zager iš Farmington, Michigan, "Vyties" redakt. Loretta Stukas iš River Edge, N.J. Seimui pirmininkavo Joe Boley, vicepirmininkais buvo Anthony Miner ir Mildred Chinik.

— Vadovėliai, pratimai ir ir skaitiniai, išleisti JAV LB švietimo tarybos, skiriami lituanistinėm mokyklom bei mokykloms namuose, jau siuntinėjami. Juos galima užsisakyti adresu: L. Raslavicius, 7234 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 776-3254. Leidinių kainoraštis išspausdintas šio numerio 8 puslapy.

Apei dailininkę Aleksandrą Merker- Vitkauskaitę

Netoli New Yorko, Teaneck, N. J., gyvena dailininkė Aleksandra Merker-Vitkauskaitė. Apie ją parašė vietos laikraštis — Teaneck News.

Pirmam puslapyje idejo straipsnį apie dailininkę ir jos kūrybą. Paskui straipsnis nukeltas į antrą puslapį. Plačiai išaiškintas jos menas. Viso panaudota keturios nuotraukos.

Dailininkė yra ir skulptorė ir šiaip naginga moteris, moka daryti rėmus, baldus aptraukti. Yra ir mokytoja, skaito paskaitas apie meną, dalyvauja amerikiečių dailininkų organizacijose.

Jau kuris laikas ji susidomėjo skulptūra. Ir ją kuria savotiškai, norėdama atskleisti būtyje piktą (velnio) pradus. Ji sukūrė eilę skulptūrų prieš karą, prieš žmogaus žudymą, prieš gamtos užtersimą. Dažnai savo kūryboje pabrėžia religinius momentus, kad jie išryškintų žmogaus tragiką.

Visa tai ir aprašoma straipsnyje ir pridėdama jos pačios žodžiai — Tai balsas tyruose. Vaizduodama savo gyvenimo filosofiją, ji pasidaro tikrai lyg anas balsas tyruose, balsas, kurio niekas nenori išgirsti.

Straipsnyje prisimenama ir jos lietuviška kilmė, jos lietuviškos kultūros ir meno pamėgimas, veikla tarp lietuvių, kur ji atstovavo lietuviams dailininkam tarptautiniuose meno sambūriuose.

Idėtos nuotraukos vaizduoja, kaip ji dirba skulptūrą, kaip tapo, stovi bibliotekoje prie knygų. Užbaigiama nuotrauka, kuri vaizduoja tapomą paveikslą, teptukus ir dažus.

Dail. Aleksandra Merker-Vitkauskaitė savo bibliotekoje prie savo sukurtos skulptūros. (Paimta iš Teaneck News)

Atsiūsta paminėti

NAUJOJI VILTIS, Politikos ir kultūros žurnalas, nr. 3. Leidžia — Lietuvių Studentų Tautininkų korporacija Neo Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Redakcinė kolegija — dr. Jonas Balys — pirm., Aleksas Laikūnas, dr. Bronius Nemickas. Numeryje — 120 psl.

Jame rašo: Vieni metai; We Remember Simas; Vatikano politikos sutemos; Kazys Škirpa — Poveikis per Vokietijos sąjungininkus; dr. Bronius Nemickas — Rusijos-Kinijos kiveras; Vladas

Mingėla — Lietuvos Žurnalistų Sąjungos istorijos bruožai; Juozas Jurevičius — Juozas Bačiūnas — didysis Amerikos lietuvis. Naujų knygų skyriuje J. Gliuda recenzuoja Emilijos Čekienės — Kad ji būtų gyva, J. Tautvydas — Ginčas dėl rezistencinių romanų. Lietuviškoje veikloje E. Čekienė aprašo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimą; iš korp! Neo Lithuanijos gyvenimo. Savame krašte skyriuje Omega rašo — Hannibal ante portas! (apie Amerikos politiką); Spaudoje pasizvalgus skyriuje — Alfa "Politizavimas"; A. Maceina apie komunizmą; Užmiršti patriotinio švietimo reikalai.

Numeris iliustruotas keliom pritaikytom nuotraukom.

SVIETIMO GAIRĖS. — Lietuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai, nr. 5 (9), leidžia JAV LB Švietimo Taryba. Redaguoja Petras Maldeikis, redaktorius pavaduotojai — Juozas Masilionis ir Antanas Rinkūnas. Numeris turi 96 psl. Jame rašo: prof. Justinas Pikūnas — Mokiinių elgsena psichologijos švietime; D. Petrulytė — Šeimos ir priešmokyklinio auklėjimo vaidmuo lietuvių švietime; prof. Antanas Klimas — Lietuvių kalba ir lituanistika Vakaruose po 2-jo pasaulinio karo; R. Rinkūnas ir V. Matulaitis — Tėvynės pažinimo medžiagos išplanavimas; Ignas Malėnas — Motinos pagalba vaikui mokantis skaityti; Vanda Milavickienė — Mokymas skaityti, panaudojant paveikslus; J. Plačas — Gramatikos požiūriai; Juozas Masilionis — Penktosios mokytojų studijų savaitė; L. Tamošauskas — Kritiškas lituanistinės mokyklos įvertinimas; J. Varnas — Lietuviškojo auklėjimo pratėsimas už klasės sienų; P. Maldeikis — Naujos idėjos amerikiečių auklėjime; P. M. — Montessori metodo atgimimas Amerikoje; Lietuviškas auklėjimas kitose bendruomenėse; Leidiniai, kuriais domimės; Rašoma mum rūpimais klausimais; Lietuviškojo auklėjimo aktualijos.

Česlovas Grincevičius — VYSKUPŲ KATINAS, iliustravo Nijolė Palubinskienė. Išleido JAV LB Švietimo Taryba 1972 m. 36 psl., įrišta į kietus viršelius, kainą 2.50 dol.

Juozas Alf. Stankaitis, gyvenęs Wethersfield, Conn., birželio 5 baigė Boston College, Bostone, su magna cum laude pažymėjimu. Kolegijoj po pagrindinę studijų šaką buvo biologija, tačiau pagrindinis tikslas buvo pasirosti medicinos studijom. Juozas buvo priimtas į kelių universitetų medicinos fakultetus, tačiau jis pasirinko valstybinį Connecticuto universitetą (University of Connecticut), kurio medicinos fakultetas dar visai naujas, įsteigtas prieš keletus metus.

Juozas Stankaitis yra dr. Alfonso ir Olgos Stankaičių sūnus. Visi artimieji ir pažįstami linki Juozui sėkmingai medicinos studijų.

BUFFALO, N.Y.

Buffalo LB apylinkės pastangomis, Buffalo vyskupas James A. McNulty kreipėsi laišku į visus vyskupijos kunigus, prašydamas, kad birželio 17-18 per visas mišias būtų skaitomos specialios maldos už Lietuvą. Šis vyskupo potvarkis buvo paskelbtas katalikų savaitraštyje Magnificat. Buffalo vyskupijoj yra 119 parapijų. Kai kurios parapijos apie vyskupo laišką užsiminė savo biuleteniuose. Nors Buffalo LB apylinkė yra viena iš mažiausių, tai netrukdo jai sėkmingai pristatyti Lietuvos padėtį amerikiečių spaudoj. Pavyzdžiui, Buffalo Courier-Express vykusiai pristatė LB paskelbtą maldos ir pasninko dieną. Apylinkės pirmininku yra dr. A. Musteikis, sekretorium — R. Masilionis.

Keletui didesnių parapijų klebonų buvo įteiktas Lietuvių Bendruomenės leidinys "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", kad jie turėtų aiškesnį vaizdą apie dabartinę okupuotos Lietuvos padėtį. Vieno priemiesčio bažnyčios klebonas, gavęs tą leidinį, paklausė jo išteikėją, ar jis nebūsiąs lietuvis. Išgirdęs teigiamą atsakymą, paklausė, ar jis esąs tėvas. Kada atsakymas vėl buvo teigiamas, klebonas pareiškė: kadangi birželio 18-toji esanti tėvo diena ir maldos diena už Lietuvą, jis kviečia tėvą lietuvių atnešti jo aukojamom mišiom duoną, vyną ir vandenį. Šis mielai sutiko, tik paprašė leidimo apgrenti vaikus lietuviškais tautiniais drabužiais. Birželio 18 klebono aukojamom mišiom tėvas lietuvis, jo dvylikametė dukterė ir aštuonmetis sūnus, pasipuošę tautiniais drabužiais, atnešė prie Dievo stalo duoną, vyną ir vandenį.

Šia vienintelę visos parapijos lietuvišką šeimą klebonas pristatė bažnyčiai, pasveikino ir pareiškė jai užuojautą dėl Lietuvos vykdomų persekiojimų, o visus, besirengiančius per mišias priimti komuniją, kvietė aukoti ją už kenčiančius lietuvius. Įvyko taip, tartum iš anksto būtų buvę surežisuota.

Likusių birželio 18-tosios dienos dalį Buffalo lietuviai praleido dalyvaudami demonstracijoj St. Catharines mieste, Kanadoj. Demonstraciją surengė Kanados Lietuvių Bendruomenės St. Catharines apylinkė. Po trumpų kalbų prie miesto rotušės demonstrantai ištiesė ilgą koloną ir nužygiavo prie nežinomo kareivio kapo, kur padėjo vainiką, išklaušė miesto, provincijos parlamento ir keleto tautinių grupių atstovų kalbų ir iš-

Birutė Liobytė ir Geraldas Ruzinkai, susituokę rugpjūčio 5 d. Apiešikimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Nuotr. V. Maželis

siskirstė. Be lietuvių, demonstracijoj su vėliavomis ir plakatais dar dalyvavo latviai, estai, ukrainiečiai ir žydai. Demonstracija buvo tikrai graži, tvarkinga ir gausi dalyviais.

M.

Geriausia dovana vaikam — naujai išleista plokštelė "Sek pasaką". L. Rastenytė dainuoja ir pasakoja "Meškiuką Rudnosiu", "Laumę Daumę", "Devyniabrėlę", "Karalaitę ir oželį". Kaina 6 dol., persiuntimas 50 c. Gaunama Darbininko administracijoj.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiems ir nedaug mokantiems lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne, 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

ŠVIETIMO TARYBOJE

GAUNAMOS MOKSLO PRIEMONĖS IR KNYGOS JAUNIMUI

A. MOKSLO PRIEMONĖS

Priešmokykl.
Ilg. Malėnas, A. 2U (ABC spalvotomis iliustr.) \$1.00

I skyrius

E. Ružglenė, Gintarėliai, elementorius 4.50
E. Ružglenė, Lietuvių Kalbos Pratinimai 1.75
P. Maldeikis ir V. Milavickienė, Mokymus skaityti šeimose (naudojantis E. R. "Gintarėliais") 3.30
Ilg. Malėnas, Elementorius E 2.50

II skyrius

G. Česlėnė, Rūtėlė 3.50
G. Česlėnė, Lietuvių kalbos pratimai I dalis 2.00
G. Česlėnė, Lietuvių kalbos pratimai II dalis 2.00

III skyrius

J. Plačas, Tėviškės Sodyba 3.00
E. Narutienė, Lietuvių Kalbos Pratinimai 2.00

IV skyrius

S. Jonynienė, Lietuvos laikai 3.00
S. Jonynienė, Lietuvių kalbos pratimai (nekirčiuoti) 2.00
S. Jonynienė, Lietuvių kalbos pratimai (kirčiuoti) 2.00

V skyrius

S. Jonynienė, Namelaitis mano brangioje 5.00

Vienas naujas spalvotomis iliustracijomis ir kirčiuotu tekstu vadovėlis. Išleista gale spalio 1972.

Z. Grybinas, Lietuvių kalbos pratimai 1.25

VI skyrius

A. Tyruolis, Ten, kur Nemunas banguoja 5.00

Naujas leidimas, gausios spalvotomis iliustracijos, kirčiuotas tekstas, kietina vidury rugpjūčio 1972.

J. Plačas, Lietuvių kalbos pratimai 2.00

VII skyrius

S. Jonynienė, Tėvų šaltis 3.50
J. Kreivėnas, Lietuvių kalbos pratimai (kirčiuoti) 2.00

VIII skyrius

J. Plačas, Gintaras 4.00
S. Siliūnas, Lietuvių kalbos pratimai (kirčiuoti) 2.00

J. Plačas, Lietuvos Istorijos ir Lietuvos Geografijos pratimai 2.00

IX skyrius arba

V klasės (Aukšt. mokykl.)

V. Lulavičius, Lietuvos Istorija (konspektas)75

Aukštesniems skyriams ir tėvams

J. Ambraška ir J. Žiugžda, Lietuvių kalbos gramatika 2.00

Dr. Z. Ašoklis, Lietuvos Geografijos vadovėlis 1.50

A. Saulaitis, SJ, Bendruomenės keliu 1.50

Lietuvių visuomenės mokslo pratimai

Tikrybos vadovėlis III-V skyriui

K. P. Česlėnė, Ką mes tikime 4.00

Spalvotomis iliustracijomis modernus katekizmas.

Visoms mokykloms

Mokyklų dienyniai50

Sąsuviniavai (vienas linija)25

V. Frankienė, Vaidinimai 1.00

B. KNYGOS JAUNIMUI

J. Minelga, Labas rytas, vovėre 2.50

Eilėraščių vaikams

G. Ivaškienė, Baltasis Stumbras 3.50

Premijuota istorinė apysaka

D. Bindokienė, Mie-tė nesaugu 3.00

Premijuota apysaka

J. Švalistas, Saunus penketukas 3.00

Premijuotas apysakas

A. Norimas, Be namų 3.00

A. Giedrius, Tėvų pasakos, II dalis minkštais viršeliais 3.00

A. Giedrius, Tėvų pasakos, II dalis kietais viršeliais 4.00

C. Grincevičius, Vyskupo katinas 2.50

V. Frankienė - Vaitkevičienė, Išburto kanklės 4.00

Kietais viršeliais 3.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

L. RASLAVICIUS, 7234 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629
Tel. (312) 776-3254

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patauna savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DEMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE

FLOOR 21st

New York, N.Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue
Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07102 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. — 99 Main Street
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.
Worcester, Mass. 01610 — 169 Millbury Street
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street

Tel.: AL 4-5456

CH 3-2583

LI 2-1767

268-0068

TL 6-2674

BR 8-6966

WA 5-2737

894-1738

ES 2-4685

374-6446

GL 8-2256

365-5255

246-9274

FO 3-6569

AN 1-2994

LO 2-1446

373-8783

GR 2-6387

274-6400

PO 3-4818

HU 1-2750

FI 6-1571

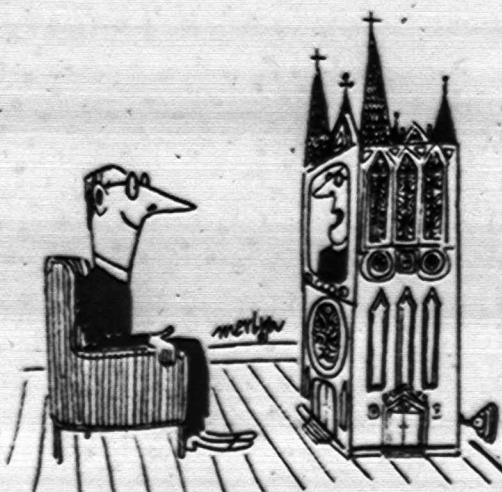
PL 6-6766

751-6760/1

441-4712

SW 8-2868

RI 3-0440

ISPŪDŽIAI IŠ DAIL. J. BAGDONO PARODOS

Šį rudenį New Yorke bus bent kelios dailės parodos. Šis sezonas pradėtas suaktyvintu dail. J. Bagdono paroda, kuri atžymėjo jo gyvenimo 60 metų ir jo kūrybos 40 metų sukaktį.

Iškilmingai atidaryta rugsėjo 9, šeštadienį, 7 v. v. Kultūros Židinyje. Parodą rengė Vaizganto kultūros klubas. Jis ir pravedė visas atidarymo ceremonijas, kuriom vadovavo Jonas Rutenis. Apie dailininko kūrybos esmę ir jos charakterį kalbėjo Paulius Jurkus, drauge prisiminė, kad šios parodos proga išleidžiama ir dailininko monografija. (Apie monografiją rašoma atskirai).

Žodžiu sveikino Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, New Yorko Lietuvių Bendruomenės apygardinis pirmininkas A. Vakselis, kuris pažymėjo dailininko visuomeniškumą, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo pirmininkė E. Čekienė, New Yorko Alto pirmininkas P. Ažuolas. Raštu sveikino Balso pirmininkas kun. V. Martinkus, ALT Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas ir New Yorko TS pirmojo skyriaus pirmininkas Alfonsas Koncė.

Buvo pristatyta ir dailininko žmona V. Bagdonienė. Į visus sveikinimus trumpa kalba atsakė pats dailininkas suaktyvininkas.

Atidarymas užtruko apie 25 minutes. Paskui visi svečiai buvo pavaistinti kavute. O jų buvo apie 80 - 90.

Kitą dieną, sekmadienį, paroda vėl aplankė dar keliasdešimt žmonių. Parduota keli paveikslai.

Pati paroda užėmė apatinės dvi sales ir visą pirmąjį aukštą. Viso parodoje buvo išstatyta 73 paveikslai. Iš jų keli labai didelio formato. Buvo tokių paveikslų, kurie uždengė visą galinę sieną.

Paveikslai, dauguma aliejinė tapyba.

Temperos darbų buvo nedaug. Paroda buvo skoningai sutvarkyta, gražiai išdėstyta. Visi paveikslai abstraktūs, dauguma jų iš vėlesnio laikotarpio. Buvo ke-

letas paveikslų ir iš jo abstraktinio periodo pradžios.

Apie dail. J. Bagdono kūrybos charakterį esame ne kartą rašę. To apibūdinimo dalis cituojama drauge prie jo knygos aprašymo. Žmonės gerėjosi paroda, labiausiai gerėjosi dail. Bagdono nuostabių spalvingumu, tonų sodrumu. Ir jo dinamiškumą, lekiančius kūnus, pagavo žmonės ir mokojo jais pasidžiaugti.

Visi sveikinusi ir šiaip visi susirinkę spaudė dailininkui ranką ir palinkėjo jam — ilgiausių metų ir kuo geriausios kūrybos. To ir mes čia linkime — darbo ir darbo, meilės savo menui ir meilės Lietuvai!

-o-

Tenka čia prisiminti, kad J. Bagdonas yra dailininkas visuomenininkas, kuris dalyvauja plačioje visuomeninėje veikloje. Jis yra dabar Balso reikalų vedėjas, kasdien sėdi Balso raštinėje ir tvarko jo reikalus. Taip pat yra ir Balso centro valdyboje. Aktyviai reiškiasi Tautininkų Sąjungoje, jų skyrių veikloje ir kaip tautininkų atstovas dirba New Yorko Amerikos Lietuvių Taryboje. (p.j.)

KEARNY, N.J.

Amžinybės palydėtas
Antanas Dargis

Vos sulaukęs 54 metų amžiaus, sunkios ligos iškankintas, rugpjūčio 27 su šiuo pasauliu atsiskyrė Antanas Dargis, kilęs iš Žemaitijos, Mažeikių apskrities, Vickšnių valsčiaus.

Pačioje jaunystėje paliko savo gimtąjį kraštą dėl artėjančio pavojaus iš rytų ir, kaip kiti pabėgėliai, ėjo sunkų tremties kelią Vokietijoje. Vėliau emigravo į Angliją. Ten sukūrė šeimą. Iš Anglijos persikėlė į Jungtines Amerikos Valstybes ir pastoviai įsikūrė Kearny, N.J.

Buvo jautrios širdies žmogus su visomis geromis ypatybėmis. Labai rūpinosi savo šeima. Iš savo kuklaus uždarbio leido sūnui ir aukštąjį mokslą (vyresnysis, Antanas, jau baigęs fiziko mokslus, jaunesnysis, Martynas, studijuoja elektroniką). Vidur-

Amerikos Liet. Vargonininkų — Muzikų Sąjungos seimo dalyviai ir svečiai. Pirmoje eilėje sėdi A. Kačanauskas, J. Stankūnas, J. Čižauskas, V. Mamaitis, kun. A. Petrauskas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, A. Aleksis, kun. P. Raugas, kun. V. Dabušis. Nuotr. P. Ažuolas

MAIRONIO MOKYKLOJE ATSIDARĖ DURYS

Rugsėjo 9, šeštadienį, 111th St., Richmond Hill, prie 86 Ave., buvo tikras lietuviškas judėjimas. Ten rinkosi tėvai su savo vaikais. Ten Holy Child Jesus mokyklos patalpose Maironio lituanistinė mokykla pradėjo naujus mokslo metus.

Į sporto aikštę rinkosi mažukai, didžiai baimindamiesi, kad esama tiek daug vaikų. Rinkosi ir didesni, sveikino savo bičiulius, triukšmavo. Atėjo ir mokytojai. Kaip įprasta, visus surikiuotus kiekvienas mokytojas nusivedė į savo klasę.

Atsidarė durys, tos svetimos svetimos mokyklos durys, ir priėmė lietuviškus vaikus. Mokykla švart, viskas išvalyta, išblizginta. Visos klasės atviros. Čia ir pradėjo savo darbą Maironio lituanistinė mokykla.

Daugelis klasių dirbo atvirom durim, kiti užsidarė. Bet visur buvo nauji mokslo metai. Visuose skyriuose jautėsi graži praejusi vasara ir bičiulystė savo sutiktiems draugams.

Po vienos pamokos visi perėjo į mokyklos salę. Čia buvo

rimiam mokslui išeiti siuntė vaikus į pranciškonų gimnaziją Kennebunkporte, kad jie nepamirštų savo gimtosios kalbos ir joje pasitobulintų.

Lietuvybė Antanui Dargiui buvo arčiausiai širdies. Rėmė aukomis Balfą, nesigailėjo aukos ir Lietuvos laisvinimo reikalams. Priklausė prie Sopulingosios Dievo Motinos parapijos (buvo jos patarnautojas lietuviškom pamaldom), prie Sv. Vardo Draugijos ir Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro, Balso skyriaus, Lietuvių Bendruomenės apylinkės ir Lietuvių Politikos Klubu. Sveikas būdamas, visur spėdavo apeiti, tarti savo svarų žodį ir talkinti visuose reikaluose.

Paliko liūdinčius žmoną Oną ir sūnus Antaną ir Martyną.

Po gedulingų pamaldų Sopulingosios Dievo Motinos bažnyčioje rugpjūčio 30 palaidotas Sv. Kryžiaus kapinėse, Arlington, N. J.

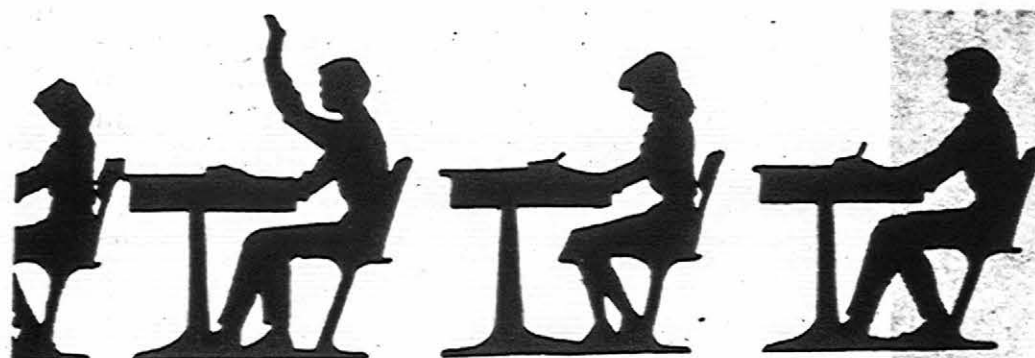
J. Mel.

mišios, kurias aukėjo mokyklos kapelionas Tėv. Paulius Baltakis. Į pamaldų pradžia atėjo tos parapijos šeimininkas Msgr. Raymond S. Leonard, mielas ir bičiuliškas klebonas, jis pasakė sveikinimo žodžius visiem vaikams ir mokytojams ir liepė jautis čia kaip namie, mokytis savo lietuvių kalbos ir būti gerai žmonėmis. Mokslo metų pradžia pritaikyta pamokslą pasakė Tėv. Paulius.

Per mišias mokiniai giedojo su gitaros palyda, meldėsi jaunatvišku stiliumi, ėjo prie komunijos. Paskui vėl pakilo laiptais į savo klases. Taip ir prasidėjo nauji mokslo metai.

Mokykloje veikia pilni aštuoni skyriai, vaikų darželis, pagelbinė klasė, kur susirenka lietuviškai nemoką ar silpniau moką.

Leiskite vaikus į lietuvišką

šeštadieninę mokyklą

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

7 dol.: V. Plečkaitis, New Britain, Conn.

Po 5 dol.: V. Yomant, St. Petersburg, Fla., A. Patamsis, Ft. Meyers, Fla., J. Ugianskis, Grand Rapids, Mich.

Po 4 dol.: M. Biknevičius, Dorchester, Mass., Pranciškonai, Toronto, Canada, M. Yucis, Balt. Md., M. Laucius, Mt. Olive, Ill., V. Stankus, Cgo. Ill., V. Stankauskas, Cleveland, Ohio, P. Petrusaitis, Racine, Wis., J. Vaisiūnas, Venezuela.

Po 3 dol.: A. Narvydas, M.D., E. Northport, N.Y., J. Valiūšaitis, Stamford, Conn.

Po 2 dol.: Iš New Yorko valstijos: M. Klimas, A. Kunradas, Syoset, A. Masandas, Mattituck, R. Kudzma, Little Neck, V. Birutis, Moriches, R. Penikas, Pt. Wash., L. Daugirdas, Pt. Jefferson, F. Swilpa, Plainview, V. Blazaitis, Baldwin, P. Wallis, Floral Pk., J. Mackevicius, Lynbrook, A. Garbauskas, Old Bethpage, J. Blazaitis, Massapequa, S. Lukauskas, Glen Cove, B. Emery, Hicksville, A. Stero, Hunt. Sta., J. Maldutis, Lake Ronkonkoma, V. Verselis, Kings Pk., M. Slavinskas, New Hyde Pk., A. Laukagalis, F. Sprindys, Franklin Sq., K. Garbauskas, J. Telksnys, Great Neck, S. Cenkus, Howard Beach, V. Kušis, Hollis, V. Balsys, Douglass, S. Kligys, Ozone Pk., G. Rajeckas, P. Slapikas, A. Ilgutis, J. Yanushka, P. Šimkus, S. Ziupka, Maspeth, J. Chapukas, Mdl. Village, J. Levonas, J. Šlepety, Jack. Hgts., M. Sledar,

Į mokymo darbą įsijungia vis daugiau jaunų žmonių, baigusių šią mokyklą. Džiugu buvo matyti, kad praeitų metų kelios abiturientės mergaitės jau atskubėjo padėti pagelbinei klasei. Tai ir liudija, kad lietuviškoji bendruomenė auga iš tų mažųjų gerųjų žmonių.

Visi skiriasi atviri. Visi laukia ir daugiau mokinių. Visi atėję čia ras draugišką lietuvišką nuotaiką, gerų mokytojų gerą priežiūrą. Visi tėveliai, kurie dar nesusėpę savo vaikus atvežti į mokyklą, prašomi juos tuoj registruoti ir atvežti šį šeštadienį. Pamokos vyksta nuo 9 v. r. iki 1 v. popiet. Mokyklos adresas: 111 St. ir 86 Ave. kampas, Richmond Hill, N. Y. Informacijos reikalais skambinti mokyklos vedėjai Danai Bobelienei: (516) 541-0583.

IŠ VISUR

— Balso seimas šiemet įvyks spalio 28 Detroite, Lietuvių Namuose. Seimui ruošti sudarytas komitetas, į kurį įeina: pirm. Kazys Ražauskas, vicepirm. Elžbieta Paurazienė. Bus sudarytos ir įvairios seimui ruošti komisijos.

— Balys Dvarionas, kompozitorius, pianistas, dirigentas ir Lietuvos valstybinės konservatorijos profesorius, rugpjūčio 23, eidamas 69 metus, mirė okupuotoj Lietuvoje. Palaidotas rugpjūčio 26 Palangoje.

— JAV LB visuomeninių reikalų taryba, pagal naujuosius JAV LB įstatus, planuos ir vykdys JAV lietuvių visuomeninius ir politinius uždavinius. Ji planuos JAV LB visuomeninį ir politinį darbą, rūpinsis studijinė bei informacinė medžiagos rinkimu ir globa, organizuos visuomeninės veiklos studijines konferencijas, rūpinsis LB atstovavimu JAV valdžios įstaigose bei kitatausių organizacijose, derins apylinkių veiklą visuomeninėje-politinėje srityje, palaikys ryšius su viešosios opinijos formuotojais ir rūpinsis informacinės medžiagos paruošimu bei sklaidimu, vykdys JAV LB krašto valdybos pavestus uždavinius.

— Dail. N. Palubinskienės grafikos darbų paroda atidaro rugsėjo 16 Čiurlionio galerijoje, Chicagoje.

— Pulk. Raimundui Liormoniui, buv. Klaipėdos krašto komendantui, dabar gyvenančiam Rochester, N.Y., rugsėjo 9 sukačo 80 metų amžiaus.

— JAV LB Tarybos prezidiumas posėdžiavo rugpjūčio 17 Chicagoje kartu su svečiais JAV LB Centro Valdybos vicepirm. Aleksu Vaskeliu, atvykusiu iš Philadelphia. Peržvelgti LB atlikti darbai per vasarą ir aptarti ateities veiklos planai, ypač švietimo ir kultūros srityse. Didelis dėmesys kryps į rugsėjo mėnesį — bendruomenės mėnesį. JAV LB Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūno prašymu planuojama šaukti LB Tarybos sesiją spalio mėnesio pabaigoje lituanistinio švietimo reikalams svarstyti. Prezidiumą sudaro pirm. Vyta. Kamantas, sekr. V. Kleiza ir vicepirmininkai dr. E. Lenkauskas, dr. S. Matas ir dr. A. Razma.

— Marija Petrauskienė, Hartfordo lietuvių visuomenininkė ir Darbininko bendradarbe, savo atostogas praleidžia Amerikos Vakaruose ir iš ten atsiuntė sveikinimus Darbininkui. Aplankiusi Las Vegas, Nevadoje, svečiuojasi pas gimines Canoga Park, Kalifornijoje.

— Inž. A. Venskųs Romoj rugpjūčio 6 įvykusiame Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos suvažiavime perkinčios Europos lietuvių krikščionių demokratų pirmininku.

— Regina Pacis Seselės Benediktinės (lietuviškos) ieško mokytojos jų Kindergarten and Nursery mokyklai, 75 Wallace Rd., Bedford, N.H. 03102. Tel. (603) 472-3239. Vieta labai graži, maistas geras ir lietuviškas, privatus butas su visais patogumais. Dėl atlyginimo tartis asmeniškai. M. Raphaela, OSB, Vyresnioji.

— Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę pirmininkui A.P. Muliolui iš pareigų pasitraukus, inž. Romas Bublys perėmė komiteto pirmininko pareigas. Šiuo metu komitetą sudaro šie asmenys: kun. Kęstutis Žemaitis, dr. Viktoras Stankus, žurn. Algis Rukšėnas, rašytoja Aurelija Balašaitienė, studentai Onutė Kliorytė, Kęstutis Sušinskas ir Kastytis Giedraitis.

— "Saturday Review" rugpj. 12 paskelbė plačią informaciją apie Aleks. Fledzinskaitės-Kašubienės pasiekimus — vadinamas erdvės buveines, interjero aplinką. (E)

Apreiškimo parapijos metiniame piknike sąjungietės ir svečiai su klebonu kun. Pr. Raugačiu ir kun. A. Račausku Plattdesche Parke, Franklin Square, L.I.

Įvertinkim ištikimą tarnybą ir perrinkim prityrusį Atstovų Rūmų narį

JOHN J. ROONEY

14-tojo distrikto kongresmanu.

Iškilius Atstovų Rūmų narys, John J. Rooney yra pirminkas Pakomitečio Valstybės, Teisingumo ir Prekybos reikalams. Prieš išrenkamas kongresmanu, jis buvo Kings apskrities prokuroro pavaduotoju.

Jo nenuilstamos pastangos laisvės ir nepriklausomybės reikalu įvertinamos visame pasaulyje.

Jis turi teisės doktoratą iš Fordham Universiteto.

Peter C. Wytenus kviečia visus lietuvius ir baltiečius padėti perrinkti kongresmaną John J. Rooney.

Labai svarbu, kad visi balsuotų SPECIALIUOSE PIRMI-NUOSE RINKIMUOSE RUGSĖJO 19, šį antradienį, 14-ame distrikte.

Remkime tuos, kurie mus remia!

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel: 612-3923 SERVICE

U-NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results
Lowest Rates Because of Quality Work
RUBOUT your bugs U-Neek,
Safely, Expertly
228-0738 bet. 10 A.M. — 2 P.M.

**DELLANE'S CHAR BROIL
RESTAURANT**
Specializing in Subs
Open Daily 11 A.M. to Midnight
Orders to Go Dial 201 787-9632
27 Main St. Keansburg, N.J.

**Original
CHAS. WEYDIG & SONS INC.**
20-68 Steinway Street
L. I. C.
Tele.: AS 8-0124

SEWARD MOVING & STORAGE
167 Clymer St. Bklyn, N.Y.
Near Bedford & Division Ave. Un-
claimed New & Used Warehouse, Furni-
ture. Tremendous Value on Dining Room
& Bedroom Sets. Open 7 Days a Week
Call 388-4732

If You really want your Car to go see
Mario
**MARIO'S AUTO INSPECTION
SERVICE**
Mario De Santis, Prop. Complete Brake
Repairs, Front End Work, Electrical
Work, Tune-Ups our Specialty, Auto
Repair Skilled Mechanics
Shell Bay Road Mayville (Opp. Exit of
State Inspection Station) Phone 609
465-5607 Cape May Court House.

**REFRIGERATION &
AIR CONDITIONING**
Efficient & Good Service
\$7.95 Service Charge
Call 495-9470

George Simmons affiliated with
ERSKINE BERRY CO.
Floor Sanding, \$20 a Room. We go to
all Boroughs. Call 24 Hours a Day
212-299-4471 We take pride in our work

A & B
871 Nostrand Ave.
Floor Waxing
Sanding & Staining for
Houses — Industrial &
Commercial Places
All Work Guaranteed
Call 499-4632

DISPLAY

Chubby Dimples Pet Cemetery 8
acres 683-9221 Special Rate now. Grave
& Monument \$99. Pick-up 7 Days a
Week. (Opportunities for Agents too).
Save this ad for 10% discount. Prices be-
fore Death of your Loving Pets for only
\$99 or 1 grave for only \$49.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki
6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktoriaus Dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak.
WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radioj. stotį.
Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburyje, Ietuvų ir anglų kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezya, TW 4-1288.
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 880. klilocycles
šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 2203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123;
PO 5-0832.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p.
Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2764.

HARTFORDO LIETUVIŲ TĖVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laiku
WKSS — FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Al-
gimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga
98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v.
Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550
arba Bredis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višnia, 173
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30
val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Pildokas, 580
Wildins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 klilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuania
Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Ra-
dijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St.,
Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION"
— patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and
Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp,
splitting ends, strengthening hair root growth, and restor-
ing natural hair color. Using JIB you will never be bald or
grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Med-
icine Ltg. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.
J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650.
Fil: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fil: 7 Stuttgart,
50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J,
2557 W. 69th St.; 5000 W. 16th St.; 4764 So. Wood St.; 2923 N.
Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

SERVICE

JOHN ALBO
Concrete Brick Work &
Patios & Tiles
All Work guaranteed
1510 Hutchinson Parkway
Bronx — Call LY 7-1028 or 823-1459

**Recolor
Carpeting**
Sofas Sections Your Home 1 Day
Dog Stains Removed
COLUMBIA JU 6-3700

U — NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results.
Lowest Rates Because of Quality Work.
RUBOUT Your Bugs. U-Neek Safely,
Expertly. 228-0738 bet. 10 A.M. — 2 P.M.

GENERAL CONTRACTORS
Low Cost Estimates, Masonry, Carpentry
Painting, Roofing Electrical
& Demolition, Expert Workmanship
Call bet. 9AM & 6 PM 201 672-6877
201 746-0707

**ASSOCIATED BROS.
CONTRACTING GROUP INC.**

Nicholas Roofing & Siding
Specializing in Skylights, Hot Pitch.
No Job too small or too large. Guar-
anteed workmanship. Free Estimate. 6
Year Guarantee from time of completion.
Also we guarantee to save you up to 40%
Call 982-9137.

CARMINES
EXPERT RUG SHAMPOOING
Reasonable Rates
Free Estimates
Call 236-1928

**VAL EXTERMINATING
COMPANY INC.**
6819 3rd Ave. Bklyn.
For Homes Commercial & Industrial
Places
For Fast Prompt Service Call 836-4940

C. B.
607 Brooklyn Rd. Brooklyn
Complete House Cleaning Service
Furniture Polishing, Dusting,
Vacuuming, Floor Washing and Waxing.
All Work Guaranteed. Call 493-6062

**OFFSET MIMEOGRAPHIC ART
SERVICE**
Reasonable Rates. Work Picked up
& Delivered. Arnold Malliet 588 Ma-
con Street, Brooklyn, N.Y. Call 774-0268

AL ALLWYNN
104-25 194th Street
St. Albans
Professional Exterminating
Service Queens & Nassau Lic. Board of
Health
Mice, Rats, Roaches etc.
Call 212 740-1905

**BEDFORD & U
CAR SERVICE**
Prompt Courteous Drivers
24 Hour Service, Local Calls, Airports,
Hospital, Piers, Race Tracks, Subways
Stations, Beaches, Theatres
Call 646-0164-5-6

DISPLAY

**Della Robbia by
Dorothy Dean Van Lewan**
Wreath Kits Include: Step by step di-
rections, imported fruit and leaves,
typical Della Robbia colors. — 3" for
candlesticks pr. \$3.35, 7" for chunky candle
3.50, 14" for table or mantle \$8.50,
18" for table or mantle \$15.50. Illustrat-
ed Brochure of other kits 15 c. Espalier
"Partridge in a Pear Tree" pTopiary,
Cone Trees, Hogarth Swags, Baskets,
Napkin Clips, Favors, Corsages,
Wreaths also in tones of Mulberry,
Yellow, Green or Red. Lectures
Materials
DELLA ROBBIA UNLIMITED
Box 2021, Meriden, Conn. 06450

WANTED FOSTER PARENTS
If you are between the ages of 25 and 59,
English speaking, in good health, finan-
cially self maintaining, willing to accept
children of any background and have
adequate rooms, you are desperately
needed now. Contact: McMahon Mem-
orial Shelter, 128 East 112 St. New
York, N.Y. 10029. 369-5665

Lake Ronkonkoma — 8 1/2 rm. Col-
onial 4 Brs. 100x100. Large L.R. Dr.
Fam. RM. Eat-in-Kit. 2 1/2 Baths.
Pann. Carpt. Attached Garage. Fin.
Bsm. Many extras. 2 min. from L.I.E.,
5 min. from L.I.R.R. Near St. Joseph's
School. Owner (516) 585-5193, \$38,000.

**Weekday Pre-School
FOURTH PRESBYTERIAN
CHURCH**

1235 Olmstead Avenue
Applications Now Accepted for
September—Limited Openings
for 3 and 4 Year Olds
Accredited and Licensed
For Information and Application
TA 8-0310

Sands Village Diner Millerton, N.Y.
Fully equipped. Established business.
Truck Rt 44 Busy Diner Good Lease
Asking \$60,000. No reasonable offer
refused (914) 789-3589 (914) 789-4726

HELP WANTED

**PART TIME
MEN & WOMEN**
For School Bus Drivers for September
start. Experienced or Inexperienced.
Will Train. Must be over 21. — Call
(201) 325-0037

Resorts

**HIGHLAND ORCHARDS
Family Travel Camp.**
loc. at junct. 1-95 & Route 49; 100 sites,
flush toilets, hot showers, plus many other
facil. available: swimming, fishing, hiking.
For info., res. at out new campground
write or tel.: P. O. Box 222, N. Stonington,
Conn. 06359. Helen and "Tice" Borssevalin.
Tel. 203-599-5101. Dept. C. P.

**HOUSEKEEPING
OPENINGS from AUG. 26th**
Reduced rates after Labor Day.
Fully furnished. Bathing, booting &
THE FISH ARE BITING.
R. HERMAN (518) 654-2792
WHISPERING PINES COTTAGES
Lake Luzerne, NY 12846

**BRENNER
HAVEN**
OLIVERA, N.Y. 12462
TEL. 914-254-5498
BRENNER HAVEN OFFERS
Everything For A Perfect Family
Vacation
Ideal For DEER & BEAR HUNTING
40,000 Acres Of State Land Near
18 HOUSEKEEPING COTTAGES
Lungs & Blankets Are Not Furnished
Cottages Sleeps 4-6 or 8 People
FROM \$75-\$100 PER WK.
Swimming Pool, Rec Hall & Sports
2 1/2 HRS DRIVE FROM N.Y.C.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Darbininkui paremti aukojo

(atkelta iš 9 psl.)

kauskas, Yonkers, O. Zadwydas,
Bronx, Ch. Lukas, New Hy-
de Park, J. Rūkaitis, I. Kazlauskas,
Great Neck, A. Arlickienė,
A. Zabela, Long Island City, J.
Pilauskas, Bayside, J. Jonaitis,
A. Sijewic, J. Geneitis, A.
Zilinskas, E. Pavelites, A. Kau-
nas, P. Gagenė, M. Kiveta, S.
Maske, A. Lubus, J. Juodis, A.
Zaliaduonis, J.H. Chemerka, S.
Remeza, Brooklyn.

Po 1 dol.: J. Fitzgerald, New-
port, R.I., S. Norbut, Lewiston,
Me., A. Žemaitis, Dundalk,
Md., A. Salsys, Springfield, Pa.,
kun. M. Jarašiūnas, Minersville,
Pa., O. Kubilienė, Easton, Pa.,
O. Kreivėnienė, Chester, Pa.,
M. Gedraitis, P. Alishauskas,
Scranton, Pa., P. Mitalas, A.
Pestenis, M. Rumkevičius, Phi-
la., Pa., A. Gaides, Nashua,
N. H., M. Norkevich, W. Palm
Beach, Fla., V. Ainoris, St. Pe-
tersburg, Fla., W. Germant,
Gulfport, Fla., M. Raudys, K.
Sidlauskas, P. Pupius, S. Bu-
kas, Chicago, Ill., K. Buitkus,
E. St. Louis, Ill., I. Stansla-
vaitis, Kewanee, Ill., V. Kuprys,
Cicero, Ill., P. Jarašiūnas, Eu-
clid, Ohio, K. Dagsys, Columbus,
Ohio, L. Gailiūnienė, P. Ezer-
kis, J. Laucius, Cleveland,
Ohio, M. Karaška, Cincinnati,
Ohio, A. Vedečys, Clevel-
and Hts., Ohio.

Dėkojame visiems, kurie savo
auka parėmė sunkų spaudos dar-
bą. Laukiame ir kitų skaitytojų
prisidėjimų prie kalendoriaus iš-
leidimo sumažinimo.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų
Sąjungos išleistas 3 spalvų
ženklelis Lietuvos okupaci-
jai priminti. Ženkleliai lipi-
nami ant vokų. 100 ženklelių
už 1 dol. Platintojai nuolai-
da. Kreiptis: Darbininkas,
910 Willoughby Ave.,
Brooklyn, N.Y., 11221.

GERIAUSIAS PASKATINIMAS DIRBTI

Atostogų laikotarpis jau bai-
gėsi. Fiziškai bei dvasiškai su-
stiprėję, grįžtame prie savo kas-
dieninių darbų. Šalia jų vėl tū-
sime pavergtos tėvynės laisvi-
nimo darbą, kurį vedame dvie-
juose frontuose: lietuviybės iš-
laikymo ir apeliacijos į laisvojo
pasaulio sąžinę.

Pagal LB chartą, visi esame LB
nariai ir visi, vienokiu ar kito-
ku būdu, dalyvaujame jos veik-
loje.

Rugsėjo mėnuo yra LB mė-
nuo, skirtas sustiprinti jos veik-
lai. Vieni tuoj jungsime į lie-
tuviybės išlaikymo darbą, ku-
rio centre yra lietuviška mokyk-
la, bažnyčia, ideologinės orga-
nizacijos ir spausdintas lietuviš-
kas žodis. Kiti aktyviau dirbsi-
me apeliacijos į laisvojo pasau-
lio sąžinę fronte, visur statydami
klaimą: kodėl Lietuva, nuo
amžių savita tauta, buvusi ne-
priklusoma valstybė, Tautų
Sąjungos narė, prasidėjus II-
jam pasauliniam karui, Stalino-
Hitlerio slapto sandorio išda-
voje, patekusi į bolševikinę ver-
giją, iki šiandien tebėra Sovietų
Sąjungos okupuota? Taip
pat darysime viską, kad neuž-
gestų pavergtų brolių gyvų krau-
jų tėvynėje suliepsnojęs laisvės
žibintas.

Bendruomenės veiklos pa-
gyvinimo vąjį pradėdame tau-
tinio solidarumo įnašo išrinki-
mu, nes be finansinės paramos
Pranas Naujokaitis — PASI-
SEJAU ŽALIA RŪTĄ, roma-
nas, išleido Darbininkas 1972
m., 232 psl., aplanką piešė P.
Jurkus. Kaina — 4 dol. (Romano
dalis buvo spausdinta 1972 metų
Darbininko atkarpoje).

Dėkojame visiems, kurie savo
auka parėmė sunkų spaudos dar-
bą. Laukiame ir kitų skaitytojų
prisidėjimų prie kalendoriaus iš-
leidimo sumažinimo.

Dėkojame visiems, kurie savo
auka parėmė sunkų spaudos dar-
bą. Laukiame ir kitų skaitytojų
prisidėjimų prie kalendoriaus iš-
leidimo sumažinimo.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Bobby Fischeris — pasaulio
čempionas. Garsusis matčas
amenkiečio Bobby Fischerio su
pasaulio čempionu Borisu Spas-
kiu (Sov. S.), Islandijoje, bai-
gėsi Fischerio pergale 12 1/2-
8 1/2. Matčas buvo 24 parti-
jų, tačiau Fischeriui užteko dvi-
dešimt vienos, kad taptų pasau-
lio čempionu. Fischeris paveržė
pasaulio titulą iš Sovietų did-
meistrių, kurie po čempiono
Aloichino mirties (1946) domi-
navo šachmatuose: 1948 Botvi-
nikas, 1957 Smyslovas, 1958
Botvinnikas, 1960 Tal, 1961 vėl
Botvinnikas, 1963 Petrosianas,
1969 Spaskis ir 1972 Bobby
Fischeris (JAV).

Matčo rengėjai (Islandija) turi
arti \$50,000 nuostolių, nes ne-
buvo leista naudoti TV. Nuosto-
lius tikimasi padengti iš įvairių
suvenyrų: šachmatų setų, žen-
klų ir kitko.

Pasaulio komandinės pir-
menybės prasidėd rugsėjo 17,
Jugoslavijoje, Skopje. Yra vil-
čių, kad JAV komandoje daly-
vaus Bobby Fischeris.

JAV Open pirmenybės, Atlan-
tic City, laimėjo didmeistris
Walter Browne 10 1/2 tš. Ant-
rą vietą pasidalijo Danijos did-
meistris Bent Larsen su Kauf-
manu, Goldenu, Weinsteinu ir
Celorio, surinkę po 9 1/2 tš.
Šiose pirmenybėse puikiai pasi-
rodė Ignas Zalis iš Montrealio,
pakrovęs 8 1/2 taško. Jam at-
teko Senior trophy ir \$100 pri-
zas. Zalis paskutiniuose ratuose
įveikė Kalifornijos meistrą Stou-
tenborgh ir Massachusetts —
J. Petersą.

Illinois Open turnyrą laimė-
jo meistras Chelstrop 6 1/2-
1/2 tš., Plos ir Kreckler po 6.
Sekė meistras De Fotis draug
su Jankausku ir keliais kitais po
5 1/2 tš. Meistras Karklinš
baigė grupėje su Šalkausku, Ra-
mu ir Karpuska po 5 taškus.
Dalyvavo ir daugiausiai lietuvių:
A. Jasaitis 4 tš., Rutkauskas 4,
Atkočaitis 3, Narbutas 2 1/2,
Omilionas ir Povilonis po 2 tš.

Naujosios Anglijos turnyrą
laimėjo didmeistris Walter
Browne 5 1/2 tš 6 galimų.
Dalyvavo pora lietuvių: Algis
Leonavičius surinko 4 taškus ir
šių eilučių autorius 3 taškus.

joks darbas nėra įmanomas. Tau-
tinio solidarumo įnašas yra nu-
statytas (turint minty, jog visi
lietuviai jį atiduos) šitokio dy-
džio: šeima aukoja bent 5 dol.,
pavienis asmuo — bent 3 dol.,
bedarbis — bent vieną dol. Jei
visi numatytą duoklę atiduo-
tume, tai tos sumos pakaktų ap-
mokėti Bendruomenės veiklos
išlaidoms ir toji veikla būtų daug
vaisingesnė ir ryškiau pastebi-
ma. Tačiau ir ši mažą įnašą
ne visi dar atiduodame, o yra
ir tokių, kuriems patiem yra rei-
kalinga finansinė parama. Ku-
rie sugebėjo geriau finansškai
įsikurti, yra prašomi aukoti tru-
putėlį daugiau negu minimumą.

Šiuo laišku kreipiamės specia-
liai į LB WOODHAVENO APY-
LINKĖS LIETUVIUS. Mūsų
apylinkėje yra apie 1800 lietu-
vių, ir veik visi yra pajėgūs at-
duoti bent tą minimalų įnašą.

Valdybą sudarome veik visi
jauni žmonės, nuoširdžiai pa-
siryžę dirbti. Turime ir šaunią
jaunimo sekciją, su gražiausiais
sumanymais. Kad geriau atlik-
tume bendruomeninius užda-
vinius, laukiame iš visų apylin-
kės lietuvių, kad mum padėtų
ir patartų.

Ką tik išsiuntinėjome tau-
tinio solidarumo įnašo lapelius
(ten yra ir LB žurnalo, Pasau-
lio Lietuvio užsisakymo eilutė).
Nuoširdžiai prašome visus savo
apylinkės lietuvius (ir tuos, ku-
rie, dėl adreso nežinojimo, nega-
vo paraginimo lapelio) pasiųsti
savo įnašą apylinkės išdinin-
kui šituo adresu:

Vytautas Gintautas,
88-02 129 Street,
Richmond Hill, N.Y. 11418.
Čekį prašome rašyti: LB
Woodhaveno Apylinkės Valdy-
ba.

Dar kartą nuoširdžiai prašo-
me, padėkite mum atlikti apy-
linkės valdybos pareigas. Jūsų
greitas atsiliepimas su įnašu ir
patarimais bei pastabomis bus
mum geriausias paskatinimas
dirbti ir aukotis pavergtos tė-
vynės ir mūsų visų labui.

Su geriausiais linkėjimais
LB Woodhaveno
Apylinkės Valdyba

**UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIĄ DOVANĄ
I LIETUVĄ
SPECIALUS
RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI**
Intertrade Express Corp. taip
jums pirma pasakė, ir Jūsų gi-
minės tai pripažįsta.
Su specialiais rublių pažymėji-
mais Jūsų giminės gali įsigyti,
ką tik nori, už dalelę regulia-
rios kainos, nes kiekvienas spe-
cialus rublis yra vertas mažiau-
sia 4 reguliarių rublių ar dau-
giau. Tai yra panašu, lyg kad
eitumėte į krautuvę su 100
dolerių ir gautumėte prekių už
200 dol., 300 dol. ar net už
daugiau. Specialūs rublių pažy-
mėjimai taip pat gali būti iš-
keisti į reguliarius rublius,
naudojantis aukščiausiais tari-
fais.

Pilnai garantuota,
pilnai apdrausta
Tik Intertrade Express Corp.
patamauja jums ko geriausiai
Pažymėjimai pristatomi Jūsų gi-
minėms maždaug per 3 savai-
tes. Vieno specialaus rublio ver-
tė yra 2.35 dol. Ši vertė yra
galutinė. Jokių kitų primokėji-
mų. Galite siųsti bet kokią sumą.
Prašykite mūsų nemokamo
ilustruoto katalogo
Užsakykite dabar
**UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.**
125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI SVARBU
AUTOMOBILIAI
Tik trumpam laikui
Greičiausias pristatymas
ZHICULI VAZ 2101 \$3214.00
MOSKVITCH 412ZH \$3155.00
MOSKVITCH 408 IE \$3033.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 —
\$2026.00

Prašykite mūsų specialaus biu-
leteno su automobilių paveiks-
lais
Apartmentai
Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus
biuletėno
Šioje prekyboje mes turime 23
metų patirtį ir daug tūkstančių
patenkintų klientų!

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIONAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

NEW YORKO NAUJIENOS

Pavergtų Europos Tautų seimas bus rugsėjo 19 d. 6 v.v. Carnegie Endowment International Center, 345 East 46 St., New York City. Sesijoje kalbės Christopher Emmet, kuris pirmininkauja amerikiečiams pavergtų tautų draugam. Pavergtų Tautų pirmininkas Stefan Korbonski supažindins su tarptautine padėtimi ir pavergtom tautom, vicepirm. Vaclovas Sidzikauskas supažindins su sovietų persekiojimu Lietuvoje, Martin Kvetko, iš Čekoslovakijos, prisimins ketverių metų sukaktį, kaip buvo padaryta invazija į jo kraštą; Leonhard Vahter, iš Estijos, kalbės apie tai, kodėl Jungtinėse Tautose neatstovaujama pavergtos tautos. Trumpai kalbės ir kiti pavergtų tautų atstovai. Bus padarytas protestas, kad Europos Rytų-Centro tautom yra atimta apsisprendimo laisvė.

Prof. dr. Jokūbas Stukas, Lietuvos Atsiminimų radio direktorius, padovanos Kent State, Ohio, universiteto bibliotekos lietuviškam skyriui visų radijo programų, transliuotų 30 metų bėgyje, skriptus. Juose atsispindi New Jersey ir New Yorko apylinkės lietuvių veikla. Dovana priėmė dr. J. Kadzow, kuris minėtu skyrium rūpinasi ir renka medžiagą. Lietuvos Atsiminimai šiomis dienomis pradėjo 32-ruosius gyvavimo metus.

Simpoziumas — abortas ir jo pasekmės į moters gyvenimą ir visos tautos išsilaikymą. Prelegentais pakviesti: dr. Domas Jasaitis, dr. Birutė Preikštienė ir prel. Vytautas Balčiūnas. Moderatorė — Gintra Ivaškie. Simpoziumą rengia Gaja, ateitininkų medicinos korporacijos New Yorko skyrius, spalio 1 dieną 4 v. popiet Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Vliko tarybos posėdy rugsėjo 30 pirmininkas dr. J.K. Valiūnas painformavo apie Vliko valdybos veiklą pastaraisiais dviem mėnesiais. Rima Čerkelionienė referavo apie 1971 m. Vliko apyskaitą. Apyskaita patvirtinta. Apsvarstytas ir 1972 m. pirmojo pusmečio sąmatos vykdymas. Posėdžiui pirmininkavo dr. Bronius Nemickas, Tautinio Sąjūdžio atstovas, sekretorium buvo Juozas Giedraitis, Ūkininkų Sąjungos atstovas. (E)

Juozas ir Feliksas Skabeikos gali gauti jiems užrašytas nedidelio palikimo dalis. Jie patys arba apie juos žinantieji malonėkite kreiptis į Lietuvos Generalinį Konsulatą: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

Leonardas Valiukas, iš Kalifornijos, naujai išrinktas JAV ir Kanados Lietuvių Fronto Bičiulių centro valdybos pirmininkas, lankėsi New York'e ir ta proga rugsėjo 1 dalyvavo LFB New Yorko sambūrio susirinkime, kur padarė savo pranešimą ir supažindino su c.v. pageidavimais dėl tolimesnės sambūrio veiklos. Taip pat pareiškė nuomonę sambūrio iškeltais klausimais.

Romuvos leidykla, vadovaujama Jono Galmino, užbaigusi vasaros atostogas, sėkmingai platina Liudo Dovydeno atsiminimų knygą "Mes valdysim pasaulį". Ypač sklinda tos knygos angliškoji laida. Ji tinka ir kaip dovana visiem mūsų bičiuliams amerikiečiams.

Gražioj vietoj — Queensarduodamas puikiai įrengtas 2 šeimų namas. Pirmame aukšte 3 moderniškai kambariai, antroje aukšte 6 ir puikus rūsis. Kaina 48,200.00 dol. Kreiptis Rocco Marchia, tel. 847-2100.

Richmond Hill išnuomojamas butas iš 3, 4 ar 5 kambarių. Butas gražiai įrengtas II-ame aukšte. Pageidaujama suaugusių pora. Skambinti tel. VI 6-8584.

Lietuvių delegacija pas buv. Mass. gubernatorių J. Volpe inauguracijos metu. Iš k. Pranas Martinkus, gub. J. Volpe, Iz. Milius, Petras Ausiejus ir dr. A. Krisiukėnas.

Savanorų kūrėją Praną Martinkų prisiminus

Bostone rugpjūčio 16 palaidotas savanoris kūrėjas Pranas Martinkus, kuris buvo šviesus žmogus, didis patriotas, lietuviškų organizacijų veikėjas, lietuviybės puoselėtojas.

Jis buvo gimęs 1902 m. balandžio 16 So. Bostone. 1905 metais su tėvais buvo parvežtas į Lietuvą. Grįžę apsigyveno netoli Telšių, Gintalų kaime.

Woodhaven, Cypress Hills sekcijoj, išnuomojamas 5 kambarių butas su visais patogumais. Skambinti tel. MI 2-2970, nuo 8-10 ryto ir nuo 6-8 vakaro.

Ieškoma jauna moteris, susikalbanti angliškai, lengvam namų ruošos darbiui mažoj trijų suaugusių šeimų Brooklyne. Gyventi vietoj. Skambinti SH 3-4345.

Baigęs Telšių vidurinę mokyklą, galvojo toliau siekti mokslo, bet jo tėvelių ūkiui reikėjo pagalbos ir taktininko. Tuo metu kaip tik buvo pirmasis didysis karas, ir Lietuva buvo okupuota vokiečiais. Buvo gana sunkūs laikai, tad Pranuko pagalba ūkyje buvo labai reikalinga. Jis tuomet tebuvo 16 metų.

Tuo metu kaip tik ir prasidėjo Lietuvos nepriklausomybės karai. Ir Pranas, pradėjęs vos 17-tuosius metus, pasakė tėveliams sudie ir išvyko į organizuojamą karininko P. Plechavičiaus žemaičių karinius dalinius.

Vienų kautynių metu jis buvo sužeistas į koją. Sužeidimas buvo sunkus, dėl to Pranas turėjo kentėti visą gyvenimą. Grįžęs iš kariuomenės, toliau mokėsi, vėliau dirbo Telšių miesto savivaldybėje, paskui perėjo į apskrities valdybą.

Bet jaunystės nerimas jį traukė pasidaryti Amerikoje, kur jis buvo gimęs. 1923 m. jis išvyksta atgal į JAV ir čia pradėjo pastoviai kurtis.

1930 metais jis gavo iš tėvų viską, kad tėvas yra sunkiai susirgęs ir prašo jį atvažiuoti. Pranas meta viską ir grįžta į Lietuvą.

Lietuvoje jis susitiko ir su Birute Sylaitė. Užsimezgė draugystė, ir taip 1930 metų rudenį

jie susituokė. Sutuokė Birutės dėdė kun. Svydas, Lygumų klebonas. Abu į Ameriką išvyko 1930 metų vasario mėn. 16 d.

Čia jie susilaukė pirmojo sūnaus Rolando, kuris dabar yra elektros inžinierius, vėliau dukrelės Mildos, dabar mokytojos, ištekejusios už dr. Leimono vyresniojo sūnaus, abu dabar gyvena Vokietijoje, ir dar vėliau sūnaus Povilo, kuris yra meno profesorius.

Organizaciniame darbe Pranas daugiausia reiškėsi kūrėjų savanorių eilėse, buvo ilgą laiką pirmininku, įstojo į Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovės Bostono skyrių, buvo išdininko pareigose.

Jis ilgą laiką dirbo Bostono laivų statyboje ir buvo atžymėtas už darbo sąžiningumą. Visiems buvo bičiuliškas ir mielas.

Staiga mirė rugpjūčio 11 d. Buvo pašarvotas Lubino laidojimo koplyčioje. Pasakyta atsisveikinimo kalbą.

Bažnyčioje mišias laikė parapijos vikaras kun. A. Janiūnas, asistuojant Balfo centro valdybos pirmininkui kun. V. Martinkui. Dalyvavo ir kun. J.

BOSTONO ŽINIOS

Prel. Pranciškui Jurui pagerbti, jo kunigystės 50 metų sukakties proga, spalio 15 rengiamos iškilmės. Iškilmingos mišios bus 4 v. popiet Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Tuoj po mišių — 5:30 v. Sharon Plaza viešbutyje bus pagerbimo vakarienė. Pagerbdamas šį žymų lietuviškos kultūros rėmėją, iškilmių rengimo komitetas išleids specialų leidinį, į kurį bus sudėti sveikinimai sukaktuvininkui. Garbės sveikintojai — honorary patrons — aukoja ne mažiau 25 dol., žymesnieji sveikintojai — patrons — aukoja 10 dol., sveikintojai — sponsors — auka 5 dol. Sveikinius su aukomis siųsti: Monsignor Pranciškus Juras Committee, 663 7th St., So. Boston, Mass. 02127. Organizacijos ir atskiri asmenys prašomi įsijungti į šį jubiliejinį pagerbimą. Taip pat kviečiami dalyvauti mišiose ir pagerbimo vakarieneje. Užsakiusiems bilietus į vakarienę jie tuoj bus pasiųsti. Kaina 10 dol. Bilietus užsisakyti pas ponį Namaksy, 321 Country Club Rd., Newton, Mass.

Jeronimas Kačinskas, kompozitorius, Šv. Petro lietuvių parapijos vargonininkas, Berklee muzikos kolegijoje dėsto dirigavimą ir kompoziciją. Nuo šių metų pradžios jis buvo paaugštintas į pilną etatą.

Šv. Petro parapijos choras bažnyčioje giedojimą pradeda rugsėjo 17, sekmadienį, per 10 val. mišias.

Bostono LB Kultūros Klubas 1972 - 1973 sezonas prasidės netrukus. Naują klubo valdybą sudaro: pirm. inž. Donatas Šatas, vicepirm. Stasė Gimbutienė ir Elena Vizgirdienė, sekr. Eleonora Šikšteinaitė ir izd. Algis Makaitis.

Vencus, SJ. Kapinėse sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas. Nuo karsto nuimtą Lietuvos vėliavą ramovėnų pirmininkas A. Tumas įteikė velionies našlei Birutei Martinkienei.

Išėkis ramybėje, mielas Pranai.

A.T.

Ką tik grįžę iš Brazilijos Citvarai kalbasi muzikų seime su savo bičiuliais. Iš k. V. Strolia, St. Citvaras; T. Citvarienė, Jonas Pašukonis. Nuotr. P. Ažuo

JAUNIMAS ORGANIZUOJASI

New Yorko Jaunimo Metų komitetas pratęsia savo veiklą. To komiteto aktyvas buvo susirinkęs rugsėjo 10 pasikalbėti pas Petrą Sandanavičių. Aptartos komiteto veiklos galimybės ir šiaip New Yorko jaunimo veikla.

Pirmiausia komitetas šaukia viso New Yorko jaunimo susirinkimą, kur aptars savo veiklos reikalus.

Numatyta greitai laiku organizuoti jaunimo klubą, kuris suburtų jaunimą bendram darbui ir bendram pasilinksminimui. Toks jaunimo klubas, stiprėdamas ir augdamas, rasdamas daugiau pasisekimo jaunimo tarpe, galės išvystyti ir gražią savo veiklą. — surengti savo pasirodymus, jaunimo konkursus, koncertus. Gal bus galima paskirti ir stipendiją.

Petras Sandanavičius, studentas, kuris pirmininkauja komitetui, greitai laiku kalbės per prof. Jokūbo Stuko radiją. Kalbės apie jaunimo kongresą, apie jaunimo pasireikimą ir jaunimo veiklą New York'e. Jaunimo organizacijos, kurios turėtų ką nors pareikšti apie savo veiklą, prašomos skambinti jam į namus, tel. EV 8-1826.

Pasisakyta, kad visom jėgom reikia prisidėti prie LB rengiamo talentų vakaro, kuris bus spalio 14. Maspetho lietuvių parapijos salėje.

Būtų labai sveikintinas dalykas, jei jaunimas susiburtų į savo klubą ir ten susirinkęs, surengs lietuvišką programą, vakarą praleistų lietuviškos šeimoms nuotaikoje.

St. ir T. Citvarai, į New Yorką grįžę rugsėjo 4, jau įsikūrė Woodhaven ir čia pasilieka ilgesniams gyventi. Greitu laiku bus surengtas vakaras, kur jis papasakos savo kelionės įspūdžius ir parodys kelionėje padarytas skaidres. O jų turi labai daug. Jų kelione susidomėjo ir amerikiečiai.

VISI KVIEČIAMI Į
NAUJOS ANGLIJOS LIETUVOS VYČIŲ
rengiamą

PENKTĄ KULTŪROS PIKNIKĄ

1972 rugsėjo 17 d., sekmadienį

MAIRONIS PARK SHREWSBURY, MASS.
(Užpakaly White City Shopping Center, off Rt. nine)
Piknikas įvyks bet kokiam orui esant.

Pradžią 12 val. Šokiai. Vaišės.

RUGSĖJIS — BENDRUOMENEI

Rugsėjis — Lietuvių Bendruomenės mėnuo! Tad aptarkime savo kiemelį — pasikelkime naujam lietuviškam gyvenimui ir darbui. Leiskime savo vaikams lietuvišką mokyklą, įjunkime jaunimą į lietuviškas organizacijas ir patys atlikime uoliau visas pareigas visose mūsų organizacijose. Atsiminkime ir lietuvišką spaudą, mūsų tautinės gyvybės palaikytoją, lietuvišką knygą, mūsų choras, tautinių šokių vienetus. Visa tai tebūna gyva ir artima mum. O kad Lietuvių Bendruomenė, mūsų kultūrinio veikimo didžioji puoselėtoja, galėtų gyvuoti, padėkime jai, susimokėkime nario mokesčių, paremkime jos veiklą.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

All Accounts Compounded Daily

ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Kaina tik \$619.00

išvyksta iš Bostono ir New Yorko

GRUODŽIO 21, 1972

KĄ VEIKSITE LIETUVOJE ŽIEMĄ?

— Praleisite Kalėdų šventes ir sutiksime naujus 1973 metus. Tuo laiku Lietuvoje veikia pilno sąstato opera, baletas, dramos teatras, koncertai.

— Kas mėgsta gamtą, — galima slidėmis ar rogutėmis per miškus keliauti, ir dar daug laiko lieka su savaisiais pabuvoti!

Grupėje dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė — Aldona Adomoniene

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros židinys827-9865

Tautos šventės, rugsėjo 8, minėjimas, įvyks rugsėjo 17, sekmadienį, Kultūros Židinyje Brooklyne. Dr. V. Gidžiūnas, O. F.M., skaitys dienos tema paskaitą. Pasirodys jaunieji deklamatoriai. Po programos kavutė. Įėjimo auka skiriama Kultūros Židiniui. Minėjimą ruošia L.V.S. Ramovės New Yorko skyrius.

Skautai, skautės pradeda naujus darbo metus rugsėjo 16, šeštadienį, Kultūros Židinyje, tuojau po šeštadieninės mokyklos pamokų. Kviečiami visi skautai ir tie, kurie nori įsirašyti į skautus.

L.M.K.F. New Yorko klubo pirmas po atostogų susirinkimas įvyks rugsėjo 17, sekmadienį, 3 val. popiet pas klubo narę dr. J. Vytuvienę, 85-29 86th St., Woodhaven, N.Y. Valdyba kviečia ne tik narses, bet ir klubui prijaunčias atsilankyti.

Prof. kun. A. Paškaus paskaita rengiama spalio 6 d., 8 v. v. Kultūros Židinyje. Tema: Dabarties lūžio priežastys ir pasekmės. Paskaitą rengia New Yorko ateitininkai.

Dail. Broniaus Murino, žinomo akvarelisto, kūrinių paroda rengiama rugsėjo 23-24 Kultūros Židinyje. Rengia LMK Federacijos New Yorko klubas.

Great Neck LB apylinkės piknikas įvyks rugsėjo 17, sekmadienį, 1 val. popiet Kings Point Park, Great Neck, N.Y. Įvažiuoti per Redbrook Road. Maistu ir gėrimais apsirūpina patys dalyviai.

Nuo dail. Ados Montvydienės mirties rugsėjo 14 sueina penkeri metai. Tą dieną 8 v. r. jos prisiminimui mišios bus Aušros Vartų parapijos bažnyčioje Manhattane.

Kviečiami lankyti lietuvišką Maironio mokyklą. Ypač kviečiami vaikus registruoti į vaikų darželį, pirmą skyrių ir pagelbinę klasę. Į pagelbinę klasę vaikai priimami ir nemoką lietuviškai. Vaikai į mokyklą priimami ir ši šeštadienį ir kitą ateinantį šeštadienį. Tėvai raginami nedelsti ir leisti vaikus į liuanistinę mokyklą. Informacijos reikalais skambinti mokyklos vedėjai Danai Bobelienai (516) 541-0583. Galima ir vietoje užregistruoti. Prašom atvežti į mokyklą 9 v. ši šeštadienį, rugsėjo 16. Mokyklos adresas: 111 Street ir 86 Ave., Richmond Hill, N. Y. Visai netoli nuo Jamaica Ave.

New Yorko žinių daugiau galima rasti, kaip paprastai, ir priešpaskutiniam laikraščio puslapy.

Kultūros Židinio statybos kontraktas rugsėjo 6 pasirašytas su Elite Associates Construction Co. Šios bendrovės pirmininkas J. Silveri yra vedęs lietuvaite Šaltenytė, kurios tėvas, aviacijos kapitonas Šaltenis perskraidino iš JAV amerikiečių lietuvių Lietuvos šauliam dovantą lėktuvą.

Koncertą Kultūros Židinio statybos fondo naudai rengia Katalikų Moterų Sąjungos apskritis Elizabeth, N.J., Lietuvių Laisvės salė, rugsėjo 23, šeštadienį, 7 val. vak. Programą atliks Žibuoklių seketas, vadovaujamas muz. Liudo Stuko, ir solistė Jūratė Vėblaitytė. Po koncerto šokiai ir bufetas. Bilietai — po 2.50 dol. Jaunimui 1 dol.

Naujųjų didvyrių pagerbimas, kuris buvo planuojamas surengti rugsėjo 16, nukeliamas vėlesniam laikui, greičiausiai į rugsėjo galą. Jis norima surengti su Kultūros Židinio kartinio akmens šventinimu.

Šatrija, tautinių šokių grupė, ši šeštadienį, rugsėjo 16, kviečia registruotis vaikus nuo 6 metų amžiaus. Registracija bus tuoj po lietuviškos mokyklos pamokų, nuo 1 val. iki 2 val. Kultūros Židinyje. Grupę vadovauja Birutė Radzivanienė.

Dramos teatras, vadovaujamas aktoriaus K. Vasilausko, sekmadienį, rugsėjo 10, popiet Kultūros Židinyje surengė pirmąjį spektaklį skaitymą. Buvo skaitoma Jono Rūtenio drama apie Simą Kudirką — Intrada. Skaityme dalyvavo ir dramų studijos ir teatro atstovai, taip pat dalyvavo ir aktorius Henrikas Kačinskas. Susipažinus su veikalu, buvo pasikalbėta apie pastatymo galimybes ir apie pačią veiklą. Visus susirinkusius labai pradžiugino, kad sutiko prie darbo prisijungti ir Henrikas Kačinskas. Jis sutiko vaidinti! Apie Simą Kudirką teatras jau turi tris dramos veikalus. Antrasis veikalas skaitytas trečiadienį, rugsėjo 13. Po to bus skaitomas ir Anatolijaus Kairo veikalas apie tą patį Simą Kudirką ir paskui Pr. Bagdo drama apie Romą Kalantą. Tada bus apsispręsta, ką šiemet teatras statys.

Iš nesiliaujančios tremties į šviesiąją tėvynę išleidus
A. A.

Antaną Ustjanauską,

poniū Adą ir jaunąjį šeimos būrį, daugelių vasarų dienų
bičiulius, visa širdimi užjaučia

Nelė ir Juozas GABEŠ

Pranešame draugam ir pažįstamiems, kad š.m. rug-
piučio 31 d. staiga mirė

A.A.

Juozas Ambrozaitis

Nuliūdime paliko du brolius su šeimom Lietuvoje,
o Amerikoje paliko giliai liūdintį mielą ir artimą draugą
Joną Binzą ir jo sesutę Onutę Meikis bei kitus jam
mielus ir brangius draugus.

Mielą p.

Oną Balčiūniene

ir jos šeimą, jos broliui staiga mirus, nuoširdžiai
užjaučiame.

MAIRONIO Lituanistinės Mokyklos
New Yorko mokytojai,
tėvai ir mokiniai

Naujoji Amerikos Liet. Vargonininkų — Muzikų Sąjungos valdyba. Iš k. sėdi — R. Mainelytė, A. Aleksis — garbės pirm., kun. A. Petrauskas — dvasios vadas, V. Mamaitis — pirm., stovi A. Kačanauskas — sekret., V. Strolia — izd., J. Stankūnas — vicepirm. Nuotr. P. Ažuolo

MUZIKŲ SEIMAS NEW YORKE

Jaunimas skatinamas stoti į choras

(atkelta iš 1 psl.)

prel. J. Balkūnas, Brooklyno pranciškonų viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kun. P. Raugas, muzikas Al. Aleksis, muzikas J. Čižauskas, abu Sąjungos garbės nariai. Pirmininkavo Sąjungos pirmininkas muzikas V. Mamaitis.

Seima sveikino Žodžiu pasveikino visus garbės prezidiumas, išskyrus kun. A. Petrauską. Dar sveikino Paulius Jurkus — LB New Yorko apygardos vicepirmininkas kultūros reikalams.

Raštu sveikino: Lietuvos atstovas Washington J. Kajecikas, Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys, Kunigų Vienybės pirmininkas kun. Alb. Kontautas, prof. J. Žilevičius, Juozė Augaitytė, Elena Čiurlienė, A. Giedraitis, New Yorko abu radijo valandėlių vedėjai — prof. J. Stukas ir R. Kezys, Apreiškimo parapijos choro pirmininkas Petras Baltrušionis. Vincė Jo-

Rimas Ignaitis, priimtas į MIT Cambridge, Mass., išvyko studijuoti fizikos ir kitų greitimųjų mokslų.

Juozas Pronskus, Naujienu dienraščio redaktorius, atostogaudamas buvo atvykęs į New Yorką ir buvo sustojęs pas kun. P. Dagį Woodhavene. Jo palydėtas svečias apsilankė ir Darbininko redakcijoje, kartu turėjo progos pasikalbėti ir su Liet. Rašytojų Draugijos pirmininku Tėv. Leonardu Andriekumi, O.F.M. Iš New Yorko J. Pronskus išvyko pas rašytoją Liudą Dovydeną į Scranton, Pa.

Lietuvė moteris, galinti šeiminkauti, ieško darbo. Skambinti tel. (914) 623-3335.

A.A.

Mortai Norvilienei

mirus okupuotoje Lietuvoje, jos mielą seserį Onutę Bilerienę ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame skausmo valandoje.

Marina ir Zigmą RAULINAIČIAI

Pranešame, kad š.m. rugpiučio 26 d. Great Necke, N. Y., mirė

A.A.

Valentina (Viliamovskaitė) Podbereskienė,

buvusi Lietuvos Krašto apsaugos ir Susisiekimo ministerijų vertėja.

A. A. V. Podbereskienė buvo pašarvota Shalins koplyčioje ir palaidota rugpiučio 29 d. Spring Valley, N. Y., vienuolyno kapinėse.

Visiems, atsilankiusiems koplyčioje bei puošusiems jos karstą gėlėmis, reiškiamė nuoširdžią padėką.

A. R. MARKEVIČIAI

zikas Klemensas Bagdona-
vičius.

Vargonininkas plokštelėse Po trumpos pertraukos buvo muziko Vytauto Strolia paskaita. Jis kalbėjo apie vargonininką plokštelėse.

Vytautas Strolia turi didelę diskoteką. Jis atsidėjęs renka lietuviškas plokšteles, jas kataloguoja. Iš didelio plokštelių rinkinio paskaitai buvo padaryti įvairūs įrašai į garsinę juostelę. Prelegentas, padaręs įžangą, tuoj ir privedė prie pirmųjų įdainavimų ir tuoj įjungė rekordą. Taip per visą paskaitą buvo pademonstruota įvairiausių garsinių įrašų — chorų, solistų, vargonų virtuozų.

Paskaita buvo įdomi ir vaizdi, įrašai parodė, kaip tobulėjo garso įrašymo technika, kaip keitėsi žmonių skonis.

Paskaitos metu buvo vienas įdomesnis momentas. Salėje sėdėjo vienas seniausių muzikų, Sąjungos garbės narys, dalyvavęs 1911 m. Sąjungos steigiamajame seime Baltimorėje, Jonas Čižauskas. Kadaise jis buvo dainininkas, turėjo gražų baritoną. Yra įdainavęs ir plokštelių. Iš garsinės juostos buvo pademonstruota jo įdainavimas, padarytas maždaug prieš kokią 50 metų. Publika suklėdė gražias ovacijas mieliajam muzikui J. Čižauskui.

Darbo posėdis

Antroji suvažiavimo dalis buvo darbo posėdis. Pirmininkauti pakvietė A. Aleksis.

PASIRAŠYTA KULTŪROS ŽIDINIO STATYBOS SUTARTIS

Tėv. Jurgis Gailiusis, lietuvių pranciškonų provincijolas, rugsėjo 6, dalyvaudamas architektui Antanui Vytuviui, T. Pauliui Baltakiui ir statybos kontraktoriui, pasirašė 760 tūkstančių

vertės Kultūros Židinio statybos sutartį. Statybą gavo Elite bendrovė. Varžytynėse jos pateikta kaina buvo pati žemiausia. Elite statybos bendrovė Brooklyno apylinkėse yra pastačiusi daug įvairių pastatų, ir jų savininkai labai gražiai apie ją atsiliepia.

Kaip jau anksčiau buvo skelbta, statomose patalpose yra erdvi salė, kavinė, biblioteka, susirinkimams kambariai, kuriuose bus galima turėti ir šeštadieninę mokyklą, ir visa eilę kitų patalpų. Prie dviejų turimų namų yra jungiama spaustuvė ir vienuolynas.

Pranešdamas šią seniai lauktą žinią, labai prašau lietuvišką visuomenę be svyravimų įsijungti į šią statybą, kad su-telktomis jėgomis pajėgtume savo planus įvykdyti.

Daug buvo jau apie šią statybą kalbėta bei rašyta, ilgainiui ruošiasi, dabar jau prasideda konkretus darbas. Kontraktoriai pradeda medžiagų užsakymą, ims grūti senieji namai, kils naujieji kultūros rūmai. Tad visiems reikia dėti pastangas, kad darbas nesustotų pusiauakelėje. Amerikos lietuviai visad skyrė daug dėmesio mūsų darbams praityje, dėl to mes tvirtai tikime, jog ir šis užsimojimas bus visų svarbus laimėjimas Sekmės visiem!

Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM

sekretoriauti — Rožę Mainelytę.

Pirmiausia padaryti reikalingi pranešimai. Kalbėjo V. Mamaitis, Sąjungos pirmininkas ir Muzikos Žinių redaktorius bei administratorius. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad Muzikos Žinių leidimas sudaro nemažą sunkumų, trūksta lėšų, nes laiku nesumokamos prenumeratos. Sąjunga išleido stambų J. Žilevičiaus veikalą "Lietuvės vargonininkas išseivijo". Knygos išleidimas irgi dar pilnai nepadengtas. Revizijos komisijos pranešimą padarė muzikas J. Beinoris iš New Britain, Conn.

Išrinkta nauja valdyba

Darbo posėdžio pagrindinis tikslas yra išklausti pranešimų, pasisakyti dėl veiklos ir išrinkti naują valdybą.

Į valdybą buvo renkama pareigom. Pirmininku išrinktas V. Mamaitis, vicepirm. J. Stankūnas, sekretoriumi A. Kačanauskas, izdininku V. Strolia, valdybos narys — R. Mainelytė. Revizijos komisijon išrinkta — V. Kerbelis, A. Prižgintas, P. Matkūnas.

Pasisakymai dėl veiklos

Prel. J. Balkūnas supažindino, kaip rengiamas naujas lietuviškas mišiolas, kaip jis bus išleistas.

Priminta, kad valdyba, paminėdama 50-tąjį jubiliejinį seimą, spalio ar lapkričio mėnesį surengs koncertą. Buvo pasiūlyta seimui šaukti kas trys metai, bet seimas, apsvaustęs padėtį, nubalsavo rengti kaip ir seniau — kas antri metai.

Algirdas Kačanauskas, rezoliucijų komisijos pirmininkas, pasiūlė kelias rezoliucijas. Pirmoji rezoliucija kalba, kad Lietuvių Bendruomenė, pajėgiausia ir pagrindinė organizacija, ragintų jaunimą stoti į lietuviškus choras. Antroje rezoliucijoje kalbama, kad visuomenė uoliau lankytų lietuviškos muzikos koncertus ir apskritai remtų muziką.

Pabaigoje pirmininkaujantis perdavė prof. J. Žilevičiaus padėką. Čia buvo dėkojama Sąjungos valdybai, kad ji išleido jo veikalą apie vargonininkus, ir Pauliui Jurkui, kuris leidinį suredavo ir paruošė spaudai.

-o-

Seimo metu buvo sensacija — prisivėrė durys ir pasirodė solistas Stasys Citvaras su žmona. Jie tą rytą ką tik buvo grįžę lėktuvu iš Rio de Janeiro ir atvyko tiesiai į seimą. Seimui jie buvo pristatyti.

Seimas baigtas Amerikos ir Lietuvos himnais, kuriuos sugiedojo visi.

Naujos gaidos

Seimo metu buvo vienas didelis stasas, apkrautas naujais leidiniais ir naujom gaidom. Stalą tvarkė ir visa pardavinėjo Vanda Galbuogytė. Čia buvo ir naujas Muzikos Žinių numeris ir Br. Budrūno naujasis, ką tik išleisti kūrinių, ir dar visa eilė muzikos leidinių.

Abi salės buvo papuoštos lietuviškais ornamentais, pritaikytos ir sukačiai ir muzikam.

Baigiamieji pietūs

Kaip buvo numatyta, seimas baigėsi 4 val. popiet. Tuoj visi persikėlė į pirmojo aukšto salę. Čia buvo puikūs pietūs. Visus seimo dalyvius pavaišino klebonas kun. A. Petrauskas. Čia pasakytą sveikinimo kalbą, padėkoto visiems prisidėjusiems prie seimo, mielom šeiminkėm, kuriom teko dirbti visą dieną.

Klebonas kun. A. Petrauskas, visada vaišingas ir mielas, pakvietė ir kitą seimą surengti pas jį.

-o-

Seimas buvo darbingas ir pakilus. Viso žmonių dalyvavo apie 50-60. Pačių muzikų Sąjungoje galėtų būti daugiau. Dabar Sąjungoje tėra tik apie 70 narių, o jų galėtų būti bent tris kartus daugiau.

Tegu šis jubiliejinis seimas paragina ir kitus visų rūšių muzikus stoti į Sąjungą. Tai tik pagyvins muzikinį gyvenimą. (p.j.)